

Ang Maayong Balita Parte kay Jesu-Cristo Suno kay Lucas

Panguna

¹⁻³ Talahuron nga Teofilus:

Madamo na ang mga nagsulat parte sa mga butang nga nagkalatabo sa aton. *Ginsulat nila ang parte kay Jesus* nga gin-estorya man sa aton sang mga tawo nga nagsugid sang Maayong Balita kag nakakita mismo sang mga nagkalatabo halin pa gid sang una. Gin-usisa ko gid ini tanan halin pa sang una, kag naisipan ko nga isulat ini sang ensakto kag detalyado para sa imo

⁴ para masiguro mo nga matuod gid ang mga butang nga ginsugid sa imo.

Nagpakita ang Anghel kay Zacarias

⁵ Sang si Herodes ang hari sa Judea, may pari didto nga ang iya ngalan si Zacarias nga halin sa linya sang pagkapari ni Abia. Ang iya asawa si Elizabet nga kaliwat man ni Aaron.

⁶ Ining mag-asawa nagkabuhi sing matarong sa atubangan sang Dios. Ginasunod nila nga may katutom ang tanan nga sugo kag mga pagsulundan sang Ginoo.

⁷ Pero wala sila sing bata, kay baw-as si Elizabet kag tigulang na sila.

⁸ Karon, nag-abot ang adlaw nga ang grupo nila ni Zacarias amo na ang magaalagad sa Dios didto sa templo.

⁹ Naggabot-gabot ang mga pari suno sa ila kinabatasan, kag si Zacarias amo ang napilian nga magsunog sang insenso sa halaran. Gani nagsulod siya sa templo sang Ginoo.

¹⁰ Samtang nagasunog siya sang insenso didto sa sulod, madamo nga tawo sa guwa ang nagapangamuyo sa Dios.

¹¹ Dayon nagpakita sa iya ang anghel sang Ginoo nga nagatindog sa tuo dampi sang halaran nga iya ginasunugan sang insenso.

¹² Sang pagkakita ni Zacarias sa anghel nagulpihan siya kag hinadlukan.

¹³ Pero nagsiling ang anghel sa iya, “Zacarias, indi ka magkahadlok! Ginsabat sang Dios ang imo pangamuyo; si Elizabet nga imo asawa magabata sang lalaki. Ngalanan mo siya nga Juan.

¹⁴ Magamalipayon ka gid tungod sa iya, kag madamo ang magakalipay tungod sang pagkatawo niya.

¹⁵ Kay mangin gamhanan siya sa atubangan sang Ginoo. Indi siya dapat mag-inom sang bino ukon bisan ano nga ilimnon nga makahulubog. Halin pa sa tiyan sang iya iloy ang Espiritu Santo ara na sa iya.

¹⁶ Kag pabalikon niya ang madamo nga Israelinhon sa Ginoo nga ila Dios.

¹⁷ Magauna siya sa Ginoo para ipreparar niya ang mga tawo para sa pag-abot sang Ginoo. Himuon niya ini sa bulig sang Espiritu *Santo* kag sa gahom nga pareho sang iya sadto ni Elias. Pabalikon niya ang kalulo sang mga ginikanan* sa ila

* **1:17** *ginikanan*: sa literal, *amay*

mga kabataan, kag pabalikon man niya ang mga tawo nga wala nagatuman sa Dios sa matarong nga panghunahuna.”

¹⁸ Nagsiling si Zacarias sa anghel, “Paano ko masiguro nga matuman ang ginhambal mo, kay kami nga mag-asawa tigulang na?”

¹⁹ Nagsabat ang anghel, “Ako si Gabriel nga na-gaalagad sa atubangan gid sang Dios. Ginpadala niya ako para magsugid sa imo sining maayong balita.

²⁰ Pero tungod nga wala ka nagpati sang akon ginsugid, magaapa ka hasta sa adlaw nga matuman ang akon ginhambal sa imo. Kag matuman gid ini kon mag-abot na ang adlaw nga gintalana sang Dios.”

²¹ Ang mga tawo sa guwa nagapadayon sa paghulat kay Zacarias. Natingala gid sila ngaa nga kadugay gid sa iya sa sulod sang templo.

²² Sang pagguwa na niya indi na siya makahambal kag nagasinyas na lang siya sa mga tawo. Naintiendihan nila nga may ginpakita sa iya ang Dios didto sa sulod sang templo. Halin sadto nangin apa siya.

²³ Pagkatapos sang iya turno sa pag-alagad sa templo, nagpuli siya.

²⁴ Pagkaligad sang pila ka adlaw, nagbusong si Elizabet nga iya asawa. Sa sulod sang lima ka bulan wala gid siya nagguwa-guwa sa ila balay.

²⁵ Nagsiling siya, “Ginkaluoyan gid man ako sang Ginoo, kay sa sini nga tion ginkuha niya ang akon kahuy-anan sa mga tawo *bilang isa ka bawas*.”

Nagpakita ang Anghel kay Maria

²⁶ Sang anom na ka bulan ang pagbusong ni *Elizabet*, ginsugo liwat sang Dios ang anghel nga si *Gabriel* nga magkadto sa Nazaret, nga isa sang mga banwa sa Galilea.

²⁷ Ginpadala siya didto sa isa ka birhen nga ang ngalan si *Maria*. Si *Maria* kalaslon na kay *Jose*, nga isa sang mga kaliwat ni *Haring David*.

²⁸ Pag-abot sang anghel kay *Maria*, nagsiling siya, “*Maria*, magkalipay ka, kay ang Ginoo kau-pod mo kag ginpakamaayo niya ikaw.”†

²⁹ Pagkabati sini ni *Maria* naglibog gid ang iya ulo, kag ginhunahuna niya kon ano bala ang kahulugan sini.

³⁰ Gani nagsiling ang anghel sa iya, “*Maria*, indi ka magkahadlok, kay ginpakita sang Dios ang iya kaayo sa imo.

³¹ Magabusong ka kag magabata sang lalaki, kag ngalanan mo siya nga *Jesus*.

³² Mangin bantog siya kag kilalahon nga Anak sang Labing Mataas nga Dios. Ihatag sa iya sang Ginoong Dios ang ginharian sang iya katigulangan nga si *David*.

³³ Magahari siya sa mga kaliwat ni *Jacob* hasta san-o; ang iya paghari wala sing katapusan.”

³⁴ Nagsiling si *Maria* sa anghel, “Paano bala ang pagkahimo sini, kay birhen pa ako?”

³⁵ Nagsabat ang anghel, “Magaabot sa imo ang Espiritu Santo, kag magalikop sa imo ang gahom sang Labing Mataas nga Dios. Gani ang balaan

† **1:28** *Maria...ikaw:* ukon, *Kamusta ka na, Maria, ikaw nga ginpakamaayo sang Ginoo kag ginaupdan niya.*

nga bata nga matawo sa imo kilalahon nga Anak sang Dios.

³⁶ Tan-awa bala ang imo paryente nga si Elizabet. Nagsiling ang iban nga indi na siya makabata kay tigulang na gid siya. Pero karon anom na ka bulan ang iya ginabusong,

³⁷ tungod kay sa Dios, ang tanan sarang mahimo.”

³⁸ Gani nagsiling si Maria, “Alagad lang ako sang Ginoo. Kabay pa nga matuman sa akon ang imo ginsiling.” Dayon naghalin ang anghel.

Nagbisita si Maria kay Elizabet

³⁹ Pagkatapos sang pila ka adlaw, naghimos si Maria kag nagdali-dali kadto sa isa ka banwa sa kabukiran sang Judea.

⁴⁰ Nagsulod siya sa balay nila ni Zacarias kag nangamusta kay Elizabet.

⁴¹ Pagkabati ni Elizabet sang pagpangamusta ni Maria, naghulag sing mabaskog ang bata sa iya tiyan. Gin-gamhan si Elizabet sang Espiritu Santo,

⁴² kag sa mabaskog nga tingog naghambal siya, “Sa tanan nga babayi ikaw lang ang ginbendisyanan sang Dios sang pareho sini! Ginbendisyanan man niya ang imo ginabusong!

⁴³ Dako gid ini nga kadungganon nakon tungod kay ginbisitahan ako sang iloy sang akon Ginoo.

⁴⁴ Kay bisan mismo ang bata sa akon tiyan malipayon nga naghulag sing mabaskog sang mabastian ko ang imo pagpangamusta.

⁴⁵ Bulahan gid ikaw nga nagtuo nga matuman sa imo ang ginhambal sang Ginoo!”

Ang Pagdayaw ni Maria sa Dios

- 46 Nagsiling si Maria,
“Nagadayaw gid ako sa Ginoo!
47 Kag nagakalipay ang akon espiritu sa Dios
nga akon Manluluwas.
48 Kay gindumdom niya ako nga iya kubos‡ nga
alagad.
Sugod subong, magasiling ang tanan nga hen-
erasyon nga bulahan ako,
49 tungod sang makatilingala nga mga butang
nga ginhimo sa akon sang gamhanan nga
Dios.
Balaan siya *nga Dios*!
50 Nagakaluoy siya sa mga tawo
nga nagatahod sa iya sa kada henerasyon.
51 Naghimo siya sang puwerte nga mga buhat
paagi sa iya gahom.
Gintabog niya ang mga tawo
nga mataas ang ila pagtan-aw sa ila kaugalin-
gon.
52 Ginlaglag niya ang gamhanan
nga mga hari halin sa ila mga trono.
Kag ginbayaw niya ang mga kubos.
53 Ginbusog niya sang maayo nga mga butang ang
mga ginagutom.
Pero ang mga manggaranon ginpahalin niya
nga wala gid sing dala.
54-55 Ginbuligan niya kita nga mga kaliwat ni Is-
rael,
nga iya mga suluguon.
Kay wala niya pagkalimti ang iya promisa
sa aton nga katigulangan—kay Abraham

‡ 1:48 *kubos*: sa iban nga Bisaya, *ubos*; ukon, *kabos*

kag sa iya mga kaliwat—
nga kaluoyan niya sila hasta san-o!”

⁵⁶ Kag nagtiner si Maria didto sa ila ni Elizabet sang mga tatlo ka bulan antes siya magpuli.

Ang Pagkatawo ni Juan nga Manugbautiso

⁵⁷ Karon nag-abot na ang tion nga inugbata ni Elizabet, kag nagbata siya sang lalaki.

⁵⁸ Pagkabati sang iya mga kasilingan kag mga paryente nga dako ang kaluoy sang Ginoo sa iya, nagkalipay sila kaupod niya.

⁵⁹ Sang walo na ka adlaw ang bata, nagtambong ang mga kasilingan kag mga paryente sa pagtuli sa iya. Kuntani ngalanan nila siya nga Zacarias pareho sang iya amay,

⁶⁰ pero indi komporme si Elizabet. Nagsiling siya, “Indi mahimo, dapat Juan ang ingalan sa iya.”

⁶¹ Nagsiling sila, “Pero wala gid kamo sang paryente nga pareho sina ang ngalan.”

⁶² Kag ginsinyasan nila ang amay kon ano ang iya gusto nga ingalan sa iya bata.

⁶³ Nagsinyas siya nga hatagan siya sang sulu-latan. Dayon nagsulat siya, “Ngalanan siya nga Juan.” Natingala gid sila tanan.

⁶⁴ Sa gilayon nakahambal si Zacarias kag nag-dayaw siya sa Dios.

⁶⁵ Ginkulbaan ang tanan nila nga mga kasilingan sa balita parte sa tanan nga nagkalatabo, kag nangin bantog man ini sa tanan nga kabukiran sang Judea.

⁶⁶ Ang tanan nga tawo nga nakabati sini nag-pamalandong kag nagpamangkot, “Mangin ano

ayhan ini nga bata kon magdako na siya?” Kay maathag nga ang gahom sang Ginoo ara sa iya.

Ang Propesiya ni Zacarias

⁶⁷ Gin-gamhan sang Espiritu Santo si Zacarias nga amay ni Juan kag amo ini ang iya ginhambal,

⁶⁸ “Dayawon ta ang Ginoo nga Dios sang Israel!

Kay gindumdom kag ginhilway niya kita nga iya katawhan.

⁶⁹ Ginpadala niya sa aton ang makagagahom nga manluluwas

nga kaliwat sang iya alagad nga si David.

⁷⁰ Amo man ini ang iya ginsiling sang una nga panahon

paagi sa iya pinili nga mga propeta.

⁷¹ Nagpromisa siya nga luwason niya kita sa aton mga kaaway

kag sa mga tawo nga nagadumot sa aton.

⁷² *Nagsiling man siya nga* kaluoyan niya ang aton mga katigulangan kag dumdumon niya

ang iya balaan nga kasugtanan

⁷³ nga ginsumpa niya sa aton katigulangan nga si Abraham.

⁷⁴ Ina nga kasugtanan amo nga luwason gid niya kita

sa aton mga kaaway

para makasimba[§] kita nga wala sing kahadlok,

⁷⁵ kag mangin balaan kag matarong kita sa iya atubangan sa adlaw-adlaw ta nga pagkabuhi.”

⁷⁶ *Dayon naghambal man si Zacarias sa iya bata,*

[§] **1:74** *makasimba: ukon, makaalagad*

“Ikaw Juan, pagatawgon ka nga propeta sang Labing Mataas nga Dios.

Kay magauna ka sa Ginoo para ipreparar mo ang mga tawo para sa iya pag-abot.

⁷⁷ Magatudlo ka sa iya katawhan nga maluwas sila.

Patawaron sila sang Dios sa ila mga sala,

⁷⁸ kay ang aton Dios maluluy-on kag mahigugmaon.

Ipadala niya ang manluluwas halin sa langit nga pareho sa nagabutlak nga adlaw,

⁷⁹ nga magasilak sa mga tawo nga ara sa kadudulman kag nahadlok sa kamatayon.

Magatudlo siya sa aton kon paano mangin maayo ang aton relasyon sa Dios kag sa aton isigkatawo.”

⁸⁰ Karon, ang bata nga si Juan nagdako kag nangin mabaskog sa espiritu. Nag-estar siya sa kamingawan hasta sa adlaw nga nagsugod siya sa iya pagpanudlo sa mga Israelinhon.

2

Ang Pagkatawo ni Jesus (Mat. 1:18-25)

¹ Sang sadto nga panahon nga natawo si Juan, naghimo ang Emperador sang Roma nga si Augustus sang kasuguan nga ang mga pumuluyo sang tanan nga nasyon sa iya ginharian dapat magpalista.

² (Amo ato ang una nga census sang si Quirinius ang gobernador sang *probinsya sang Syria*.)

³ Gani nagpuli ang mga tawo sa ila kaugalingon nga banwa para magpalista.)

⁴ Amo ini ang kabangdanan nga nagkadto si Jose sa Betlehem nga sakop sang Judea, ang lugar nga sa diin natawo si *Haring* David, tungod nga isa siya sang mga kaliwat ni David. Nagaestar sadto si Jose sa banwa sang Nazaret nga sakop sang Galilea sang nagkadto siya sa Betlehem.

⁵ Gindala ni Jose si Maria nga iya palangasawon para magpalista man. Nagabusong na sadto si Maria.

⁶ Kag sang didto sila sa Betlehem, nag-abot ang tion nga inugbata na niya.

⁷ Nagbata siya sang lalaki nga amo ang iya kamagulangan nga bata. Ginputos niya sang lampin kag ginpahigda sa kalan-an sang sapat, tungod nga wala gid sing lugar para sa ila sa mga balay nga dalayunan.

Nagpakita ang mga Anghel sa mga Manugbantay sang mga Karnero

⁸ Malapit sa banwa sang Betlehem may mga manugbantay sang mga karnero nga nagapulaw sa latagon sa pagbantay sang ila mga karnero.

⁹ Sa hinali lang nagpakita sa ila ang isa ka anghel sang Ginoo kag ginlikupan sila sang kasanag sang Ginoo. Hinadlukan gid sila,

¹⁰ pero naghambal ang anghel, “Indi kamo magkahadlok, kay nagkadto ako diri sa inyo para sugiran ko kamo sang maayong balita nga magahatag sang dako nga kalipay sa tanan nga tawo.

¹¹ Kay subong nga adlaw sa banwa ni *Haring* David natawo ang inyo manluluwas. Siya ang pinadala nga hari, nga amo ang Ginoo.

¹² Amo ini ang tanda sang akon ginasiling: makita ninyo ang bata nga naputos sang lampin kag nagahigda sa kalan-an sang sapat.”

¹³ Pagkatapos *hambal sang anghel*, hinali lang nga nagpakita ang madamo gid nga mga anghel sa langit kag nag-upod sa iya nga nagadayaw sa Dios. Siling nila,

¹⁴ “Dalayawon ang Dios sa langit.

May kalinong na diri sa duta,
sa mga tawo nga iya nahamut-an!”

¹⁵ Sang makahalin na ang mga anghel pabalik sa langit, naghambalanay ang mga manugbantay sang mga karnero, “Dali, malakat kita sa Betlehem kag tan-awon ta ang natabo nga ginpahayag sa aton sang Ginoo!”

¹⁶ Gani dali-dali sila nga nagkadto sa Betlehem kag nakita nila si Maria kag si Jose, kag ang bata nga nagahigda sa kalan-an sang sapat.

¹⁷ Dayon ginsugid nila ang ginhambal sang anghel parte sa bata.

¹⁸ Natingala gid ang tanan nga nakabati sa ginbalita sang mga manugbantay sang mga karnero.

¹⁹ Gintipigan ni Maria ini nga mga butang sa iya tagipusuon kag ginapamalandungan niya permi.

²⁰ Nagbalik ang mga manugbantay sang mga karnero nga dako ang ila pagdayaw sa Dios tungod sang tanan nga ila nabatian kag nakita, nga suno gid sa ginsugid sang anghel sa ila.

Gin-ngalanan ang Bata nga Jesus

²¹ Sang ikawalo nga adlaw nga natawo ang bata, gintuli nila siya kag gin-ngalanan Jesus. Amo ini ang ngalan nga ginsiling sang anghel sa wala pa siya ginbusong.

Ginhalad si Jesus sa Templo

²² Karon, nag-abot ang adlaw nga magahalad si Jose kag si Maria sa templo sa Jerusalem para tumanon ang Kasuguan ni Moises parte sa babayi nga bag-o nagbata para makabig siya nga matinlo. Kag gindala man nila ang bata sa Jerusalem para ihalad sa Ginoo.

²³ Kay nasulat sa Kasuguan sang Ginoo, “Ang taga ka kamagulangan nga lalaki idedikar sa Ginoo.”*

²⁴ Kag para makabig si Maria nga matinlo, naghalad sila suno sa ginasiling sang Kasuguan sang Ginoo, “Duha ka pating ukon duha ka bataon nga tukmo.”†

²⁵ Didto sa Jerusalem may tawo nga ang iya ngalan si Simeon. Ini nga tawo matarong kag diosnon kag nagahulat siya nga matuman ang propesiya nga pagaluwason sang Dios ang Israel paagi sa hari nga iya ipadala. Ara sa iya ang Espiritu Santo,

²⁶ kag ginpahayag sa iya sang Espiritu Santo nga indi siya mapatay sa wala pa niya makita ang hari‡ nga ipadala sang Ginoo.

²⁷ Dayon, ginpasulod siya sang Espiritu Santo didto sa *ugsaran sang templo*. Didto man gindala si Jesus sang iya mga ginikanan sa pagtuman sang ginsiling sang Kasuguan.

* **2:23** Exo. 13:2, 12 † **2:24** Lev. 12:8 ‡ **2:26** *hari*: sa literal, *Cristo*

²⁸ *Pagkakita ni Simeon sa bata*, ginkugos niya kag nagdayaw siya sa Dios nga nagasiling,

²⁹ “Karon Ginoo, puwede mo na ako kuhaon, kay natuman na ang imo ginpromisa sa akon. Matawhay na ang akon hunahuna,

³⁰ kay subong nga adlaw nakita ko na ang Manlu-luwas

³¹ nga imo ginpreparar para sa tanan nga tawo.

³² Siya ang magahatag sang kasanag sa mga hunahuna sang mga tawo nga indi Judio nga wala nakakilala sa imo,

kag magahatag man sang kadunggan sa imo katawhan nga mga Israelinhon.”

³³ Natingala gid ang amay kag iloy sang bata sa ginhambal ni Simeon parte sa bata.

³⁴ Pagkatapos nga mabendisyunan sila ni Simeon, nagsiling siya kay Maria nga iloy sang bata, “Ini nga bata ginpili sang Dios sa paglaglag kag sa pagluwas[§] sang madamo sa Israel. Mangin tanda siya nga halin sa Dios. Madamo ang magahambal sang malain kontra sa iya.

³⁵ Gani ikaw mismo magabatyag sing kasubo nga daw ginabuno ang imo tagipusuon. Ipahayag man niya ang malain nga mga hunahuna sang mga tawo.”

³⁶ May propeta man didto nga babayi nga ang iya ngalan si Ana. Anak siya ni Fanuel nga kaliwat ni Asher. Tigulang na gid siya kaayo. Pito lang ka tuig ang pag-upod nila sang iya bana

[§] **2:34** *sa paglaglag kag sa pagluwas*: sa literal, sa pagpaubos kag sa pagpataas

³⁷ kag nabalo siya. 84 na ka tuig ang iya edad* kag permi gid siya didto sa templo, kay adlaw-gab-i nagasimba siya sa Dios nga nagapuasa kag nagapangamuyo.

³⁸ Sa sina mismo nga tion nagpalapit siya *sa ila ni Jose* kag nagpasalamat sa Dios tungod sa bata. Naghambal man siya parte kay Jesus sa mga tawo nga nagapaabot sang adlaw nga luwason sang Dios ang Jerusalem.†

Ang Pagbalik sa Nazaret

³⁹ Sang natuman na ni Jose kag ni Maria ang tanan nga dapat nila tumanon suno sa Kasuguan sang Ginoo, nagpuli sila sa ila banwa, sa Nazaret nga sakop sang Galilea.

⁴⁰ Nagdako kag nagbakod ang bata, kag nangin maalam siya; kag ginpakamaayo siya sang Dios.

Sa Templo si Jesus

⁴¹ Kada tuig nagakadto ang mga ginikanan ni Jesus sa Jerusalem para magpamiesta sa Piesta sang Paglabay sang Anghel.

⁴² Sang dose na ka tuig si Jesus, nagpamiesta sila pareho sang ila kinaandan nga ginahimo.

⁴³ Pagkatapos sang piesta, nagpuli sila, pero si Jesus ya nagpabilin sa Jerusalem. Wala ini nahibalui sang iya mga ginikanan.

⁴⁴ Ang hunahuna nila nga nagaupod si Jesus sa ila mga kaupdanan nga nagapapuli man. Isa gid ka adlaw ang ila pagpanglakaton. Sang ulihi

* **2:37** 84 na ka tuig ang iya edad: ukon, 84 na ka tuig nga siya nabalo † **2:38** Jerusalem: buot silingon, mga Israelinhon

ginpangita nila si Jesus sa ila mga paryente kag mga abyan.

⁴⁵ Nasapwan nila nga wala gali makaupod si Jesus sa ila. Gani nagbalik sila sa Jerusalem para pangitaon siya.

⁴⁶ Sa ikatlo nga adlaw nakita nila si Jesus didto sa templo nga nagapungko kaupod sa mga manunudlo *sang Kasuguan*. Nagapamati siya kag nagapamangkot sa ila.

⁴⁷ Ang tanan nga nagapamati sa iya natingala gid sa iya mga nahibaluan kag mga pagsabat.

⁴⁸ Pagkakita sang iya mga ginikanan sa iya, natingala gid sila. Nagsiling ang iya iloy, “Anak, ngaa nga ginhimo mo ini sa amon? Ginkulbaan gid kami sa amon pagpangita sa imo!”

⁴⁹ Nagsabat si Jesus sa ila, “Ngaa bala ginapan-gita gid ninyo ako? Wala bala kamo nakahibalo nga dapat diri ako sa balay sang akon Amay?”

⁵⁰ Pero wala sila nakaintiendi sang iya buot silingon.

⁵¹ Nag-upod si Jesus sa iya mga ginikanan puli sa Nazaret, kag padayon siya nga nanging matinu-manon sa ila. Ini tanan nga butang gintipigan ni Maria sa iya tagipusuon.

⁵² Nagdugang pa gid ang kaalam ni Jesus kag padayon ang iya pagdako, kag nalipay gid sa iya ang Dios kag ang mga tawo.

3

*Ang Pagwali ni Juan nga Manugbautiso
(Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8; Juan 1:19-28)*

¹⁻² Pagkaligad sang pila ka tuig, may ginhambal ang Dios kay Juan nga anak ni Zacarias didto sa kamingawan. Natabo ini sang ika-15 nga tuig sang pagdumala ni Tiberius nga Emperador sang Roma. Sa sini man nga tion, si Poncio Pilato ang gobernador sang Judea, kag si Herodes ang pangulo sang Galilea. Si Felipe nga utod ni Herodes ang pangulo sang Iturea kag Traconitis; kag si Lysanias ang pangulo sang Abilene. Si Anas kag si Caifas ang pangulo nga mga pari.

³ *Tungod sang ginhambal sang Dios kay Juan*, nagkadto siya sa tanan nga lugar sa pihak kag pihak sang *Suba sang Jordan* kag nagwali. Nagsiling siya sa mga tawo, “Maghinulsol kamo sa inyo mga sala kag magpabautiso, para patawaron kamo sang Dios.”

⁴ Sa sini nga iya ginahimo natuman ang sinulatan ni Propeta Isaias,

“May nagawali sing mabaskog sa kamingawan.

Siling niya,

‘Ipreparar ninyo ang alagyan para sa Ginoo.

Tadlunga ang dalan nga iya pagaagyan!

⁵ Ang tagsa ka nalupyakan tampukan,

kag ang tagsa ka bukid tapanon.

Ang mga tiko nga dalan tadlungon,

kag ang mga batsihon nga dalan kay-uhon.

⁶ Dayon makita sang tanan nga tawo

kon ano ang himuon sang Dios sa pagluwas sa
ila.’”*

⁷ Madamo sang tawo ang nagkadto kay Juan para magpabautiso. Nagsiling si Juan sa ila, “Kamo nga mga kaliwat sang mga man-og! Sin-o

* **3:6** Isa. 40:3-5

ang nagsiling sa inyo nga makapalagyo kamo sa palaabuton nga kaakig *sang Dios*?

⁸ Kon matuod nga naghinulsol kamo sa inyo mga sala, pamatud-i ninyo ini sa inyo mga binuhatan. Indi kamo magsiling nga indi kamo pagsilutan tungod kay kamo mga kaliwat ni Abraham. Kay bisan ang mga bato nga ini sarang mahimo sang Dios nga mga anak ni Abraham.

⁹ Tandai ninyo ini: ang wasay handa na sa pagtapas sa puno sang mga kahoy. Ang tagsa ka kahoy nga wala nagapamunga sang maayo nga bunga pagatapson kag ihaboy sa kalayo.”

¹⁰ Nagpamangkot ang mga tawo kay Juan, “Ti ano ang amon himuon?”

¹¹ Nagsabat si Juan, “Kon sin-o sa inyo ang may duha ka panid nga bayo, ihatag ang isa sa wala sing bayo. Kag kon sin-o sa inyo ang may pagkaon, hatagi ang wala.”

¹² May mga manugsukot sang buhis nga nagkadto man kay Juan para magpabautiso. Nagsiling sila kay Juan, “Manunudlo, ano ang amon himuon?”

¹³ Nagsabat si Juan, “Kon nagasukot kamo sang buhis, indi kamo magsukot sing sobra sa ginapasukot sa inyo *sang gobyerno*.”

¹⁴ May mga soldado man nga nagpamangkot. Siling nila, “Ti, kami ya, ano man ang amon himuon?” Nagsabat si Juan sa ila, “Indi kamo magpamahog ukon magbutang-butang para makapanguwarta. Magkontento kamo sa inyo suweldo.”

¹⁵ Pagkabati sang mga tawo sa mga pagpanudlo ni Juan, naghunahuna sila nga basi kon si Juan

amo na ang Cristo nga ila ginapaabot.

¹⁶ Pero nagsiling si Juan sa ila, “Ako nagabautiso sa inyo sa tubig, pero may magaabot nga mas gamhanan pa sang sa akon kag indi gani ako takos nga mangin iya ulipon.[†] Siya magabautiso sa inyo sa Espiritu Santo kag sa kalayo.

¹⁷ Pareho siya sa tawo nga nagapahangin sang iya inani para painon ang tinggas sa upa. Ang tinggas ibutang niya sa bodega, pero ang upa sunugon niya sa kalayo nga indi gid mapatay.”

¹⁸ Samtang ginawali ni Juan ang Maayong Balita sa mga tawo, madamo pa siya sang mga ginpangtudlo nga nakapabakod sa ila.

¹⁹ Pero si Herodes nga pangulo sang Galilea ginsaway ni Juan tungod nga ginhimo niya nga kerida ang iya bayaw nga si Herodias kag tungod sang madamo pa nga kalainan nga iya ginhimo.

²⁰ Sang ulihi nagdugang pa gid ang sala ni Herodes, kay ginpriso niya si Juan.

*Ang Pagbautiso kay Jesus
(Mat. 3:13-17; Mar. 1:9-11)*

²¹ May adlaw sadto nga pagkatapos nga nabautisohan ni Juan ang mga tawo, si Jesus nagpabautiso man. Sang nagapangamuyo si Jesus, nag-abri ang langit

²² kag naghugpa sa iya ang Espiritu Santo sa dagway sang pating. Dayon may tingog nga nabatian halin sa langit nga nagsiling, “Ikaw ang akon hinigugma nga Anak. Nalipay gid ako sa imo.”

[†] **3:16** *indi gani ako takos nga mangin iya ulipon: sa literal, indi ako takos nga maghubad sang higot sang iya sandalyas*

Ang mga Katigulangan ni Jesus

(Mat. 1:1-17)

²³ Mga 30 na ang edad ni Jesus sang nagsugod siya sang iya buluhaton. Sa hunahuna sang mga tawo, anak siya ni Jose nga anak ni Eli.

²⁴ Si Eli anak ni Matat. Si Matat anak ni Levi. Si Levi anak ni Melki. Si Melki anak ni Janai. Si Janai anak ni Jose.

²⁵ Si Jose anak ni Matatias. Si Matatias anak ni Amos. Si Amos anak ni Nahum. Si Nahum anak ni Esli. Si Esli anak ni Nagai.

²⁶ Si Nagai anak ni Maat. Si Maat anak ni Matatias. Si Matatias anak ni Semin. Si Semin anak ni Josec. Si Josec anak ni Joda.

²⁷ Si Joda anak ni Joanan. Si Joanan anak ni Resa. Si Resa anak ni Zerubabel. Si Zerubabel anak ni Shealtiel. Si Shealtiel anak ni Neri.

²⁸ Si Neri anak ni Melki. Si Melki anak ni Adi. Si Adi anak ni Cosam. Si Cosam anak ni Elmadam. Si Elmadam anak ni Er.

²⁹ Si Er anak ni Josue. Si Josue anak ni Eliezer. Si Eliezer anak ni Jorim. Si Jorim anak ni Matat. Si Matat anak ni Levi.

³⁰ Si Levi anak ni Simeon. Si Simeon anak ni Juda. Si Juda anak ni Jose. Si Jose anak ni Jonam. Si Jonam anak ni Eliakim.

³¹ Si Eliakim anak ni Melea. Si Melea anak ni Mena. Si Mena anak ni Matata. Si Matata anak ni Natan. Si Natan anak ni David.

³² Si David anak ni Jesse. Si Jesse anak ni Obed. Si Obed anak ni Boaz. Si Boaz anak ni Salmon.† Si Salmon anak ni Nashon.

³³ Si Nashon anak ni Aminadab. Si Aminadab anak ni Admin. Si Admin anak ni Arni. Si Arni

† 3:32 Salmon: sa iban nga kopya sang Griego, Sala

anak ni Hezron. Si Hezron anak ni Perez. Si Perez anak ni Juda.

³⁴ Si Juda anak ni Jacob. Si Jacob anak ni Isaac. Si Isaac anak ni Abraham. Si Abraham anak ni Tera. Si Tera anak ni Nahor.

³⁵ Si Nahor anak ni Serug. Si Serug anak ni Reu. Si Reu anak ni Peleg. Si Peleg anak ni Eber. Si Eber anak ni Shela.*

³⁶ Si Shela anak ni Cainan. Si Cainan anak ni Arfaxad. Si Arfaxad anak ni Shem. Si Shem anak ni Noe. Si Noe anak ni Lamec.

³⁷ Si Lamec anak ni Metusela. Si Metusela anak ni Enoc. Si Enoc anak ni Jared. Si Jared anak ni Mahalalel. Si Mahalalel anak ni Kenan.†

³⁸ Si Kenan anak ni Enosh. Si Enosh anak ni Set. Si Set anak ni Adan. Si Adan anak sang Dios.

4

Ang Pagtentar kay Jesus

(Mat. 4:1-11; Mar. 1:12-13)

¹ Si Jesus nga gin-gamhan sang Espiritu Santo naghalin sa *Suba sang Jordan*. Kag gindala siya sang Espiritu Santo sa kamingawan.

² Didto gintentar siya sang yawa sa sulod sang 40 ka adlaw. Sa sadtong mga inadlaw wala gid siya magkaon, gani gin-gutom siya.

³ Nagsiling ang yawa sa iya, “Kon ikaw ang Anak sang Dios, himua ini nga bato nga mangin tinapay.”

§ 3:35 *Reu*: Amo ini sa Hebreo. Sa Griego, *Ragau*. * 3:35 *Shela*: Amo ini sa Hebreo. Sa Griego, *Sala*. † 3:37 *Kenan*: Amo ini sa Hebreo. Sa Griego, *Cainam*.

⁴ Pero nagsabat si Jesus sa iya, “Nagasiling ang Kasulatan, ‘Indi lang sa pagkaon mabuhi ang tawo.’”*

⁵ Dayon gindala sang yawa si Jesus sa mataas nga lugar, kag sa isa lang ka pamisok ginpakita niya kay Jesus ang tanan nga ginharian sang kalibutan.

⁶ Dayon nagsiling siya kay Jesus, “Thatag ko sa imo ang tanan nga gahom kag manggad sang sini nga mga ginharian, tungod kay ini tanan ginhatag sa akon kag puwede ko man ihatag sa kay bisan sin-o nga gusto ko hatagan.

⁷ Gani ini tanan mangin imo kon magsimba ka sa akon.”

⁸ Ginsabat siya ni Jesus, “Nagasiling ang Kasulatan, ‘Simbahon mo ang Ginoo nga imo Dios kag siya gid lang ang imo alagaron.’†”

⁹ Sa tapos sini gindala sang yawa si Jesus didto sa Jerusalem kag ginpatindog sa pinakamataas nga parte sang templo. Dayon nagsiling siya kay Jesus, “Kon ikaw ang Anak sang Dios, lukso ka paidalom.

¹⁰ Kay nagasiling ang Kasulatan, ‘Suguon sang Dios ang iya mga anghel sa pagbantay sa imo.

¹¹ Saluon ka nila para indi mapilas ang imo tiil sa bato.’”‡

¹² Pero ginsabat siya ni Jesus, “Nagasiling ang Kasulatan, ‘Indi pagtestingi ang Ginoo nga imo Dios.’”§

¹³ Pagkakita sang yawa nga indi gid niya matentar si Jesus ginbayaan niya anay siya.

* **4:4** Deu. 8:3 † **4:8** Deu. 6:13 ‡ **4:11** Sal. 91:11-12 § **4:12** Deu. 6:16

*Ginsuguran ni Jesus ang Iya Buluhaton
(Mat. 4:12-17; Mar. 1:14-15)*

¹⁴ Dayon nagbalik si Jesus sa Galilea nga ang gahom sang Espiritu *Santo* ara sa iya. Ang balita parte sa iya naglapnag sa bilog nga Galilea kag sa tanan nga lugar sa palibot sini.

¹⁵ Nagpanudlo siya sa mga simbahan sang mga Judio kag gindayaw siya sang tanan.

*Ginsikway si Jesus sa Nazaret
(Mat. 13:53-58; Mar. 6:1-6)*

¹⁶ Dayon nagkadto si Jesus sa Nazaret. Amo ini ang lugar sa diin siya nagdako. Nagkadto siya sa simbahan sang mga Judio sang Adlaw nga Inugpahuway suno sa iya kinabatasan. Nagtindog siya para magbasa sang Kasulatan.

¹⁷ Ginhatag sa iya ang sinulatan ni Propeta Isaias. Ginhumlad niya ini kag pagkakita niya sang parte sang Kasulatan nga iya ginapangita, ginbasa niya dayon nga nagasiling:

¹⁸ “Ang Espiritu sang Ginoo ari sa akon.

Kay ginpili niya ako nga magwali sang maayong balita sa mga imol.

Ginpadala niya ako sa pagsugid sa mga bihag nga hilway na sila,

kag sa mga bulag nga makakita na sila.

Ginpadala niya ako sa paghilway sa mga ginadaogdaog,

¹⁹ kag sa pagsugid nga amo na ini ang tion nga luwason sang Ginoo ang iya katawhan.”*

* **4:19** Isa. 61:1-2

²⁰ Dayon ginlukot ni Jesus ang Kasulatan kag ginbalik sa manugbulig sang simbahan. Nagpungko siya dayon *para magsugod sa pagtudlo*. Ang tanan nga tawo nagtulok gid sa iya.

²¹ Siling ni Jesus sa ila, “Ini nga parte sang Kasulatan natuman na subong nga adlaw samtang ginapamatian ninyo ang pagbasa sini.”

²² Gindayaw siya sang tanan kag dako gid ang ila katingala sa iya matahom nga mga pulong. Siling nila, “Indi bala anak lang siya ni Jose?”

²³ Nagsiling si Jesus sa ila, “Sigurado gid nga sambiton ninyo sa akon ang hulubaton nga nagsiling, ‘Manugbulong, bulunga anay ang imo kaugalingon, *nga ang buot silingon*, ang mga butang nga amon nabatian nga imo ginpanghimo sa banwa sang Capernaum dapat himuon mo man diri sa amon lugar.’”

²⁴ Dayon nagsiling si Jesus, “Sa pagkamatuod, wala sing propeta nga ginakilala sa iya kaugalingon nga banwa.

²⁵ *Hunahunaa ninyo ang natabo sang una* sang panahon ni *Propeta* Elias. Wala pagpaulana sang Dios sa sulod sang tatlo ka tuig kag tunga kag dako gid ang gutom sa bug-os nga duta. Matuod nga madamo ang mga bala nga babayi sa bilog nga Israel sa sadto nga tion sang gutom.

²⁶ Pero wala gid pagsugua sang Dios si Elias para buligan ang bisan sin-o sa ila; kundi ginpadala siya sa isa ka bala nga babayi *nga indi Judio* nga nagaestar sa banwa sang Zarefat nga sakop sang Sidon.

²⁷ Amo man ini ang natabo sang panahon ni Propeta Elisha. Madamo sang tawo didto sa Israel

nga may delikado nga balatian sa panit,[†] pero wala gid sing may gin-ayo sa ila. Si Naaman *nga indi Judio* nga taga-Syria amo ang gin-ayo.”

²⁸ Pagkabati sadto sang mga tawo sa simbahan nangakig gid sila.

²⁹ Nagtilindog sila kag gin-guyod nila si Jesus paguwa sa banwa, didto sa may pil-as dampi (kay ang ila banwa sa ibabaw sang bukid). Gusto nila nga itiklod si Jesus didto sa pil-as.

³⁰ Pero naglusot si Jesus sa tunga nila kag gin-bayaan sila.

*Ang Tawo nga may Malain nga Espiritu
(Mar. 1:21-28)*

³¹ Halin didto, nagdulhog si Jesus sa banwa sang Capernaum nga sakop sang Galilea. Sang Adlaw nga Inugpahuway nagtudlo siya sa *simbahan sang mga Judio*.

³² Natingala gid ang mga tawo sa iya pagpanudlo tungod nga may awtoridad siya kon maghambal.

³³ Didto sa simbahan may tawo nga ginsudlan sang espiritu sang mahigko nga demonyo. Nagsinggit siya sing mabaskog,

³⁴ “Jesus nga taga-Nazaret, ano ang labot mo sa amon? Nagkadto ka bala diri sa paglaglag sa amon? Kilala ko ikaw. Ikaw ang Balaan *nga ginpadala* sang Dios.”

³⁵ Pero ginsabdong ni Jesus ang demonyo. Siling niya, “Maghipos ka kag magguwa sa iya!” Sa

[†] **4:27** *delikado nga balatian sa panit*: sa iban nga mga translations, aro. Ang Griego nga pulong sini ginagamit sa pila ka klase sang balatian sa panit nga ginakabig nga mahigko, suno sa Lev. 13

tunga sang kadam-an gintumba sang demonyo ang tawo kag nagguwa siya, pero wala siya makahalit sa tawo.

³⁶ Natingala gid ang mga tawo didto kag nagsil-ing sa isa kag isa, “Ano ining iya ginpanghambal? May awtoridad siya kag gahom sa pagmando sa mahigko nga mga espiritu nga magguwa, kag natatuman sila.”

³⁷ Dayon ang balita parte kay Jesus naglapnag sa tanan nga lugar sa palibot.

*Gin-ayo ni Jesus ang mga Masakiton
(Mat. 8:14-17; Mar. 1:29-34)*

³⁸ Nagguwa si Jesus sa simbahan sang mga Judio kag nagkadto sa balay ni Simon. Ang ugangan nga babayi ni Simon may mataas nga hilanat, gani ginpangabay nila si Jesus nga kon mahimo ayuhon niya siya.

³⁹ Nagpalapit si Jesus kag nagtindog sa kilid sang iya ginahigdaan kag ginsabdong ang hilanat, kag nag-ayo siya. Nagbangon siya dayon kag ginhimusan niya sang pagkaon sila ni Jesus.

⁴⁰ Sang nagasalop na ang adlaw, madamo gid nga mga tawo ang nagdala sang ila mga masakiton didto kay Jesus. Gintungtong ni Jesus ang iya kamot sa tagsa-tagsa sa ila kag nag-alayo sila tanan.

⁴¹ Pati ang mga demonyo ginpaguwa niya sa madamo nga tawo. Samtang nagaguwa ang mga demonyo, nagasinggit sila *kay Jesus*, “Ikaw ang Anak sang Dios!” Pero ginsaway sila ni Jesus nga indi sila maghambal tungod kay nahibaluan nila nga siya amo ang Cristo.

⁴² Sang kaagahon na, nagguwa si Jesus sa sadto nga banwa kag nagkadto sa kamingawan. Ginpangita siya sang mga tawo. Kag sang pagkakita nila sa iya, nagpakitluoy sila nga indi anay siya maghalin didto sa ila.

⁴³ Pero nagsiling si Jesus sa ila, “Kinahanglan iwali ko man sa iban nga mga banwa ang Maay-ong Balita parte sa paghari sang Dios, kay amo ina ang rason kon ngaa ginpadala ako.”

⁴⁴ Gani nagpadayon si Jesus sa pagwali sa mga simbahan sang mga Judio didto sa Judea.

5

Gintawag ni Jesus ang Iya Nahauna nga mga Sumulunod

(Mat. 4:18-22; Mar. 1:16-20)

¹ Isa sadto ka adlaw, nagatindog si Jesus sa higad sang Dagat* sang Genesaret.† Nagdinaguso sa iya ang madamo nga tawo tungod nga luyag nila magpamati sang pulong sang Dios.

² May nakita si Jesus nga duha ka sakayan nga ara sa higad kag ang mangingisda nakapanaog na sa paghugas sang ila mga pukot.

³ Ang isa ka sakayan iya ni Simon. Ginsakyan ini ni Jesus kag ginpangabay niya si Simon nga itulod diutay ang sakayan palayo sa higad. Nagpungko si Jesus kag nagpanudlo sa mga tawo.

⁴ Pagkatapos niya panudlo, nagsiling siya kay Simon, “Ipalawod ninyo ang inyo sakayan kag

* **5:1** *Dagat*: Ang tubig nga ginmitlang diri ginatawag sa English nga “lake” ukon sa iban nga Bisaya, “linaw” † **5:1** *Dagat sang Genesaret*: Amo man ini ang Dagat sang Galilea.

iladlad ang inyo mga pukot para makakuha kamo sang mga isda.”

⁵ Nagsiling si Simon kay Jesus, “Manunudlo,[‡] isa gid ka gab-i ang amon pagpangisda pero wala gid kami sang may nakuha. Pero tungod kay nagsiling ka nga iladlad ang pukot, ti iladlad ko.”

⁶ Nagpalawod sila kag ginladlad nila ang ila mga pukot. Madamo gid nga mga isda ang ila nakuha kag daw magisi na ang ila mga pukot.

⁷ Gani ginpaypay nila ang ila mga kaupod sa isa ka sakayan para buligan sila. Pag-abot sang ila mga kaupod ginpuno nila sang isda ang duha ka sakayan, kag daw malunod sila *tungod sa kadamuon sang isda*.

⁸ Pagkakita sadto ni Simon Pedro, nagluhod siya kay Jesus kag nagsiling, “Ginoo, palayo ka sa akon kay makasasala ako nga tawo.”

⁹ Kay natingala gid si Simon pati ang iya mga kaupdanang tungod sa kadamuon sang isda nga ila nakuha.

¹⁰ Natingala man ang mga kasusyo ni Simon nga si Santiago kag si Juan nga mga anak ni Zebedee. Dayon nagsiling si Jesus kay Simon, “Indi ka magkahadlok. Sugod subong *indi na isda ang imo pangitaon kundi ang mga tawo para madala sila sa Dios*.”

¹¹ Sang napahigad na nila ang ila mga sakayan, ginbayaan nila ang tanan kag nagsunod kay Jesus.

*Gin-ayo ni Jesus ang Tawo nga May Delikado
nga Balatian sa Panit
(Mat. 8:1-4; Mar. 1:40-45)*

[‡] 5:5 *Manunudlo*: sa literal, *Agalon*

¹² Sang didto si Jesus sa isa ka banwa, may tawo didto nga ang iya lawas puno sang delikado nga balatian sa panit. § Pagkakita niya kay Jesus nagpalapit siya kag nagluhod nga nagapakitluoy, “Ginoo* kon gusto mo, mapaayo mo ako sa akon balatian para makabig ako nga matinlo.”

¹³ Dayon gintandog siya ni Jesus nga nagasiling, “Gusto ko. Magmatinlo ka!” Sa gilayon nadula ang iya balatian sa panit.

¹⁴ Pagkatapos ginmanduan siya ni Jesus, “Indi ka gid magpanugid bisan kay sin-o parte sini, kundi magderetso ka sa pari kag magpatan-aw sa iya. † Dayon maghalad ka sang halad nga ginsugo ni Moises sa pagpamatuod sa mga tawo nga matinlo ka na.”

¹⁵ Bisano amo ato ang ginmando sa tawo naglapnag gihapon ang balita parte kay Jesus, kag madamo gid ang mga tawo nga nagtilipon sa pagpamati sa iya kag sa pagpabulong sang ila mga balatian.

¹⁶ Pero permi nagakadto si Jesus sa kamin-gawan kag nagapangamuyo didto.

*Gin-ayo ni Jesus ang Tawo nga Paralitiko
(Mat. 9:1-8; Mar. 2:1-12)*

¹⁷ Isa ka adlaw sang si Jesus nagapanudlo, may mga Pariseo kag mga manunudlo sang Kasuguan nga nagapungko malapit sa iya. Ini nga mga tawo naghalin pa sa nagkalain-lain nga baryo sang

§ **5:12** *delikado nga balatian sa panit:* Tan-awa ang footnote sa 4:27. * **5:12** *Ginoo:* ukon, Sir † **5:14** *magpatan-aw sa iya* para makita sang pari nga nadula na ang iya balatian kag makabig na siya nga matinlo sa ila relihiyon.

Galilea kag Judea, kag pati sa Jerusalem. Ara kay Jesus ang gahom sang Ginoo sa pag-ayo sang mga masakiton.

¹⁸ May mga tawo nga nag-abot nga dala ang isa ka paralitiko nga ara sa hiligdaan. Ginhimulatan nila nga dal-on siya kay Jesus sa sulod sang balay.

¹⁹ Pero tungod sa kadamuon sang mga tawo wala gid sila sing may maagyan pasulod. Gani nagsaka sila sa atop sang balay kag gin-guhaban nila ang atop. Pagkatapos gintunton nila ang paralitiko nga ara sa hiligdaan sa atubangan ni Jesus.

²⁰ Pagkakita ni Jesus nga may pagtuo sila *sa iya*, nagsiling siya *sa paralitiko*, “Abyan,[‡] ginpatawad na ang imo mga sala.”

²¹ Ang mga Pariseo kag ang mga manunudlo sang Kasuguan nagsiling sa ila kaugalingon, “Sin-o gid bala ang ini nga tawo nga nagainsulto *sa Dios*? Wala sing bisan sin-o nga makapatawad sang mga sala kundi ang Dios lang.”

²² Nahibaluan ni Jesus ang ila ginahunahuna, gani nagsiling siya sa ila, “Ngaa bala nagahunahuna kamo sang subong sina?”

²³ Diin bala ang mas mahapos, ang magsiling, ‘Ginpatawad na ang imo mga sala,’ ukon ang magsiling, ‘Magtindog ka kag maglakat?’

²⁴ Karon pamatud-an ko sa inyo *paagi sa pag-ayo sa sini nga paralitiko nga ako* nga Anak sang Tawo may gahom diri sa duta sa pagpatawad sang mga sala.” Dayon nagsiling siya sa paralitiko, “Magtindog ka, dal-a ang imo hiligdaan kag magpuli!”

[‡] **5:20** *Abyan*: sa literal, *Tawo*

²⁵ Sa gilayon nagtindog ang paralitiko sa atubangan nila. Dayon gindala niya ang iya hiligdaan kag nagpuli nga nagadayaw sa Dios.

²⁶ Natingala gid ang tanan nga tawo didto. Gindayaw nila ang Dios nga may kahadlok. Siling nila, “Makatilingala nga mga butang ang aton nakita subong.”

Gintawag ni Jesus si Levi

(Mat. 9:9-13; Mar. 2:13-17)

²⁷ Pagkatapos sadto, naghalin si Jesus didto kag nakita niya ang manugsukot sang buhis nga si Levi nga nagapungko sa balayaran sang buhis. Nagsiling si Jesus sa iya, “Dali, sunod ka sa akon.”

²⁸ Nagtindog si Levi, gimbayaan niya ang tanan kag nagsunod kay Jesus.

²⁹ Dayon naghiwat si Levi sang dako nga punsyon para kay Jesus didto sa iya balay. Madamo nga manugsukot sang buhis kag iban pa nga mga tawo ang nagtambong nga nangin kaupod nila sa pagkaon.

³⁰ Pagkakita sini sang mga Pariseo kag sang ila mga kaupod nga mga manunudlo sang Kasuguan nagreklamo sila sa mga sumulunod ni Jesus. Siling nila, “Ngaa nagaupod kamo kaon kag inom sa mga manugsukot sang buhis kag sa *iban pa nga* mga makasasala?”

³¹ Si Jesus ang nagsabat sa ila, “Ang tawo nga maayo ang lawas wala nagakinahanglan sang doktor, kundi ang nagamasakit lang.

³² Wala ako nagkadto diri sa pagtawag sa mga *nagakilala nga sila* matarong, kundi sa mga makasasala para maghinulsol sila.”

*Ang Pamangkot Parte sa Pagpuasa
(Mat. 9:14-17; Mar. 2:18-22)*

³³ May mga tawo didto nga nagsiling kay Jesus, “Ang mga sumulunod ni Juan *nga manug-bautiso* kag ang mga sumulunod sang mga Pariseo masami nga nagapuasa kag nagapangamuyo, pero ang imo mga sumulunod sige lang ang kaon kag inom.”

³⁴ Nagsabat si Jesus sa ila, “Mahimo bala nga magpuasa ang mga bisita sa kasal samtang kau-pod pa nila ang nobyo? *Siyempre, indi!*

³⁵ Pero magaabot ang tion nga ang nobyo kuhaon sa ila, kag amo na ina ang ila pagpuasa.”

³⁶ Ginsugiran pa gid sila ni Jesus sang mga paanggid, “Indi maayo nga maggisi sang bag-o nga bayo para itukap sa daan nga bayo, kay luwas nga magisi ang bag-o, ang gintukap indi magbagay sa daan nga bayo.

³⁷ Indi man maayo nga isulod ang bag-o nga bino sa daan nga suludlan nga panit. Kay mabus-dik ang suludlan kag mausik ang bino, kag ang suludlan indi na mapuslan.

³⁸ Sa baylo, ginasulod ang bag-o nga bino sa bag-o nga suludlan nga panit.”§

³⁹ *Nagsiling pa si Jesus*, “Wala sing tawo nga anad na sa daan nga bino nga magpangita sang bag-o, kay suno sa iya, mas manami ang daan nga bino.”

§ 5:38 Nagsugid si Jesus sina nga mga paanggid para itudlo sa ila nga indi mahimo nga simpunon ang iya mga pagpanudlo kag ang daan nga mga pagpanudlo sang mga Judio.

6

Ang Pamangkot Parte sa Adlaw nga Inugpahuway

(Mat. 12:1-8; Mar. 2:23-28)

¹ Sang isa ka Adlaw nga Inugpahuway, samtang nagaagi sila ni Jesus sa kaumahan sang trigo, namuksi ang iya mga sumulunod sang mga uhay sang trigo, kag ginpiripis nila ini kag ginkaon.

² Pero may mga Pariseo nga nagsiling kay Jesus, “Ngaa ginahimo ninyo ang ginabawal nga himuon sa Adlaw nga Inugpahuway?”

³ Ginsabat sila ni Jesus, “Wala bala ninyo mabasahi sa *Kasulatan* ang ginhimo ni David sang siya kag ang iya mga kaupod gin-gutom?”

⁴ Nagsulod siya sa balay sang Dios kag nagkuha sang tinapay nga ginhalad sa Dios kag ginkaon niya. Ginpakaon man niya ang iya mga kaupod, bisan pa nga ginabawal sang *Kasuguan* ang magkaon sadto luwas lang sa mga pari.”

⁵ Nagsiling pa gid si Jesus sa ila, “*Ako nga Anak* sang Tawo may gahom sa pagsiling kon ano ang husto nga himuon sa Adlaw nga Inugpahuway.”

Ang Tawo nga Pingkaw ang Kamot

(Mat. 12:9-14; Mar. 3:1-6)

⁶ Sang isa naman ka Adlaw nga Inugpahuway, nagsulod si Jesus sa simbahan sang mga Judio sa pagpanudlo. May tawo didto nga pingkaw* ang tuo niya nga kamot.

⁷ Tungod nga ang mga manunudlo sang Kasuguan kag ang mga Pariseo nagapangita gid sang

* **6:6** *pingkaw*: ukon, *paralisado*

kabangdanan nga maakusar nila si Jesus, ginabantayan nila kon bala ayuhon niya ang ato nga tawo sa Adlaw nga Inugpahuway.

⁸ Pero nahibaluan ni Jesus kon ano ang ara sa ila hunahuna. Gani nagsiling siya sa tawo nga pingkaw, “Tindog ka kag magpalapit diri sa atubangan.” Kag nagtindog siya kag nagkadto kay Jesus.

⁹ Dayon siling ni Jesus sa mga manunudlo sang Kasuguan kag sa mga Pariseo, “Ano bala ang ginatugot sang aton Kasuguan sa Adlaw nga Inugpahuway: ang paghimo sang maayo sa mga tawo, ukon ang paghimo sang malain? Ang pagluwas sang ila kabuhi, ukon ang pagpatay?”

¹⁰ Nagtulok si Jesus sa ila tanan. Dayon nagham-bal siya sa tawo nga pingkaw, “Untaya ang imo kamot.” Gin-untay niya, kag nag-ayo ini.

¹¹ Pero nangakig gid ang mga manunudlo sang Kasuguan kag ang mga Pariseo, gani nag-estorya sila kon ano ang himuon nila kay Jesus.

*Ginpili ni Jesus ang Dose ka Apostoles
(Mat. 10:1-4; Mar. 3:13-19)*

¹² Sang sadto nga panahon, nagtaklad si Jesus sa bukid para magpangamuyo. Kag nagpangamuyo siya didto sa sulod sang isa gid ka gab-i.

¹³ Pagkaaga gintawag niya ang iya mga sumu-lunod, kag nagpili siya sa ila sang dose, kag gintawag niya sila nga mga apostoles.

¹⁴ Ang ila mga ngalan amo si Simon (nga gingalanan ni Jesus nga Pedro), si Andres nga iya utod, si Santiago, si Juan, si Felipe, si Bartolome,

15 si Mateo, si Tomas, si Santiago nga anak ni Alfeus, si Simon (nga sang una rebelde sa gobyerno sang Roma),

16 si Judas nga anak sang isa pa ka Santiago, kag si Judas Iscariote† nga amo ang nagtraidor kay Jesus.

Nagpanudlo si Jesus kag Nagpang-ayo

(Mat. 4:23-25)

17 *Pagkatapos sadto*, nagdulhog sila sa patag. Nagtilipon didto ang iya mga sumulunod kag ang madamo nga tawo nga halin sa mga banwa sang Judea kag sa Jerusalem. May mga tawo man didto nga halin pa sa Tyre kag Sidon nga malapit sa dagat.

18 Nagkadto sila didto para magpamati sa mga ginatudlo ni Jesus kag magpabulong sang ila mga masakit. Ang mga tawo nga ginapaantos sang mahigko nga mga espiritu gin-ayo man niya.

19 Kag ang tanan nga tawo didto nagatinguha gid nga makatandog sa iya, kay may gahom nga nagaguwa sa iya nga nagaayo sa ila tanan.

Ang Bulahan kag ang Kaluluoy

(Mat. 5:1-12)

20 Dayon nagtulok si Jesus sa iya mga sumulunod kag nagsiling,

“Bulahan kamo nga mga imol,
kay sakop kamo sa paghari sang Dios.

21 Bulahan kamo nga ginagutom,
kay magaabot ang panahon nga indi na gid
kamo paggutumon.

† 6:16 *Judas Iscariote*: Indi apelyido ni Judas ang “Iscariote.” Siguro ang buot silingon, *Judas nga taga-Keriot*.

Bulahan kamo nga nagahibi,
kay magakadlaw kamo.

²² Bulahan kamo kon tungod sa inyo pagsunod
sa *akon nga* Anak sang Tawo mangakig ang
mga tawo sa inyo,
sikwayon kamo, yagutaon,
kag pakalainon ang inyo ngalan.

²³ “Amo man ini ang ginhimo sang ila mga katigulangan sa mga propeta sang una. Gani kon himuon nila ini sa inyo, magkalipay gid kamo tungod nga mabaton ninyo ang dako nga balos sa langit.

²⁴ “Pero kaluluoy kamo nga mga manggaranon,
kay naangkon na ninyo ang inyo kalipay.

²⁵ Kaluluoy kamo nga mga busog subong,
kay magaabot ang adlaw nga gutumon kamo.
Kaluluoy kamo nga nagakadlaw subong,
kay magaabot ang adlaw nga magapangasubo kamo kag magahilibion.

²⁶ Kaluluoy man kamo kon ginadayaw kamo sang tanan,
kay amo man ini ang ginhimo sang ila mga katigulangan
sa mga indi matuod nga mga propeta.

*Higugmaa Ninyo ang Inyo mga Kaaway
(Mat. 5:38-48; 7:12)*

²⁷ “Pero kamo nga nagapamati sa akon, nagasil-ing ako sa inyo nga higugmaa ninyo ang inyo mga kaaway kag maghimo sang maayo sa mga wala nagahigugma sa inyo.

²⁸ Pakamaayuha ang mga nagapakamalaot sa inyo, kag pangamuyui ang mga nagaabusar sa inyo.

²⁹ Kon tampaon ka sa isa ka guya, itaya mo pa gid ang pihak mo nga guya. Kon may magkuha sang imo bayo, ihatag pati ang imo pangtabon nga panapton.

³⁰ Hatagi ang bisan sin-o nga nagapangayo sa imo; kag kon may magkuha sang imo pagkabutang indi na pagbawia.

³¹ Himua ninyo sa inyo isigkatawo ang luyag ninyo nga himuon man nila sa inyo.

³² “Kon ang nagahigugma sa inyo amo lang ang inyo ginahigugma, makabaton bala kamo sang balos *halin sa Dios? Indi gid!* Kay bisan pa ang mga makasasala nagahigugma man sa mga nagahigugma sa ila.

³³ Kag kon nagahimo kamo sing maayo sa mga tawo lang nga maayo sa inyo, makabaton bala kamo sing balos *halin sa Dios?* Bisan ang mga makasasala nagahimo man sina.

³⁴ Kon nagapahulam kamo sa mga tawo nga ginaekspektar ninyo nga makabayad, makabaton bala kamo sang balos *halin sa Dios?* Bisan ang mga makasasala nagapahulam man sa ila kapareho nga mga makasasala basta nahibaluan nila nga makabayad sila.

³⁵ Amo ini ang inyo himuon: Higugmaa ninyo ang inyo mga kaaway kag himua ang maayo sa ila. Kon magpahulam kamo, pahulamon ninyo nga wala nagapaabot nga bayaran kamo. Kon amo ini ang inyo ginahimo, mabaton ninyo ang dako nga balos kag takos kamo nga tawgon nga mga anak

sang Labing Mataas nga Dios. Kay siya maayo gid bisan pa sa mga tawo nga malain kag wala sing kabalaslan.

³⁶ Magmaluluy-on kamo pareho sang inyo Amay.

Indi Ninyo Paghukman ang Iban

(Mat. 7:1-5)

³⁷ “Indi ninyo paghukman ang iban para indi man kamo paghukman *sang Dios*. Indi kamo magsiling nga dapat sila silutan, para indi man kamo pagsilutan *sang Dios*. Patawara ninyo ang mga nakasala sa inyo para patawaron man kamo *sang Dios*.

³⁸ Maghatag kamo para pagahatagan man kamo *sang Dios*. Kon maghatag ang Dios sa inyo, ginasukob gid niya sing maayo, ginauyog, ginadasok, kag nagaawas pa antes ibubo sa inyo suludlan. Kay kon paano ang inyo paghatag sa iban amo man ina ang paghatag *sang Dios* sa inyo.”

³⁹ Pagkatapos sadto ginsugiran sila ni Jesus sini nga paanggid, “Wala sing bulag nga sarang makatuytoy sa iya kapareho nga bulag, kay sila nga duha mahulog sa kanal.

⁴⁰ Wala sing estudyante nga labaw pa sa iya maestro, pero kon natudluan gid siya sing maayo kag nakatapos sang iya pagtuon, magapareho man siya sa iya maestro.

⁴¹ “Ngaa ginahimutaran mo gid ang gamay nga puling sa mata sang imo isigkatawo, pero wala mo gani ginasapak ang imo puling nga daw troso kadako?

⁴² Paano ka makasiling sa iya, ‘Abi, kuhaon ko ang imo puling,’ kon indi mo gani makita ang

imo puling nga daw troso kadako? Hipokrito! Kuhaa anay ang puling nga daw troso kadako sa imo mata, para masanag ang imo pagkuha sang gamay nga puling sa mata sang imo isigkatawo.

*Makilala ang Tawo sa Iya Binuhatan
(Mat. 7:16-20; 12:33-35)*

⁴³ “Ang maayo nga kahoy wala nagapamunga sang malain, kag ang malain nga kahoy wala nagapamunga sang maayo.

⁴⁴ Ang tagsa ka kahoy makilala mo sa iya bunga. Ang tunukon nga kahoy-kahoy wala nagapamunga sang higos[‡] ukon ubas.

⁴⁵ *Ang tawo pareho sina.* Ang maayo nga tawo nagahambal sang maayo kay maayo ang iya tagipusuon. Pero ang malain nga tawo nagahambal sang malain kay malain ang iya tagipusuon. Kon ano ang sa tagipusuon sang tawo amo man ang nagaguwa sa iya baba.

*Ang Matuod nga Sumulunod
(Mat. 7:24-27)*

⁴⁶ “Ngaa nagatawag kamo sa akon, ‘Ginoo’? Wala man kamo nagatuman sang ginasiling ko sa inyo.

⁴⁷ Ipakita ko sa inyo ang halimbawa sang tawo nga nagapalapit sa akon, kag nagapamati kag nagatuman sang akon mga ginatudlo.

⁴⁸ Pareho siya sang isa ka tawo nga nagkutkot sing madalom kag nagpatindog sang balay sa pundasyon nga bato. Sang nag-awas ang suba kag nagbaha, gin-agyan sang tubig ang balay, pero

[‡] **6:44** *higos*: ang bunga sang kahoy nga higer (ukon, fig tree)

wala gid ini maano tungod kay mapag-on ang iya pundasyon.

⁴⁹ Pero ang tawo nga nakabati sang akon mga ginatudlo pero wala nagatuman, pareho siya sa isa ka tawo nga nagpatindog sang balay nga wala sing mapag-on nga pundasyon. Pag-awas sang suba, gin-agyan sang tubig ang balay. Natumba dayon ini kag nawasak.”

7

Gin-ayo ni Jesus ang Ulipon sang Kapitan (Mat. 8:5-13)

¹ Pagkatapos panudlo ni Jesus sa mga tawo, nagkadto siya sa Capernaum.

² May kapitan didto sang mga soldado nga Romanhon nga may ulipon nga nagamasakit kag daw mapatay na. Palangga gid niya ang iya ulipon.

³ Gani pagkabati sang kapitan parte kay Jesus, ginsugo niya ang pila ka manugdumala sang mga Judio sa pagpangabay kay Jesus nga magkadto *didto sa iya balay* kag ayuhon ang iya ulipon.

⁴ Pag-abot nila kay Jesus nagpakitluoy gid sila sa iya. Nagsiling sila, “Kon mahimo buligi ang kapitan, kay maayo gid siya nga tawo.

⁵ Palangga niya kita nga mga Judio kag nagpatindog pa gani siya sang simbahan para sa aton.”

⁶ Gani nag-upod si Jesus sa ila. Sang malapit na sila sa balay sang kapitan, ginsugo sang kapitan ang pila ka amigo niya para sugataon si Jesus kag silingon, “Ginoo, indi na pagpabudlayi ang imo

kaugalingon. Indi ako takos nga magpasulod sa imo sa akon balay.

⁷ Amo gani nga indi ako ang nagkadto sa imo kay indi ako takos nga magpalapit sa imo. Maghambal ka lang kag magaayo ang akon suluguon.

⁸ Nahibaluan ko ini tungod kay ako sa idalom man sang mga opisyal, kag may mga soldado man sa idalom ko. Gani kon magmando ako sa isa, ‘Lakat,’ nagalakat siya, kag kon magmando ako sa isa, ‘Kadto diri,’ nagakadto siya. Kag kon ano ang akon ginasugo sa akon ulipon, ginahimo niya.”

⁹ Pagkabati sadto ni Jesus natingala gid siya. Nag-atubang siya sa mga tawo nga nagaupod sa iya kag nagsiling, “Wala pa gid ako nakakita sang tawo sa Israel nga may pagtuo nga pareho sini.”

¹⁰ Ang mga ginpadala sang kapitan nagbalik sa iya balay kag pag-abot nila, nakita nila nga maayo na ang ulipon.

Ginbanhaw ni Jesus ang Anak sang Balo nga Babayi

¹¹ Sang wala madugay nagkadto si Jesus sa banwa sang Nain. Nag-upod sa iya ang iya mga sumulunod kag ang madamo nga tawo.

¹² Sang malapit na sila sa puwertahan sang banwa sang Nain, nasugata nila ang madamo nga tawo nga nagakumpanyar. Ang napatay bugtong nga anak sang balo nga babayi.

¹³ Pagkakita ni Ginoong Jesus sa iloy sang napatay, naluoy gid siya. Siling niya, “Indi ka maghibi.”

¹⁴ Dayon nagpalapit si Jesus sa ginakargahan sang patay kag gintandog niya para magpundo

ang mga nagadala sini. Nagsiling si Jesus sa patay, “Noy, magbangon ka!”

¹⁵ Nagbangon ang patay, nagpungko kag naghambal. Dayon ginhatag siya ni Jesus sa iya iloy.

¹⁶ Sang makita ato sang mga tawo natingala gid sila, kag gindayaw nila ang Dios. Nagsiling sila, “Gindumdom sang Dios ang iya katawhan. Ginhatagan niya kita sang gamhanan nga propeta.”

¹⁷ Ang balita parte sa ginhimo ni Jesus naglap-nag sa bilog nga Judea kag sa tanan nga lugar sa palibot sini.

*Si Jesus kag si Juan nga Manugbautiso
(Mat. 11:2-19)*

¹⁸ Ini tanan nga hitabo ginbalita kay Juan sang iya mga sumulunod.

¹⁹ Gani gintawag ni Juan ang duha sang iya mga sumulunod kag ginsugo niya nga magkadto sa Ginoo sa pagpamangkot, “Ikaw bala ang amon ginapaabot ukon mahulat pa kami sang iban?”

²⁰⁻²¹ Gani nagkadto sila kay Jesus. Pag-abot nila didto madamo ang ginapang-ayo ni Jesus nga mga masakiton, bisan ang mga grabe gid nga mga balatian, kag ang mga ginagamhan sang malain nga espiritu. Madamo man nga mga bulag ang iya ginpang-ayo. Karon, nagpamangkot kay Jesus ang duha ka sumulunod ni Juan. Siling nila, “Ginsugo kami ni Juan nga manugbautiso sa pagpamangkot sa imo kon ikaw bala ang amon ginapaabot ukon mahulat pa kami sang iban?”

²² Ginsabat sila ni Jesus, “Magbalik kamo kay Juan kag sugiri ninyo siya sang inyo nakita kag

nabatian. Sugiri ninyo siya nga ang mga bulag nakakita, ang mga piang nakalakat, ang mga may delikado nga balatian sa panit* *nag-ayo kag* nakabig na nga matinlo, ang mga bungol nakabati, ang mga patay nabanhaw, kag ang Maayong Balita ginawali sa mga imol.

²³ Bulahan ang mga tawo nga wala nagaduhaduha sa akon.”†

²⁴ Sang makahalin na ang mga ginsugo ni Juan, nagpamangkot si Jesus sa mga tawo, “Sang pagkadto ninyo kay Juan sa kamingawan, ano ang inyo ginapaabot nga makita? Nagkadto bala kamo didto para makita ninyo ang *tawo nga nagapaayon-ayon lang pareho sang* kugon nga ginahapay-hapay sang hangin?

²⁵ Ukon nagkadto bala kamo didto para makita ninyo ang tawo nga nagabayo sang malahalon? Pero ang mga nagabayo sang malahalon kag nagapagusto sang ila pangabuhi nagaestar sa mga palasyo.

²⁶ Abi sugiri ninyo ako kon ngaa nagkadto kamo didto. Indi bala para makita ninyo ang isa ka propeta? Huo, kag labaw pa gani siya sa propeta.

²⁷ Kay siya amo ang ginasiling *sang Dios* sa Kasulatan, ‘Ipadala ko ang akon mensahero una sa imo sa pagpreparar sang imo alagyan.’”‡

²⁸ *Nagsiling pa gid si Jesus*, “Sa pagkamatuod, hasta subong wala pa gid sing may natawo nga maglabaw pa kay Juan. Pero karon ang bisan

* **7:22** *delikado nga balatian sa panit*: Tan-awa ang footnote sa 4:27. † **7:23** *wala nagaduhaduha sa akon*: ukon, *wala nadula ang iya pagtuo sa akon* ‡ **7:27** Mal. 3:1

sin-o nga labing kubos sa mga nagapasakop sa paghari sang Dios mas labaw pa kay Juan.”

²⁹ Pagkabati sang mga tawo, pati sang mga manugsukot sang buhis sa mga pagpanudlo ni Jesus, nagkomporme sila sa ginapahimo sang Dios, kay ini sila nagpabautiso na kay Juan.

³⁰ Pero ang mga Pariseo kag ang mga manunudlo sang Kasuguan wala nagkomporme sa katuyuan sang Dios para sa ila, kay ini sila wala magpabautiso kay Juan.

³¹ *Nagsiling pa gid si Jesus*, “Sa ano ko bala ipaanggid ang *mga tawo* sa sini nga henerasyon?

³² Pareho sila sa mga bata nga nagapungko sa plasa *nga nagahampang*. Ang isa ka grupo nagasiling sa isa, ‘Gintukaran namon kamo sang sunata nga para sa kasal, pero wala kamo magsaot. Ginkantahan namon kamo sang kanta nga para sa patay, pero wala man kamo maghibi!’

³³ *Kamo pareho man sa ila*, kay sang pag-abot ni Juan, nakita ninyo nga nagapuasa siya kag wala nagainom sang bino, gani nagasiling kamo nga ginagamhan siya sang demonyo.

³⁴ Kag *ako nga Anak* sang Tawo, pag-abot ko, nakita ninyo nga nagakaon kag nagainom, gani nagasiling kamo nga palakaon ako kag palainom. Nagasiling man kamo nga abyan ako sang mga manugsukot sang buhis kag sang *iban pa nga* mga makasasala.

³⁵ Pero indi bali, ang mga tawo nga nagsunod sa kabubut-on sang Dios nagakomporme

nga husto ang ginapahimo sang Dios sa amon.”§

Si Jesus sa Balay ni Simon nga Pariseo

³⁶ Karon, may isa ka Pariseo nga nag-agda kay Jesus nga magkaon sa iya balay. Gani nagkadto si Jesus kag nagkaon didto.

³⁷ Sa sina nga banwa may isa ka babayi nga kilala gid nga makasasala. Pagkabati niya nga didto si Jesus sa balay sang Pariseo nagkadto man siya didto. May dala siya nga pahamot nga nasulod sa tibod-tibod nga hinimo halin sa *bato nga alabastro*.

³⁸ Nagpalapit siya sa likod ni Jesus, sa may tiilan dampi.* Kag didto nagahibi siya nga nagatulo ang iya mga luha sa tiil ni Jesus. Ginpahiran niya ini sang iya buhok kag ginhalukan. Pagkatapos ginbubuan niya sang pahamot ang tiil ni Jesus.

³⁹ Sang pagkakita sadto sang Pariseo nga nag-agda kay Jesus, nagsiling siya sa iya kaugalingon, “Kon ini nga tawo matuod nga propeta, kuntani nahibaluan niya kon sin-o kag kon ano nga klase sang babayi ang nagatandog sa iya, kay ang babayi nga ina makasasala.”

⁴⁰ Pero nahibaluan ni Jesus kon ano ang ara sa iya hunahuna, gani nagsiling siya, “Simon, may isugid ako sa imo.” Nagsabat si Simon, “Ano ina, manunudlo?”

⁴¹ Nagsiling si Jesus, “May duha ka tawo nga nag-utang sang kuwarta sa manugpautang. Ang isa nag-utang 500, kag ang isa 50.

§ 7:35 ukon, *Pero indi bali, ang kaalam nga ginatudlo namon napamatud-an nga husto tungod sa resulta sini sa kabuhi sang mga nagbaton sini.* * 7:38 Sang nagakaon sila ni Jesus sadto, nagahigda sila nga nagatakilid.

⁴² Sang ulihi, tungod nga indi sila makabayad, wala na lang sila pagpabayara sang nagpautang sa ila. Ti, sin-o ayhan sa ila nga duha ang magahigugma sing labi sa ila nautangan?”

⁴³ Nagsabat si Simon, “Siguro ang may dako nga utang.” Nagsiling si Jesus, “Husto ang imo pagbinagbinag.”

⁴⁴ Dayon ginbalikid niya ang babayi kag nagsiling kay Simon, “Nakita mo bala ang ginhimo sang babayi nga ini? Pagsulod ko diri sa imo balay wala mo ako paghatagi sang tubig nga inughugas sa akon tiil. Pero ang babayi nga ini, ginhugasan niya ang akon tiil paagi sa iya luha, kag ang iya buhok amo pa ang ginhimo niya nga inugpahid.

⁴⁵ Wala mo ako paghaluki *bilang pag-abiabi*. Pero ini nga babayi, halin pa sang akon pag-abot diri wala untat ang iya paghalok sa akon tiil.

⁴⁶ Wala mo pagpatului sang lana ang akon ulo *bilang pagbaton mo sa akon*, pero ini nga babayi, ang malahalon gid nga pahamot ang iya ginbubo sa akon tiil.

⁴⁷ Gani sugiran ko ikaw, nga ang dako nga gugma nga ginpakita niya sa akon nagapamatuod nga ang iya madamo nga sala ginpatawad na; pero sa tawo nga diutay lang ang sala nga ginpatawad, diutay lang ang paghigugma nga iya ginapakita.”

⁴⁸ Naghambal dayon si Jesus sa babayi, “Ginpatawad na ang imo mga sala.”

⁴⁹ Ang mga nagakaon kaupod ni Jesus nagsiling sa ila kaugalingon, “Sin-o bala ini nga bisan ang mga sala mapatawad niya?”

⁵⁰ Dayon nagsiling si Jesus sa babayi, “Ang imo

pagtuo nagluwas sa imo. Magpuli ka nga may kalinong.”

8

Ang mga Babayi nga Nagabulig kay Jesus

¹ Pagkatapos sadto, naglibot si Jesus sa mga banwa kag mga baryo nga nagawali sang Maay-ong Balita parte sa paghari sang Dios. Upod sa iya ang dose *ka apostoles*,

² kag ang iban nga mga babayi nga iya gin-ayo sa malain nga mga espiritu kag mga balatian. Ang isa sa ila amo si Maria nga taga-Magdala nga pito gid ka demonyo ang ginpaguwa sa iya.

³ Upod man nila amo si Juana nga asawa ni Cuza nga amo ang ginasaligan ni Herodes *sa iya palasyo*. Si Susana isa man sa ila kag may madamo pa gid nga mga babayi. Amo ini sila ang nagahatag sang mga kinahanglanon nila ni Jesus halin sa ila pagkabutang.

Ang Paanggid Parte sa Manugsab-og (Mat. 13:1-9; Mar. 4:1-9)

⁴ May adlaw nga madamo gid nga mga tawo halin sa mga banwa ang padayon nga nag-inabot kag nagtilipon kay Jesus. Ginsugiran sila ni Jesus sini nga paanggid:

⁵ “May isa ka mangunguma nga nagsab-og sang binhi. Sa iya pagsab-og, ang iban nagtupa sa higad sang dalan, kag natapakan ini sang mga nagaalagi kag gintuka sang mga pispis.

⁶ Ang iban nagtupa sa kabatuhan. Nagtubo ini pero nalaya dayon kay mala ang duta.

⁷ Ang iban nagtupa sa duta nga may mga tunukon nga hilamon, kag dungan nga nagtubo ining hilamon kag ang binhi. Gani sang ulihi nalumos sang hilamon ang nagtubo nga binhi.

⁸ Ang iban nagtupa sa maayo nga duta, nagtubo kag nagpamunga sing 100 ka pilo.” Nagsiling pa si Jesus sa ila, “Kamo nga nagapamati, dapat intiendihon gid ninyo ining inyo nabatian.”

*Ang Katuyuan sang mga Paanggid
(Mat. 13:10-17; Mar. 4:10-12)*

⁹ Ginpamangkot siya sang iya mga sumulunod kon ano ang kahulugan sang sadto nga paanggid.

¹⁰ Nagsabat siya, “Ang mga tinago nga kamatuoran parte sa paghari sang Dios ginasugid sa inyo nga maintiendihan ninyo, pero sa iban ginasugid ini paagi sa mga paanggid para,
“bisan sige lang sila tulok
indi sila makakita,
kag bisan sige lang sila pamati
indi sila makaintiendi.””*

Ginpaathag ni Jesus ang Paanggid Parte sa Manugsab-og

(Mat. 13:18-23; Mar. 4:13-20)

¹¹ Dayon ginpaathag ni Jesus ang kahulugan sang paanggid. Nagsiling siya, “Ang binhi amo ang pulong sang Dios.

¹² Ang higad sang dalan nga gintup-an sang binhi amo ang mga tawo nga nakabati sang pulong sang Dios, pero nag-abot ang yawa kag ginkuha niya ang pulong sa ila mga tagipusuon, para indi sila magtuo kag maluwas.

* **8:10** Isa. 6:9

¹³ Ang kabatuhan nga gintup-an sang binhi amo ang mga tawo nga nakabati man sang pulong *sang Dios* kag ginbaton nila nga may kalipay, pero indi hugot sa ila mga tagipusuon. Gani wala magdugay ang ila pagtuo, kay sang pag-abot sang mga pagti-law nagtalikod sila dayon.

¹⁴ Ang duta nga may mga tunukon nga hilamon nga gintup-an sang binhi amo ang mga tawo nga nakabati *sang pulong sang Dios*, pero nadaog sila sang ila mga palaligban, mga manggad, kag mga kalipayan sa sini nga kalibutan, gani wala sila nagpamunga.

¹⁵ Pero ang maayo nga duta nga gintup-an sang binhi amo ang mga tawo nga nagpamati sang pulong *sang Dios*, kag ginatipigan nila ini sa ila maayo kag sinsero nga mga tagipusuon kag nagatinguha sila sa pagtuman sini hasta nga nagpamunga ini *sa ila kabuhi*.”

Ang Paanggid Parte sa Suga
(*Mar. 4:21-25*)

¹⁶ *Nagsiling pa gid si Jesus*, “Wala sing may nagasindi sang suga kag takluban lang dayon sang suludlan ukon ibutang lang sa idalom sang katre, kundi ginabutang ini sa tulungtungan para masanagan ang mga nagasulod *sa balay*.

¹⁷ Amo man ina nga wala sing tinago nga indi magguwa sa ulihi, kag wala sing sekreto nga indi mahibaluan kag mabuyagyag.[†]

[†] **8:17** Ang tinago ukon sekreto nga ginamitlang diri posible amo ang parte sa paghari sang Dios ukon sa Maayong Balita nga kinahanglan nga ipahayag.

18 “Gani pamatii ninyo ako sing maayo, kay ang tawo nga nagatuman sang iya nabatian nga kamatuoran pagahatagan pa gid sang pag-intiendi. Pero ang tawo nga wala nagatuman sa kamatuoran, bisan ang ginahunahuna niya nga iya naintiendihan, kuhaon pa sa iya.”

Ang Iloy kag ang mga Utod ni Jesus

(Mat. 12:46-50; Mar. 3:31-35)

19 Karon, nag-abot ang iloy kag ang mga utod ni Jesus. Tungod sa kadamuon sang mga tawo indi sila makapalapit sa iya.

20 Gani may nagsugid kay Jesus, “Ang imo iloy kag mga utod nagahulat sa guwa. Gusto nila nga magpakigkita sa imo.”

21 Pero nagsiling si Jesus sa ila, “Ang mga nagapamati kag nagatuman sang pulong sang Dios amo ang akon iloy kag mga utod.”

Ginpauntat ni Jesus ang Hangin kag Balod

(Mat. 8:23-27; Mar. 4:35-41)

22 Isa sadto ka adlaw nagsakay si Jesus kag ang iya mga sumulunod sa sakayan. Nagsiling siya sa ila, “Dali, matabok kita sa pihak sang dagat.”[‡] Kag nagbiyahe sila.

23 Samtang nagabiyahe sila natulugan si Jesus. Hinali lang nga nagbaskog ang hangin kag sige sulod ang tubig sa ila sakayan. Tama na gid ka delikado ang ila kahimtangan.

24 Gani ginpalapitan nila si Jesus kag ginpukaw, “Manunudlo!§ Manunudlo! Malunod na kita!” Nagbangon si Jesus kag ginmanduan niya ang

[‡] 8:22 *dagat*: Tan-awa ang footnote sa 5:1 § 8:24 *Manunudlo*: sa literal, *Agalon*. Amo man sa bersikulo 45.

hangin kag ang mga balod nga mag-untat. Kag sa gilayon naglinaw.

²⁵ Dayon nagsiling si Jesus sa iya mga sumulunod, “Diin bala ang inyo pagtuo?” Natingala gid ang iya mga sumulunod nga may kakulba. Siling nila sa isa kag isa, “Sin-o gid ayhan ini nga bisan ang hangin kag ang mga balod ginamanduan niya kag nagatuman sa iya?”

Gin-ayo ni Jesus ang Tawo nga May Malain nga mga Espiritu

(Mat. 8:28-34; Mar. 5:1-20)

²⁶ Nagpadayon sila sa pagbiyahe hasta nakaabot sila sa lugar sang mga Gerasenhon* nga nagaatubang sa Galilea.

²⁷ Pagtakas ni Jesus, ginsugata siya sang isa ka tawo nga ginagamhan sang mga demonyo. Ini nga tawo permi lang nagauba kag wala nagapul sa iya balay sa banwa. Didto siya nagaestar sa mga *kuweba* nga lulubngan.

²⁸ Sang makita niya si Jesus nagsinggit siya kag nagluhod sa atubangan niya. Dayon naghambal siya sa mabaskog nga tingog, “Jesus, Anak sang Labing Mataas nga Dios, ano ang imo labot sa akon? Nagapakitluoy ako sa imo nga indi mo ako pagsilutan.”

²⁹ Amo ini ang ginsiling niya tungod kay ginsugo na ni Jesus ang mahigko nga espiritu nga magguwa sa iya. Kapila siya ka beses nga sudlan sang espiritu. Kag bisan ginagapos sang mga tawo ang iya mga kamot kag tiil sang mga kadena, kag

* **8:26** *Gerasenhon*: sa iban nga mga kopya sang Griego, *Gadarenhon*; sa iban pa gid nga mga kopya, *Gergesenhon*

ginabantayan gid siya, ginapamugto lang niya ini, kag ginadala siya sang demonyo sa kamingawan.

³⁰ Ginpamangkot siya ni Jesus, “Sin-o ang imo ngalan?” Nagsabat siya, “Ako si Panong.” Amo ina ang sabat niya tungod kay madamo ang mga demonyo nga nagsulod sa iya.

³¹ Kag nagpakitluoy ang mga demonyo nga indi lang sila pagtabugon sa kadadalman *nga sa diin sila silutan*.

³² Malapit didto, may madamo nga baboy nga nagakaon sa banglid. Nagpakitluoy kay Jesus ang mga demonyo nga tugutan na lang sila nga magsulod sa mga baboy. Kag gintugutan sila ni Jesus.

³³ Gani nagguwa ang mga demonyo sa tawo kag nagsulod sa mga baboy. Dayon nagdinaguso ang mga baboy padulhog sa banglid deretso sa tubig kag nagkalalumos.

³⁴ Sang makita sang mga manugsagod sang mga baboy ang natabo, nagdinalagan sila, kag ginpanugid nila ini sa mga tawo sa banwa kag sa kaumahan.

³⁵ Gani nagkadto ang mga tawo kay Jesus kay gusto nila nga makita ang natabo. Pag-abot nila didto, nakita nila ang tawo nga sadto anay gin-gamhan sang mga demonyo. Nagapungko siya sa tiilan ni Jesus nga may bayo kag husto na ang iya paminsaron. Gani hinadlukan sila.

³⁶ Ang mga nakakita sa natabo nagsugid sa mga tawo kon paano nag-ayo ang tawo nga gin-gamhan anay sang mga demonyo.

³⁷ Dayon ang tanan nga Gerasenhon[†] kag ang mga tawo nga nagaestar sa palibot nila nagpangabay kay Jesus nga maghalin siya didto sa ila, kay dako gid ang ila kahadlok. Gani nagsakay si Jesus sa sakayan kag nagbalik sa iya ginhalinan.

³⁸ Ang tawo nga gin-gamhan anay sang mga demonyo nagpakitluoy kay Jesus nga mag-upod sa iya. Pero nagsiling si Jesus sa iya,

³⁹ “Magpuli ka sa inyo kag isugid mo ang mga ginhimo sang Dios sa imo.” Gani nagpuli ang tawo, kag naglibot siya sa bilog nga banwa nga nagapanugid sang tanan nga ginhimo ni Jesus sa iya.

Ang Babayi nga Bata ni Jairus kag ang Babayi nga Ginapanguwaan sang Dugo
(Mat. 9:18-26; Mar. 5:21-43)

⁴⁰ Sang pagdungka ni Jesus sa tabok sang dagat, nalipay gid ang mga tawo sa pag-abiabi sa iya tungod kay tanan sila nagapaabot sa iya.

⁴¹ Dugay-dugay may nag-abot nga tawo nga ang iya ngalan si Jairus. Isa siya ka manugdumala sang simbahan sang mga Judio. Sang pagpalapit niya kay Jesus nagluhod siya kag nagpakitluoy nga magkadto siya didto sa iya balay,

⁴² tungod kay daw mapatay na ang iya bugtong nga bata. Ining babayi nga bata nagaedad sang dose ka tuig. Sang nagapakadto sila ni Jesus sa balay ni Jairus, nagadinaguso ang madamo nga tawo sa iya.

⁴³ Karon, may babayi didto nga ginapanguwaan sang dugo sa sulod sang dose na ka tuig.

[†] 8:37 *Gerasenhon*: Tan-awa ang footnote sa bersikulo 26.

Naubos na niya gasto ang tanan niya nga pagkabutang sa pagpabulong.[‡] Pero wala gid sang may nakaayo sa iya.

⁴⁴ Nagdasok siya sa mga tawo hasta nakapalapit siya sa likod ni Jesus. Dayon gintandog niya ang gaway-gaway[§] sang bayo ni Jesus, kag sa gilayon nag-untat ang pagpanguwa sang dugo sa iya.

⁴⁵ Dayon nagsiling si Jesus, “Sin-o ang nagtandog sa akon?” Tanan sila naghambal nga wala sila makatandog sa iya. Gani nagsiling si Pedro, “Manunudlo, nahibaluan mo man nga kadamo sang tawo nga nagadinas-ukanay sa imo palibot.”

⁴⁶ Pero nagsabat si Jesus, “May nagtandog gid sa akon, tungod nga nabatyagan ko nga may gahom nga nagguwa sa akon.”

⁴⁷ Sang matalupangdan sang babayi nga nahibaluan ni Jesus ang ginhimo niya, nagpalapit siya nga nagakurog kag nagluhod kay Jesus. Sa atubangan sang tanan ginsugid niya kay Jesus kon ngaa gintandog niya siya kag kon paano siya nag-ayo dayon.

⁴⁸ Nagsiling si Jesus sa iya, “Anak, ang imo pagtuo nag-ayo^{*} sa imo. Magpuli ka nga may kalinong.”

⁴⁹ Samtang nagahambal pa siya sa babayi may nag-abot halin sa balay ni Jairus. Siling niya kay *Jairus*, “Patay na ang imo bata. Indi na pagdisturbuha ang manunudlo.”

[‡] **8:43** *Naubos...pagpabulong*: Indi ini makita sa iban nga mga kopya sang orihinal nga teksto. [§] **8:44** *gaway-gaway*: sa English, *tassel*. Tan-awa sa Num. 15:37-39; Deu. 22:12, kag sa Mat. 23:5.

^{*} **8:48** *nag-ayo*: ukonkag *nagluwas*

⁵⁰ Pero pagkabati sadto ni Jesus nagsiling siya kay Jairus, “Indi ka magkahadlok, magtuo ka lang kag magaayo siya.”

⁵¹ Pag-abot nila sa balay ni Jairus wala niya pagtuguti ang iban nga mag-upod sa iya sa sulod luwas lang sa ila ni Pedro, Juan, kag Santiago, kag ang amay kag iloy sang bata.

⁵² Sige ang hinibi sang mga tawo didto. Gani nagsiling si Jesus sa ila, “Indi kamo maghibi, kay indi patay ang bata kundi nagakatulog lang.”

⁵³ Ginkadlawan nila si Jesus tungod kay nahibaluan nila nga patay na gid ang bata.

⁵⁴ Nagpalapit si Jesus sa bata kag gin-uyatan niya ang kamot kag nagsiling, “Day, magbangon ka!”

⁵⁵ Kag dayon nagbalik ang iya espiritu kag nagbangon siya gilayon. Nagsugo si Jesus nga pakan-on ang bata.

⁵⁶ Natingala gid ang iya mga ginikanan, pero ginmanduan sila ni Jesus nga indi gid magpanugid sa bisan kay sin-o parte sa natabo.

9

Ginpadala ni Jesus ang Iya Dose ka Apostoles (Mat. 10:5-15; Mar. 6:7-13)

¹ Gintipon ni Jesus ang dose *niya ka apostoles*. Ginhatagan niya sila sang awtoridad kag gahom sa pagtabog sang tanan nga demonyo kag sa pagpang-ayo sang mga balatian.

² Dayon ginsugo niya sila nga magpangwali parte sa paghari sang Dios kag magpang-ayo *sang mga masakiton*.

³ Ginsilingan niya sila, “Indi kamo magbalon sang bisan ano sa inyo pagpanglakaton: bisan baston, bag, pagkaon, kuwarta, ukon ilislan nga bayo.

⁴ Kon padayunon kamo sa isa ka balay, dira gid lang kamo magdayon hasta maghalin kamo sa sina nga lugar.

⁵ Pero kon ang mga tawo sa isa ka lugar indi magbaton sa inyo, bayai ninyo ina nga lugar; kag sa paghalin ninyo, taktaka ninyo ang yab-ok sa inyo tiil bilang paandam kontra sa ila.”

⁶ Dayon naglakat ang iya mga apostoles kag naglibot sa mga baryo nga nagawali sang Maay-ong Balita kag nagapang-ayo sang mga masakiton.

*Naglibog ang Ulo ni Herodes Parte kay Jesus
(Mat. 14:1-12; Mar. 6:14-29)*

⁷ Ang balita parte sa ginahimo nila ni Jesus nakaabot kay Herodes nga pangulo *sang Galilea*. Naglibog gid ang ulo ni Herodes kay may mga tawo nga nagasiling, “Nabanhaw si Juan *nga manugbautiso*.”

⁸ May iban man nga nagasiling, “Siya si *Propeta Elias* sang una nga nag-abot subong.” Kag may iban pa gid nga nagasiling, “Nabanhaw ang isa sa mga propeta.”

⁹ Nagsiling si Herodes, “Ginpapugutan ko sing ulo si Juan. Pero sin-o ayhan ini nga tawo? Kay makatilingala nga mga butang ang akon nabatian parte sa iya.” Gani nagtinguha gid si Herodes nga makita niya si Jesus.

Ginpakaon ni Jesus ang 5,000 ka Tawo
(Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Juan 6:1-14)

¹⁰ Pagbalik sang mga apostoles ni Jesus, ginsugid nila sa iya kon ano ang ila mga nahimo. Dayon gindala sila ni Jesus sa banwa sang Bet-saida. Wala siya sing may ginpaupod nga iban.

¹¹ Pero pagkahibalo sang mga tawo nga nakahalina sa sila ni Jesus, nagsunod sila. *Pag-abot nila didto*, ginbaton sila ni Jesus kag ginhambalan parte sa paghari sang Dios. Kag ginpang-ayo man niya ang mga masakiton.

¹² Sang lapit na lang magsalop ang adlaw, nagpalapit sa iya ang *iya* dose *ka apostoles* kag nagsiling, “Palakta na ang mga tawo sa mga baryo kag sa mga sityo sa palibot para makapangita sila sang ila pagkaon kag tululugan, kay ari kita diri sa kamingawan.”

¹³ Pero nagsiling si Jesus, “Kamo mismo ang maghatag sang pagkaon sa ila.” Nagsabat sila, “Lima gid lang ka bilog ang aton tinapay kag duha ka isda. Indi ini makaigo, luwas kon magbakal kita sang pagkaon para sa ila tanan.”

¹⁴ (Ang kadamuon sang mga lalaki lang mga 5,000.) Gani nagsiling si Jesus sa iya mga sumulunod, “Papungkua ninyo ang mga tawo sing grupo-grupo, tag-50 kada grupo.”

¹⁵ Gintuman nila ang sugo ni Jesus kag ginpapungko nila ang tanan nga tawo.

¹⁶ Dayon ginkuha ni Jesus ang lima ka tinapay kag duha ka isda, kag nagtangla siya sa langit kag nagpasalamat *sa Dios*. Pagkatapos ginpamihak-pihak niya ang tinapay kag ginhatag sa iya mga sumulunod para ipanagtag sa mga tawo.

¹⁷ Nakakaon sila tanan kag nagkalabusog. Dayon gintipon nila ang mga nabilin, kag dose pa ka alat ang napuno.

*Ang Ginpabutyag ni Pedro Parte kay Jesus
(Mat. 16:13-19; Mar. 8:27-29)*

¹⁸ Isa ka adlaw nagapangamuyo si Jesus nga siya lang. Ang iya mga sumulunod ara sa iya tupad. Nagpamangkot si Jesus sa ila, “Suno sa mga tawo, sin-o bala ako?”

¹⁹ Nagsabat sila, “May nagasiling nga ikaw si Juan nga manugbautiso. Ang iban nagasiling nga ikaw si Elias, kag ang iban pa gid nagasiling nga ikaw isa sa mga propeta sang una nga nabanhaw.”

²⁰ Nagsiling si Jesus sa ila, “Pero suno sa inyo sin-o bala ako?” Nagsabat si Pedro, “Ikaw ang Cristo nga ginpromisa sang Dios nga magahari.”

*Naghambal si Jesus Parte sa Iya Palaabuton nga
Pag-antos kag Kamatayon
(Mat. 16:20-28; Mar. 8:30-9:1)*

²¹ Dayon ginmanduan sila ni Jesus nga indi gid sila magpanugid bisan kay sin-o nga siya amo ang Cristo.

²² Nagsiling siya, “*Ako nga Anak sang Tawo kinahanglan gid nga mag-antos sa pagahimuon sa akon sang mga manugdumala sang mga Judio, sang manugdumala nga mga pari, kag sang mga manunudlo sang Kasuguan. Sikwayon nila ako kag patyon, pero sa ikatlo nga adlaw mabanhaw ako.*”

²³ Dayon nagsiling si Jesus sa tanan nga tawo didto, “Kon may tawo nga gusto magsunod sa akon, indi niya dapat pagpasulabihon ang iya

kaugalingon. Kag dapat handa siya sa pag-atubang sa kamatayon* sa iya nga pagsunod sa akon adlaw-adlaw.

²⁴ Kay ang bisan sin-o nga luyag magluwas sang iya kabuhi madula niya ini. Pero ang bisan sin-o nga maghalad sang iya kabuhi tungod sa akon makaangkon sang kabuhi *nga wala sing katapusan*.

²⁵ Ano gid bala ang makuha sang tawo kon maangkon niya ang tanan nga butang diri sa kalibutan, pero mawala ang iya kabuhi? *Wala gid!*

²⁶ Kay ang bisan sin-o nga nagakahuya sa akon kag sa akon mga ginatudlo, igakahuya ko man kon *ako nga* Anak sang Tawo magbalik na nga nagasilak sa gahom nga halin sa akon kag sa Amay kag sa balaan nga mga anghel.

²⁷ Sa pagkamatuod, may mga tawo diri nga indi pa mapatay hasta makita nila ang paghari sang Dios.”

*Ang Pagbalhin sang Dagway ni Jesus
(Mat. 17:1-8; Mar. 9:2-8)*

²⁸ Mga walo ka adlaw pagkatapos nga ginham-bal ni Jesus ini, gindala niya si Pedro, si Juan, kag si Santiago pataklad sa bukid para magpangamuyo.

²⁹ Sang nagapangamuyo si Jesus nagbalhin ang iya dagway, kag ang iya bayo nagputi gid kag masilaw.

* **9:23** dapat handa siya sa pag-atubang sa kamatayon: sa literal, dapat pas-anon niya ang iya krus. Ang krus diri nagasimbolo sang kamatayon, kay isa sa mga paagi sa pagsilot sa mga kriminal sadto nga panahon amo ang kamatayon sa krus.

³⁰ Hinali lang may nagpakita nga duha ka tawo nga nagapakighambal sa iya. Sila amo si Moises kag si Elias.

³¹ Nagasilak man sila kag nagapakighambal sila kay Jesus parte sa iya kamatayon nga madali na lang matuman sa Jerusalem.

³² Nagakatulog sila ni Pedro sing mahamuok. Pero nakamata sila, kag nakita nila si Jesus nga nagasilak kag ang duha ka tawo nga nagatindog sa iya tupad.

³³ Sang manughalin na ang duha ka tawo kay Jesus, nagsiling si Pedro sa iya, “Manunudlo,[†] maayo nga ari kami[‡] diri. Mahimo kami sing tatlo ka payag, ang isa para sa imo, ang isa para kay Moises, kag ang isa para kay Elias.” (Ang matuod, wala nakahibalo si Pedro kon ano ang iya ginahambal.)

³⁴ Wala pa makatapos hambal si Pedro ginlikupan sila sang panganod. Hinadlukan sila ni Pedro sang magtabon sa ila ang panganod.

³⁵ Dayon may nabatian sila nga tingog halin sa panganod nga nagasiling, “Amo ini ang akon pinili nga Anak. Pamatii ninyo siya!”

³⁶ Sang nag-untat na ang tingog, nakita nila nga si Jesus na lang ang nabilin. Ginhipsan lang anay nila ni Pedro ang ila nakita pagkasunod nga mga inadlaw.

Gin-ayo ni Jesus ang Bata nga May Malain nga Espiritu

(Mat. 17:14-18; Mar. 9:14-27)

[†] **9:33** *Manunudlo*: sa literal, *Agalon*. Amo man sa bersikulo 49.

[‡] **9:33** *kami*: ukon, *kita*

³⁷ Sang sunod nga adlaw, nagdulhog sila halin sa bukid. Madamo nga tawo ang nagsugata kay Jesus.

³⁸ Didto sa kadam-an may isa ka tawo nga nagsinggit, “Manunudlo, kon mahimo tan-awa anay ang akon bugtong nga bata nga lalaki.

³⁹ Ginagamhan siya sang *malain nga* espiritu. Kon mag-abot gani, gulpi lang siya nagasiagit, nagakurog, kag nagabura ang iya baba. Indi maghalin sa iya ang espiritu kon indi niya anay masakit sing tudo gid ang akon bata.

⁴⁰ Ginpangabay ko ang imo mga sumulunod nga tabugon ini, pero indi sila makasarang.”

⁴¹ Dayon nagsiling si Jesus, “*Kamo nga mga tawo sa sini nga henerasyon wala gid sing pagtuo kag mga balingag. Hasta san-o pa bala ang akon pag-antos sa inyo? Dal-a diri ang imo bata.*”

⁴² Sang nagapalapit kay Jesus ang bata, ginlampos siya sang demonyo sa duta kag ginpakurog. Pero gintabog ni Jesus ang mahigko nga espiritu kag gin-ayo niya ang bata. Dayon ginbalik niya siya sa iya amay.

⁴³ Natingala gid ang tanan nga tawo sa dako nga gahom sang Dios.

Naghambal Liwat si Jesus Parte sa Iya Kamatayon

(Mat. 17:22-23; Mar. 9:30-32)

Sang nagakatingala pa ang mga tawo sa tanan nga ginhimo ni Jesus, nagsiling siya sa iya mga sumulunod,

44 “Tandaan gid ninyo ini: *Ako nga* Anak sang Tawo kinahanglan na[§] nga itugyan sa mga tawo *nga nagakontra sa akon.*”

45 Pero wala sila makaintiendi sini kay ginlipod ini sa ila hunahuna para indi nila maintiendihan. Kag natahap sila magpamangkot sa iya parte sa sini nga butang.

Sin-o gid ang Labaw sa Tanan?

(Mat. 18:1-5; Mar. 9:33-37)

46 *May isa ka tion nga* nagbinaisay ang iya mga sumulunod kon sin-o gid sa ila ang labaw sa tanan.

47 Pero nahibaluan ni Jesus ang ila ginahunahuna. Gani nagkuha siya sang gamay nga bata kag ginpatindog sa iya kilid.

48 Dayon nagsiling siya, “Ang bisan sin-o nga nagabaton sa bata nga pareho sini tungod sa akon,* nagabaton man sa akon. Kag ang nagabaton sa akon nagabaton man sa nagpadala sa akon. Kay ang labing kubos sa inyo amo ang labaw sa tanan.”

Ang Indi Kontra sa Inyo Kadampig Ninyo

(Mar. 9:38-40)

49 Nagsiling si Juan kay Jesus, “Manunudlo, nakakita kami sang isa ka tawo nga nagatabog sang mga demonyo sa imo ngalan.† Ginpauntat namon siya kay indi naton siya kaupod.”

50 Pero nagsiling si Jesus sa iya, “Pabay-i lang ninyo siya, kay ang bisan sin-o nga wala nagakontra sa inyo nagadampig sa inyo.”

§ 9:44 kinahanglan na: ukon, malapit na * 9:48 tungod sa akon: sa literal, sa akon ngalan † 9:49 ngalan: buot silingon, gahom ukon awtoridad

Wala Pagbatuna si Jesus sa isa ka Baryo sa Samaria

⁵¹ Sang madali na lang ang adlaw nga si Jesus dal-on pa-langit, nagdesisyon siya nga magkadto na sa Jerusalem.

⁵² Gani may ginpauna siya nga mga tawo sa isa ka baryo sa Samaria para magpreparar sang iya dalayunan.

⁵³ Pero ang mga tawo sa sadto nga baryo wala magbaton sa iya kay nahibaluan nila nga makadto siya sa Jerusalem.

⁵⁴ Pagkahibalo sini sang iya mga sumulunod nga si Santiago kag si Juan, nagsiling sila kay Jesus, “Ginoo, luyag mo bala nga mangayo kami sang kalayo halin sa langit para sunugon sila?”

⁵⁵ Pero ginbalikid sila ni Jesus kag ginsaway.‡

⁵⁶ Kag nagderetso na lang sila sa iban nga baryo.

*Ang mga Sumulunod ni Jesus
(Mat. 8:19-22)*

⁵⁷ Sang nagapadayon sila sa ila pagpanglakaton, may isa ka tawo nga nagsiling kay Jesus, “Maupod ako sa imo bisan diin ka makadto.”

⁵⁸ Nagsiling si Jesus sa iya, “Ang mga fox may mga buho nga ginapulian kag ang mga pispis may mga pugad, pero *ako nga* Anak sang Tawo wala sing kaugalingon nga balay nga akon mapahuwayan.”

‡ 9:55 Ang iban nga mga kopya sang Griego may sugpon pa sa bersikulo 55 kag 56: *Wala kamo kahibalo kon ano nga klase sang espiritu ang yara sa inyo. Kay nagkari ang Anak sang Tawo indi sa paglaglag sa mga tawo kundi sa pagluwas sa ila.*

⁵⁹ Dayon nagsiling si Jesus sa isa, “Upod ka sa akon!” Nagsabat ang tawo, “Ginoo, mapuli anay ako sa paglubong sang akon amay.”§

⁶⁰ Nagsabat si Jesus sa iya, “Pabay-i ang mga patay* sa paglubong sang ila mga patay. Pero ikaw ya maglakat kag iwali ang parte sa paghari sang Dios.”

⁶¹ May isa pa gid nga nagsiling kay Jesus, “Ginoo, maupod ako sa imo; pero tuguti ako anay nga magpuli kag maglisensya sa akon pamilya.”

⁶² Nagsabat si Jesus sa iya, “Ang tawo nga nagaarado nga nagabulobalikid indi mapuslan *ang iya pagpangalagad* sa idalom sang paghari sang Dios.”†

10

Ginpadala ni Jesus ang 72 Niya ka Sumulunod

¹ Pagkatapos sadto, nagpili ang Ginoo sang 72* pa gid ka tawo kag ginpadala niya sila sing tagduha-duha sa mga banwa nga iya pagakadtuan.

² Nagsiling siya sa ila, “Malapad ang alanihon pero diutay gid lang ang manug-ani. Gani

§ **9:59** *mapuli anay ako sa paglubong sang akon amay*: Siguro ang buot silingon sang tawo, mapuli anay siya sa wala pa mapatay ang iya amay, kag kon patay na kag nalubong na, masunod siya kay

Jesus. * **9:60** *mga patay*: siguro ang buot silingon, *mga patay sa panulok sang Dios* † **9:62** Ang buot silingon, ang tawo nga

nagaarado nga nagabulobalikid, indi mapuslan ang iya pag-arado. Pareho man sina ang tawo nga nagasunod kay Jesus nga may ginapamalikdan, indi mapuslan ang iya pag-alagad sa idalom sang paghari sang Dios. * **10:1** 72: sa iban nga mga kopya sang Griego,

magpangamuyo kamo sa Ginoo, ang tag-iya sang alanihon, nga magpadala siya sang mga manug-anì sa iya alanihon.

³ Lakat kamo! Pero mag-andam kamo, kay pareho kamo sa mga karnero nga akon ginapadala sa mabangis nga mga ido.[†]

⁴ Indi kamo magdala sang kahita, bag, ukon sandalyas. Indi man kamo magdulog sa dalan kag magpanamyaw sa inyo masugata.[‡]

⁵ Kon magsulod kamo sa isa ka balay, magsiling kamo, ‘Kabay nga bendisyunan sang Dios ini nga pamilya.’

⁶ Kag kon bagay sila nga magbaton sa inyo pagbendisyon, bendisyunan sila sang Dios. Pero kon indi, indi man sila pagbendisyunan sang Dios.

⁷ Magdayon kamo sa una nga balay nga nagabaton sa inyo, kag indi kamo magsaylo-saylo sang inyo dalayunan. Batuna ninyo ang ìla ginapakaon sa inyo, kay ang nagapangabudlay dapat lang nga suhulan.

⁸ Kag kon diin kamo nga lugar magkadto nga ang mga tawo magabaton sa inyo, kauna ninyo ang bisan ano nga ìla ginapakaon sa inyo.

⁹ Ayuha ninyo ang mga nagamasakit kag sugiri ninyo sila nga malapit na § ang paghari sang Dios sa ìla.

¹⁰ Pero kon mag-abot kamo sa isa ka banwa nga ang mga tawo indi magbaton sa inyo, magkadto

[†] **10:3** *mabangis nga mga ido*: sa English, *wolves* [‡] **10:4** *Indi man kamo...masugata*: Siguro amo ang sugo ni Jesus para magdali sila, nga indi sila mag-usik sang panahon sa malawig nga pagpanamyaw ukon pagpakig-estorya. § **10:9** *malapit na*: ukon, *nag-abot na*. Amo man sa bersikulo 11.

kamo sa mga karsada kag magsiling,

¹¹ *‘Tungod nga indi kamo magbaton sa amon, bisan ang yab-ok sang inyo banwa nga nagatapik sa amon tiil amon taktakon bilang paandam kontra sa inyo. Tandai ninyo ini: malapit na ang paghari sang Dios.’”*

¹² *Dayon nagsiling si Jesus, “Sugiran ko kamo, sa adlaw sang paghukom, mas labaw pa nga silot ang mabaton nila sang sa mga taga-Sodom.”*

*Ang mga Banwa nga Wala Naghinulsol
(Mat. 11:20-24)*

¹³ *Dayon nagsiling si Jesus, “Kaluluoy kamo nga mga taga-Corazin! Kaluluoy man kamo nga mga taga-Betsaida! Kay kon ang mga milagro nga akon ginhimo sa inyo ginhimo ko sa Tyre kag sa Sidon, dugay na kuntani sila nagsuksok sang sako kag nagbutang sang abo sa ila mga ulo sa pagpakita nga nagahinulsol sila sa ila mga sala.*

¹⁴ *Gani sa adlaw sang paghukom, mas labaw pa nga silot ang mabaton ninyo sang sa mga taga-Tyre kag taga-Sidon.*

¹⁵ *Kag kamo nga mga taga-Capernaum nagahunahuna nga dayawon kamo bisan didto sa langit. Pero sa impyerno* gid kamo itagbong!”*

¹⁶ *Dayon nagsiling si Jesus sa iya mga inugpadala, “Ang nagapamati sa inyo nagapamati man sa akon, kag ang nagasikway sa inyo nagasikway man sa akon, kag ang nagasikway sa akon nagasikway man sa nagpadala sa akon.”*

Ang Pagbalik sang 72 ka Sumulunod

* **10:15** *impyerno: ukon, lugar sang mga patay. Sa Griego, Hades.*

17 Pagbalik sang 72 nga ginpadala sang Ginoo malipayon gid sila, kag nagsiling sila kay Jesus, “Ginoo, bisan ang mga demonyo nagtuman sa amon paagi sa imo ngalan!”†

18 Nagsiling si Jesus sa ila, “Nakita ko ang pagkahulog ni Satanas halin sa langit nga daw kilat kadasig.

19 Ginhatagan ko kamo sang awtoridad para madaog ninyo ang mga demonyo kag ang tanan nga gahom sang aton kaaway nga si Satanas,‡ kag wala sing may makahalit sa inyo.

20 Pero indi kamo magkalipay tungod nga ang *malain nga* mga espiritu nagtuman sa inyo, kundi magkalipay kamo tungod nga ang inyo ngalan nasulat na didto sa langit.”

Ginlipay si Jesus sang Espiritu Santo
(Mat. 11:25-27; 13:16-17)

21 Sang sadto nga tion, ginlipay gid si Jesus sang Espiritu Santo. Nagsiling si Jesus, “Amay, nga tag-iya sang langit kag sang duta, ginadayaw ko ikaw tungod nga ang kamatuoran nga gintago mo sa mga *tawo nga ginakabig nga mga* maalam kag may mga tinun-an ginpahayag mo sa mga tawo nga pareho sang mga bata *nga diutay ang kaalam*. Amay, salamat gid nga amo ina ang imo kabubuton.”

22 *Pagkatapos sadto, nagsiling si Jesus sa mga tawo*, “Ang tanan nga butang gintugyan sa akon sang akon Amay. Ang Amay lang ang nakakilala

† 10:17 ngalan: buot silingon, gahom ukon awtoridad ‡ 10:19 sa literal, Ginhatagan ko kamo sang awtoridad sa pagtapak sa mga man-og kag mga iwi-iwi, kag sa tanan nga gahom sang kaaway.

sa *akon nga iya* Anak. Kag ang nakakilala sa Amay ako gid lang nga iya Anak kag ang mga tawo nga buot ko nga ipakilala sa Amay.”

²³ Dayon nag-atubang si Jesus sa iya mga sumu-lunod kag naghambal sa ila nga silahanon lang, “Bulahan kamo tungod nga nakita gid ninyo ang mga butang nga akon ginapanghimo.

²⁴ Sa pagkamatuod, madamo nga propeta kag mga hari sang una ang naghandom nga makakita kag makabati sang inyo nakita kag nabatian sub-ong, pero wala natabo ini sa ila tiyempo.”

Ang Maayo nga Samariahanon

²⁵ May isa didto ka manunudlo sang Kasuguan nga nagtindog kag nagpamangkot sa pagdakop-dakop kay Jesus, “Manunudlo, ano ang akon dapat himuon para maangkon ko ang kabuhi nga wala sing katapusan?”

²⁶ Nagsabat si Jesus sa iya, “Ano bala ang ginasil-ing sang Kasuguan suno sa imo nabasahan?”

²⁷ Nagsabat ang tawo, “Higugmaon mo ang Gi-noo nga imo Dios sa bug-os mo nga tagipusuon, sa bug-os mo nga kalag, sa bug-os mo nga kusog, kag sa bug-os mo nga hunahuna. § Kag higugmaon mo ang imo kapareho pareho sang paghigugma mo sa imo kaugalingon.”*

²⁸ Nagsiling si Jesus sa iya, “Husto gid ang imo sabat. Himua ina para may kabuhi ka *nga wala sing katapusan*.”

²⁹ Pero indi gusto sang manunudlo sang Kasug-uan nga mahuy-an siya, gani nagpamangkot pa gid siya, “Sin-o bala ang akon kapareho?”

§ 10:27 Deu. 6:5 * 10:27 Lev. 19:18

³⁰ Ginsabat siya ni Jesus *paagi sa isa ka estorya*. Siling niya, “May isa ka tawo nga nagdulhog pa-Jerico halin sa Jerusalem. Samtang nagalakat siya, hinali lang nga ginbangaan siya sang mga tulisan. Ginkuha nila ang iya pagkabutang pati ang iya bayo, ginbakol nila siya, kag ginbayaan nga lipong kag daw patay na.

³¹ Natabuan man nga may pari nga nagdulhog sa amo nga dalan. Pagkakita niya sang tawo *nga nagahamyang*, naglikaw siya sa pihak sang dalan kag gin-agnan lang niya siya.

³² Nag-agi man didto ang isa ka Levita. Pagkakita niya sang tawo naglikaw man siya kag nag-agi lang.

³³ Sang ulihi may nakaagi nga Samariahanon. Pagkakita niya sa tawo *nga ginbakol* naluoy gid siya.

³⁴ Gani ginpalapitan niya siya kag ginbulong. Ginbutangan niya sang lana kag bino ang iya pilas kag ginbugkusan. Dayon ginpasakay niya siya sa iya ginasakyan nga sapat kag gindala sa isa ka dalayunan. Didto, gin-atipan pa gid niya siya.

³⁵ Sang sunod nga adlaw, ginhatagan niya sing kuwarta ang tag-iya sang dalayunan kag nagsiling, ‘Atipanon mo siya, kag kon kulangan pa ang akon ginhatag sa imo dugangan ko lang ini sa akon pagbalik diri.’”

³⁶ *Dayon naghambal si Jesus sa manunudlo sang Kasuguan*, “Ti sa imo, sin-o bala sa ila nga tatlo ang nagpakita nga siya ang kapareho sang ginbangaan sang mga tulisan?”

³⁷ Nagsiling ang manunudlo sang Kasuguan, “Ang tawo nga nagpakita sang kaluoy sa iya.”

Nagsiling dayon si Jesus, “Himua man ang pareho sang ginhimo niya.”

Nagbisita si Jesus sa Ila ni Marta kag Maria

³⁸ Nagpadayon sa paglakat si Jesus kag ang iya mga sumulunod, kag nakaabot sila sa isa ka baryo. May babayi didto nga ang iya ngalan si Marta. Ginpadayon niya sila sa iya balay.

³⁹ May utod siya nga si Maria nga nagpungko didto sa tiilan ni Ginoong Jesus kay gusto niya magpamati sang iya mga ginatudlo.

⁴⁰ Pero si Marta nagapalibog gid sa paghimos sang pagkaon nila ni Jesus. Gani nagpalapit siya kay Jesus kag nagsiling, “Ginoo, wala lang bala sing kaso sa imo nga ginapabay-an lang ako sang akon utod sa paghimos sang pagkaon? Abi hambali man siya nga buligan niya ako!”

⁴¹ Nagsabat ang Ginoo sa iya, “Ikaw Marta, madamo nga butang ang imo ginapaligban.

⁴² Isa ka butang gid lang ang kinahanglan kag amo ini ang ginpili ni Maria nga labing maayo, kag wala sing may makakuha sini sa iya.”

11

*Nagtudlo si Jesus Parte sa Pangamuyo
(Mat. 6:9-13; 7:7-11)*

¹ Isa sadto ka adlaw, sang pagkatapos pangamuyo ni Jesus, ang isa sang iya mga sumulunod nagpalapit sa iya kag nagsiling, “Ginoo, si Juan *nga manugbautiso* nagtudlo sa iya mga sumulunod sa pagpangamuyo. Tudlui man kami magpangamuyo.”

² Gani nagsiling si Jesus sa ila, “Magpangamuyo kamo pareho sini:

“‘Amay, kabay pa nga tahuron ka sang mga tawo.*
Kabay pa nga maghari ka diri sa amon.

³ Hatagi kami sang amon kinahanglanon nga pagkaon adlaw-adlaw.

⁴ Patawara kami sang amon mga sala,
kay ginapatawad man namon ang tanan nga nakasala sa amon.
Kag indi mo kami pag-ipadaog sa mga temtasyon.’”

⁵ Nagsiling pa gid si Jesus sa ila, “Abi kon may amigo ka, kag sa tungang gab-i magkadto ka sa iya balay kag magsiling sa iya, ‘Amigo, pahulama ako anay sang pagkaon,†

⁶ kay may amigo ako nga bag-o lang nag-abot kag wala gid ako sang ipakaon sa iya.’

⁷ Dayon magsabat siya sa sulod, ‘Indi na ako pagdisturbuha. Nasiradhan na namon ang puwertahan kag nagahigda na ako kag ang akon mga bata, gani mabudlay na sa akon ang pagbangon para hatagan ka.’

⁸ Pero ang matuod, bisan daw indi siya magbangon kag maghatag sa imo, bisan amigohay pa kamo, magabangon gid siya kag magahatag sang imo ginakinahanglan tungod kay wala ka nagahuyahuya sa pagpilit sa iya.

⁹ Gani ginasilingan ko kamo: Magpangayo kamo sa Dios kag hatagan niya kamo. Pangitaa ninyo sa iya ang inyo ginapangita kag makita

* **11:2** *tahuron ka sang mga tawo*: sa literal, *tahuron ang ngalan mo*

† **11:5** *pagkaon*: sa literal, *tatlo ka tinapay*

ninyo. Magpanuktok kamo kag pagabuksan *niya* kamo.

¹⁰ Kay ang tanan nga nagapangayo, nagabaton. Ang mga nagapangita, makakita. Kag ang mga nagapanuktok, pagabuksan.

¹¹ Kamo nga mga ginikanan,[‡] kon magpangayo ang inyo bata sang isda hatagan bala ninyo sang man-og?

¹² Kon magpangayo siya sang itlog, hatagan bala ninyo sang iwi-iwi? *Siyempre indi!*

¹³ Ti kon kamo nga mga malain makahibalo maghatag sang maayo nga mga butang sa inyo mga bata, daw ano pa gid ang inyo Amay sa langit! Ihatag gid niya ang Espiritu Santo sa mga nagapangayo sa iya.”

Si Jesus kag ang Hari sang Malain nga mga Espiritu

(Mat. 12:22-30; Mar. 3:20-27)

¹⁴ Isa sadto ka tion nagtabog si Jesus sang demonyo nga nagsulod sa isa ka tawo nga nangin kabangdanan sang iya pagkaapa. Sang napaguwa niya ang demonyo, nakahambal dayon ang apa. Natingala gid ang mga tawo.

¹⁵ Pero may mga tawo didto nga nagsiling, “Nagatabog siya sang mga demonyo paagi sa gahom nga ginhatag sa iya ni Satanas[§] nga amo ang pangulo sang mga demonyo.”

¹⁶ Ang iban didto gusto nga tilawan si Jesus, gani nagpangayo sila sa iya sang milagro halin sa Dios* bilang pamatuod *nga ginpadala siya sang Dios.*

[‡] **11:11** *ginikanan*: sa literal, *amay* [§] **11:15** *Satanas*: sa Griego, *Beelzebul* ^{*} **11:16** *Dios*: sa literal, *langit*

17 Pero nahibaluan ni Jesus ang ila hunahuna, gani nagsiling siya sa ila, “Kon ang *mga pumuluyo sang isa ka ginharian* magbinahin-bahin kag mag-ilinaway, ina nga ginharian malaglag. Amo man ang matabo sa panimalay kon *ang mga nagaestar dira* magbinahin-bahin kag mag-ilinaway.

18 Gani kon si Satanang kag ang iya mga sakop magbinahin-bahin kag mag-ilinaway, paano makapadayon ang iya ginharian? Kay nagsiling man bala kamo nga nagatabog ako sang mga demonyo paagi sa gahom nga ginhatag sa akon ni Satanang.

19 Kon si Satanang nagahatag sa akon sang gahom para magtabog sang mga demonyo, sin-o ang nagahatag sang gahom sa inyo mga sumulunod nga nagatabog man sang mga demonyo? Ang inyo mga sumulunod mismo nagapamatuod nga sala gid kamo.

20 Karon, tungod kay nagatabog ako sang mga demonyo paagi sa gahom sang Dios, nagapamatuod ini nga ang paghari sang Dios nag-abot na sa inyo.”

21 *Ginsugiran sila ni Jesus sang isa pa ka paang-gid*, “Kon nagaguwardya ang makusog nga tawo sa iya balay, nga kompleto ang armas, indi gid maano ang iya mga pagkabutang.

22 Pero kon sulungon siya sang mas makusog pa sang sa iya, mapierdi siya. Ang iya ginasaligan nga mga armas kuhaon sa iya, kag pati ang tanan niya nga mga pagkabutang pamartidahon pa.”

23 *Pagkatapos nagsiling si Jesus*, “Ang wala ngaapin sa akon, kontra sa akon. Kag ang wala

nagabulig sa akon sa pagtipon *sang mga tawo sa Dios* nagapalapta lang.

*Ang Pagbalik sang Mahigko nga Espiritu
(Mat. 12:43-45)*

²⁴ “Kon ang mahigko nga espiritu magguwa sa tawo nga iya ginsudlan, nagalibot siya sa mga lugar nga wala sing tubig kay nagapangita siya sang lugar nga iya mapahuwayan. Kon indi siya makakita sang palahuwayan, magahunahuna siya nga magbalik na lang sa iya ginhalianan.

²⁵ Kag kon sa iya pagbalik makita niya nga ang iya ginhalinan matinlo na kag nahimos ang tanan,

²⁶ malakat siya dayon kag manghagad sang pito pa gid ka espiritu nga mas malain pa sang sa iya. Magasulod sila sa sadto nga tawo kag didto mag-estar. Kag ang kahimtangan sang tawo mangin grabe pa gid sang sa una.”

Ang Matuod nga Pagkabulahan

²⁷ Pagkatapos hambal ni Jesus sadto, may babayi didto sa kadam-an nga nagsinggit sa iya, “Bulahan ang babayi nga nagbusong kag nagpatiti sa imo!”

²⁸ Nagsabat si Jesus, “Pero mas bulahan ang mga tawo nga nagapamati kag nagatuman sang pulong sang Dios.”

*Ginpagayuan si Jesus sang Milagro
(Mat. 12:38-42; Mar. 8:11-12)*

²⁹ Samtang nagadamo pa gid ang mga tawo nga nagatilipon kay Jesus, nagsiling siya, “*Kamo nga mga tawo sa sini* nga henerasyon tama kalaot. Nagapangayo kamo sang milagro bilang pamatuod

nga ginpadala ako sang Dios. Pero wala sing milagro nga ipakita sa inyo luwas sa milagro nga pareho sang natabo kay Jonas.

³⁰ Subong nga si Jonas nanging tanda sa mga taga-Nineve, ang matabo sa *akon nga* Anak sang Tawo mangin tanda man sa inyo.

³¹ Sa adlaw sang paghukom, mabanhaw[†] ang rayna nga halin sa south[‡] upod sa *inyo nga mga tawo* sa sini nga henerasyon kag basulon niya kamo. Kay naghalin pa siya sa pinakamalayo nga parte sang kalibutan sa pagpamati sa kaalam ni *Haring Solomon*. Karon may ari diri nga labaw pa kay Solomon, *pero wala kamo nagpamati sa iya.*

³² Sa adlaw sang paghukom, mabanhaw *man* ang mga taga-Nineve upod sa *inyo nga mga tawo* sa sini nga henerasyon kag basulon man nila kamo. Kay pagkabati sang mga taga-Nineve sadto sang wali ni Jonas, naghinulsol sila. Karon may ari diri nga labaw pa kay Jonas, *pero wala kamo naghinulsol sang nagwali siya sa inyo.*”

Ang Suga nga Ara sa Aton

(Mat. 5:15; 6:22-23)

³³ *Nagsiling pa gid si Jesus*, “Wala sing tawo nga nagasindi sang suga kag taguon lang niya ini dayon ukon takluban sang sulukban, kundi ginabutang ini sa tulungtungan para masanagan ang mga nagasulod sa *balay*.

³⁴ Ang aton mata amo ang suga sang aton lawas. Kon masanag ang imo panulok, masanagan ang

[†] **11:31** *mabanhaw*: ukon, *magatindog*. Amo man sa bersikulo 32.

[‡] **11:31** *rayna nga halin sa south*: Amo ang rayna sang Sheba suno sa 1 Har. 10

imo bilog nga lawas. Pero kon madulom ang imo panulok, madulman ang imo bilog nga lawas.

³⁵ Gani siguruhon mo nga nasanagan ka gid, kay basi nga ang imo ginasiling nga masanag madulom.

³⁶ Kag kon ang imo bilog nga lawas nasanagan kag wala gid sing parte nga nadulman, masanagan ang tanan, pareho sang pagsiga sang suga sa imo.”

Ang mga Ginpanghambal ni Jesus Kontra sa mga Pariseo kag mga Manunudlo sang Kasuguan (Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40)

³⁷ Pagkatapos hambal ni Jesus, may isa ka Pariseo nga nag-agda sa iya nga magkaon sa iya balay. Gani nag-upod si Jesus kag nagkaon.

³⁸ Natingala ang Pariseo sang makita niya nga wala nagpanghugas si Jesus antes magkaon *suno sa ila ritual*.

³⁹ Gani naghambal ang Ginoo sa iya, “Kamo nga mga Pariseo, ginahugasan ninyo ang sa guwa *lang* nga parte sang tasa kag pinggan *bilang ritual*, pero ang sa sulod ninyo puno sang kadalok kag kalautan.

⁴⁰ Mga buang-buang! Indi bala nga ang Dios nga naghimo sang guwa nga parte amo man ang naghimo sang sulod nga parte?

⁴¹ Gani para mangin matinlo kamo, kaluoyi ninyo ang mga imol kag indi ninyo pagdaluki kon ano man ang ila mga kinahanglanon.

⁴² “Kaluluoy kamo nga mga Pariseo! Ginahatag ninyo ang inyo ikanapulo bisan sang inyo mga panakot, pero ginabaliwala ninyo ang paghimo sang matarong sa inyo isigkatawo kag

ang paghigugma sa Dios. Maghatag kamo sang inyo ikanapulo pero indi ninyo pag-ibaliwala ang paghimo sang sinang mas importante nga mga butang.

⁴³ “Kaluluoy kamo nga mga Pariseo! Kay kon ara kamo sa mga simbahan, gusto gid ninyo magpungko sa mga pulungkuan nga para sa mga dungganon. Kag sa mga lugar nga madamo sang tawo, gusto gid ninyo nga magtamyaw sila sa inyo.

⁴⁴ Kaluluoy kamo! Pareho kamo sa lulubngan nga wala sing tanda kag ginatapakan lang sang mga tawo nga wala kahibalo nga lulubngan gali ato.”§

⁴⁵ Nagsiling ang isa ka manunudlo sang Kasuguan, “Manunudlo, sa imo panghambal ginainsultuhan mo man kami.”

⁴⁶ Nagsabat si Jesus, “Kamo nga mga manunudlo sang Kasuguan, kaluluoy man kamo! Kay ginapabug-atan ninyo ang mga tawo sa madamo nga pagsulundan nga ginadugang ninyo sa Kasuguan, pero kamo mismo wala gani nagatuman.

⁴⁷ Kaluluoy kamo! Nagapakay-o kamo sang mga lulubngan sang mga propeta nga ginpamatay sang inyo mga katigulangan.

⁴⁸ Gani nagapamatuod kamo kag nagakomporme man sang ila mga ginhimo. Kay sila ang

§ 11:44 Sa hunahuna sang mga Judio, kon matandugan nila ang lulubngan, mahigko na sila kag indi na makapalapit sa Dios. Gani ang buot silingon sang sini nga bersikulo, ang mga Pariseo pareho sang mga lulubngan nga nagapahigko sa mga tawo. Ginalatnan nila ang mga tawo sang ila ginahimo nga malain.

nagpamatay sang mga propeta kag kamo ang nagapakay-o sang ila mga lulubngan.

⁴⁹ Amo gani nga suno sa kaalam sang Dios nagsiling siya, 'Magapadala ako sa ila sang mga propeta kag mga apostoles; ang iban sang akon ipadala pagapatyon nila, kag ang iban hingabuton nila.'

⁵⁰ Gani *kamo nga mga tawo sa sini* nga henerasyon pagasilutan man sang Dios tungod sang ila pagpamatay sang mga propeta sang una, halin pa sang pagtuga sang kalibutan—

⁵¹ halin kay Abel hasta kay Zacarias nga ginpatay sa tunga sang halaran kag sang templo. Huo, nagsiling ako sa inyo, *kamo nga mga tawo sa sini* nga henerasyon silutan gid tungod sang ila mga ginhimo.

⁵² “Kaluluoy kamo nga mga manunudlo sang Kasuguan! Kay ginatago ninyo ang yabi sa pagintiendi sang kamatuoran. Indi lang nga wala kamo nagasunod sa kamatuoran, kundi ginabalabagan pa ninyo ang iban nga gusto magsunod.”

⁵³ Pagkatapos nga naghalin si Jesus sa balay, ang mga manunudlo sang Kasuguan kag ang mga Pariseo nagsugod na nga magdumot gid sa iya. Sige ang ila pamangkot sa iya parte sa nagkalainlain nga butang

⁵⁴ sa pagdakop-dakop sa iya mga pulong.

12

*Mag-andam sa mga Tawo nga Pakita-kita lang
ang Ila Ginahimo
(Mat. 10:26-27)*

¹ Sang nagdugok ang linibo-libo nga mga tawo kay *Jesus* kag nagaginutok sila, nagsiling si *Jesus* sa iya mga sumulunod, “Mag-andam kamo, kay basi malatnan kamo sang batasan* sang mga Pariseo nga puro pakita-kita lang.

² Pero wala sing tinago nga indi mahibaluan sa ulihi.

³ Gani, bisan ano ang inyo ginahambal sa madulom, mabatian sa masanag, kag ang inyo ginahutik sa sirado nga kuwarto, mahibaluan sang tanan.

Ang Dapat Kahadlukan

(Mat. 10:28-31)

⁴ “Mga abyan, indi kamo magkahadlok sa mga tawo nga makapatay lang sang inyo lawas, kag pagkatapos wala na sila sing mahimo pa sa inyo.

⁵ Sugiran ko kamo kon sin-o ang inyo kahadlukan: kahadlukan ninyo ang Dios, kay pagkatapos nga mapatay niya ang lawas sang tawo may gahom pa gid siya sa paghaboy sang iya kalag sa impierno. Amo gani nga ginapaandaman ko kamo nga ang Dios dapat ninyo kahadlukan.

⁶ Indi bala nga barato lang ang *pispis nga* maya? Pero wala sing isa sa ila nga ginakalimtan sang Dios.

⁷ Gani labi pa gid kamo, kay bisan ang inyo buhok sa ulo naisip niya tanan. Gani indi kamo magkahadlok, kay mas mahal pa kamo sang sa madamo nga maya.”

Ang Pagkilala kay Jesus

(Mat. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

* **12:1** *batasan*: sa literal, *inugpahabok ukon lebadura*. Sa English, *yeast*.

⁸ Nagsiling pa gid si Jesus sa ila, “Ang bisan sin-o nga nagakilala sa akon sa atubangan sang mga tawo nga ako iya Ginoo, *ako nga* Anak sang Tawo magakilala man sa iya sa atubangan sang mga anghel sang Dios.

⁹ Pero ang wala nagakilala sa akon sa atubangan sang mga tawo, indi ko man pagkilalahon sa atubangan sang mga anghel sang Dios.

¹⁰ Ang bisan sin-o nga maghambal sing malain kontra sa *akon nga* Anak sang Tawo mapatawad; pero ang magpakalain sa Espiritu Santo indi gid mapatawad.

¹¹ “Kon tungod sa inyo pagtuo pagadal-on kamo sa simbahan sang mga Judio ukon sa mga manug-dumala sang banwa para imbistigaron, indi kamo magpalibog kon ano ang inyo isabat.

¹² Kay sa sina nga tion tudluan kamo sang Espiritu Santo kon ano ang inyo dapat ihambal.”

Ang Paanggid Parte sa Manggaranon nga Nagsalig sa Iya Manggad

¹³ May tawo didto nga nagsiling, “Manunudlo, silinga ang akon utod nga partihan niya ako sang amon palanublion.”

¹⁴ Nagsiling si Jesus sa iya, “Ano ako, huwis ukon manugpartida sang inyo pagkabutang?”

¹⁵ Dayon naghambal si Jesus sa mga tawo, “Mag-andam kamo sa tanan nga klase sang pagkainangkunon, kay ang matuod nga pagkabuhi wala nagadepende sa madamo nga manggad.”

¹⁶ Kag ginsugiran niya sila sang isa ka paanggid, “May isa ka tawo nga manggaranon nga may duta nga madamo gid ang patubas.

¹⁷ Gani nagsiling siya sa iya kaugalingon, ‘Ano ang akon himuon? Wala na ako butangan sang akon patubas!

¹⁸ Maayo pa siguro nga ipaguba ko ang akon mga bodega kag ipatindog ang mas dako pa gid, kag dira ko ibutang ang akon mga patubas kag mga pagkabutang.

¹⁹ Kag tungod kay madamo na ang akon natipon para sa palaabuton nga mga tinuig, mapahuway-huway lang ako anay, magkaon, mag-inom, kag magpangalipay!’

²⁰ Pero nagsiling ang Dios sa iya, ‘Buang-buang! Karon nga gab-i bawion ko sa imo ang imo kabuhi. Ti sin-o ang magapullos sang imo gintipon nga manggad?’

²¹ Amo man ina ang matabo sa tawo nga nagatipon sang manggad para lang sa iya kaugalingon pero pobre sa atubangan sang Dios.”

Magsalig sa Dios (Mat. 6:25-34)

²² Dayon nagsiling si Jesus sa iya mga sumu-lunod, “Gani nagasiling ako sa inyo nga indi kamo magpalibog sa inyo pagpangabuhi, kon ano ang inyo kaunon kag kon ano ang inyo bayuon.

²³ Kay kon ginhatagan kamo sang Dios sang kabuhi kag lawas, indi mahimo nga indi niya kamo paghatagan sang pagkaon kag bayo.

²⁴ Tan-awa ninyo ang mga uwak: wala sila nagatanom, wala nagaani, kag wala sila sang bodega nga ginatipunan sang ila pagkaon, pero ginapakaon sila sang Dios. Indi bala mas labaw pa kamo sang sa mga pispis?

²⁵ Sin-o sa inyo ang makapalawig sang inyo kabuhi bisan diutay lang paagi sa inyo pagpalibog? *Wala gid!*

²⁶ Gani, tungod nga wala man kamo sang may mahimo sa pagpalawig sang inyo kabuhi, ngaa magpalibog pa gid kamo sang iban nga mga butang?

²⁷ Talupangda ninyo kon paano nagatubo ang mga bulak; wala sila nagapangabudlay ukon nagahimo sang ila bayo. Sa pagkamatuod, bisan ang bantog kag manggaranon nga hari nga si Solomon, ang iya mga bayo indi makatupong sa katahom sang bisan isa lang sa sini nga mga bulak.

²⁸ Kon ginapatahom sang Dios ang mga hilaon nga buhi subong, pero sa ulihi *malaya kag* tutdan man lang, indi bala nga mas labi pa gid nga pabayuan niya kamo? Kadiutay sang inyo pagtuo!

²⁹ Indi kamo magpalibog kon ano ang inyo kaunon kag imnon.

³⁰ Amo ina ang ginapalibugan sang mga tawo nga wala nagakilala sa Dios. Pero nakahibalo ang inyo Amay sa langit nga kinahanglan ninyo ina nga mga butang.

³¹ Gani unaha ninyo ang pagpasakop sa paghari sang Dios kag ihatag gid niya ang inyo mga kinahanglanon.

Mga Manggad sa Langit

(Mat. 6:19-21)

³² “Kamo nga nagasunod sa akon pila lang gid,[†] pero indi kamo magkahadlok kay ginbuot sang

[†] **12:32** *Kamo nga nagasunod sa akon pila lang gid:* sa literal, *Gamay nga panong sang mga karnero*

inyo Amay nga paharion kamo sa iya ginharian.

³³ Ibaligya ninyo ang inyo pagkabutang, kag ihatag ang kuwarta sa mga imol para makatipon kamo sang manggad didto sa langit. Ini indi gid mabuhinan ukon madunot, tungod nga wala didto sing makawat nga makapalapit kag wala man sing mga sapat-sapat nga makaut-ot.

³⁴ Kay kon diin ang inyo manggad didto man ang inyo tagipusuon.

Magpreparar sa Pagbalik sang Ginoo

³⁵⁻³⁶ “Magpreparar kamo sa tanan nga tion para indi kamo makibot sa pagbalik sang inyo Ginoo. Sunda ninyo ang mga ulipon nga nagahulat sa pagbalik sang ila amo nga nagtambong sa punsyon. Nagabantay sila kag wala nila ginapatay ang ila mga suga. Gani bisan ano nga oras mag-abot ang ila amo, kon magpanuktok, mabuksan nila dayon ang puwertahan.

³⁷ Bulahan ato nga mga ulipon nga maabtan sang ila amo nga nagabugtaw kag nagabantay sa iya pag-abot. Ang matuod, magapreparar ang ila amo sa pagserbisyo sa ila. Papungkuon niya sila sa iya lamisa kag siya mismo ang magaserbi sa ila.

³⁸ Bulahan gid sila kon maabtan sila nga nakapreparar sa iya pag-abot bisan sa tungang gab-i ukon kaagahon.

³⁹ Tandai ninyo ini: kon nahibaluan sang tagbalay kon ano nga oras maabot ang makawat, bantayan gid niya para indi makasulod ang makawat sa iya balay.

⁴⁰ Gani magbantay gid kamo, kay sa oras nga wala ninyo ginapaabot, *ako nga* Anak sang Tawo magaabot.”

Ang Masaligan kag ang Indi Masaligan nga Ulipon

(Mat. 24:45-51)

⁴¹ Nagpamangkot si Pedro, “Ginoo, para bala kay sin-o ang paanggid nga ina, sa amon bala ukon sa tanan?”

⁴² Ginsabat siya ni Jesus *paagi sa isa ka paanggid*, “Indi bala nga kon sin-o ang masaligan kag maalam nga ulipon amo ang ginapili sang amo nga magdumala sa iya kaupod nga mga ulipon? Siya ang nagahatag sa ila sang ila pagkaon sa husto nga oras.

⁴³ Bulahan ato nga ulipon nga sa pagbalik sang iya amo maabtan siya nga nagahimo sang iya buluhaton.

⁴⁴ Sa pagkamatuod, padumalahon siya sa tanan nga pagkabutang sang iya amo.

⁴⁵ Pero kaluluoy ang ulipon nga sa paglakat sang iya amo magahunahuna siya nga madugay pa siya magbalik, gani magasugod siya sa pagpamintas sa iya kaupod nga mga ulipon, lalaki kag babayi man, kag magapagusto siya sang kaon, inom kag pahubog.

⁴⁶ Magaabot ang iya amo sa oras nga wala gid niya ginahunahuna, kag grabe ang silot nga iya agumon.‡ Ibutang siya sa isa ka lugar upod sa mga tawo nga indi gid masaligan.

‡ **12:46** *kag grabe ang silot nga iya agumon*: sa literal, *kag tadtaron siya*

⁴⁷ “Ang ulipon nga nakahibalo kon ano ang luyag sang iya amo pero wala nagatuman, madamo nga hanot ang iya pagaagumon.

⁴⁸ Kag ang ulipon nga wala nakahibalo kon ano ang luyag sang iya amo kag nakahimo sang mga butang nga indi maayo hanuton man, pero diutay lang. Kay ang bisan sin-o nga ginhatagan sang madamo, madamo man ang ginapaabot sa iya. Mas madamo ang ginapaabot sa tawo nga gintugyanan sang madamo.”

Si Jesus ang Kabangdanan sang Pagbinahin-bahin

(Mat. 10:34-36)

⁴⁹ *Nagsiling pa gid si Jesus sa ila*, “Nagkadto ako diri sa kalibutan sa pagdala sang *silot nga daw* kalayo, kag luyag ko nga magdabdab na ini.

⁵⁰ Pero sa wala pa ini matabo madamo anay nga mga pag-antos ang akon maagyan. Kag indi gid ako mapahamtang samtang wala pa ini matapos.

⁵¹ “Nagahunahuna bala kamo nga nagkadto ako diri sa kalibutan para mangin maayo ang relasyon sang isa kag isa? Ang matuod, nagkadto ako diri para magbinahin-bahin ang mga tawo.

⁵² Kay halin subong, *tungod sa akon*, may lima ka tawo sa pamilya nga magabinahin-bahin. Ang tatlo kontra sa duha kag ang duha kontra sa tatlo.

⁵³ Ang amay kag ang iya anak nga lalaki magakontrahanay. Ang iloy kag ang iya anak nga babayi magakontrahanay, kag ang ugangan nga babayi kag ang iya umagad nga babayi magakontrahanay.”

*Panilagi Ninyo ang mga Nagakalatabo Karon
(Mat. 16:2-3)*

⁵⁴ Dayon nagsiling si Jesus sa mga tawo, “Kon makita ninyo ang gal-om sa west nagasiling kamo nga magaulan, kag amo gani ang matabo.

⁵⁵ Kag kon maghuyop na ang habagat nagasiling kamo nga magainit, kag amo man ang matabo.

⁵⁶ Mga hipokrito! Makahibalo kamo magpakot kon ano ang matabo paagi sa inyo pagtan-aw sa duta kag sa langit, pero ngaa indi kamo makapakit sang mga nagakalatabo subong?

*Magpakig-uli ka sa Imo Kaaway
(Mat. 5:25-26)*

⁵⁷ “Ngaa wala gid ninyo ginabinagbinag kon ano ang husto?

⁵⁸ Kon may mag-akusar sa imo, tinguhai gid sa pagpakighusay samtang nagapakadto pa lang kamo sa korte. Kay basi piliton gid niya ikaw nga dal-on sa huwis kag itugyan ka dayon sang huwis sa opisyal para prisohon.

⁵⁹ Kag indi ka gid makaguwa kon indi mo anay mabayaran ang tanan.”

13

Maghinulsol Kamo

¹ May mga tawo didto nga nagbalita kay Jesus parte sa mga taga-Galilea nga ginpapatay ni Pilato sang nagahalad sila sang mga sapat *sa templo*.

² Nagsiling si Jesus sa ila, “Siguro nagahunahuna kamo nga natabo ato sa ila tungod nga mas makasasala sila sang sa iban nga mga taga-Galilea.

³ Pero indi! Pero sugiran ko kamo, kon indi kamo maghinulsol kag magtalikod sa inyo mga sala, kamo tanan mapatay man.

⁴ Ti, ano karon atong 18 ka tawo nga natumbahan sang tore sa Siloam kag nagkalamatay. Siguro nagahunahuna man kamo nga sila ang pinakamalaot sa tanan nga taga-Jerusalem.

⁵ Pero indi! Pero sugiran ko kamo, kon indi kamo maghinulsol kag magtalikod sa inyo mga sala, kamo tanan mapatay man.”

Ang Kahoy nga Wala Nagapamunga

⁶ Dayon ginsugiran sila ni Jesus sang isa ka paanggid, “May isa ka tawo nga may gintanom nga higera sa iya talamnan sang ubas. Ginkadtuan niya ini nga tanom kag gintan-aw kon bala may bunga, pero wala gid siya sing may nakita.

⁷ Gani ginhambalan niya ang nagaatipan sang iya talamnan, “Tatlo na ka tuig ang akon pagbalik-balik diri nga nagatan-aw kon may bunga na ang higera, pero wala gid makapamunga. Maayo pa tapson mo na lang ina. Ginakuha lang niya ang abuno sang duta.”

⁸ Pero nagsiling ang manug-atipan, ‘Sir, pabay-an ta lang anay sa sini nga tuig kay kutkutan ko ang iya palibot kag abunuhan.

⁹ Basi pa lang nga magpamunga sa sunod nga tuig. Pero kon indi pa gid siya magpamunga amo na ina ang pagtapas ta.”

Gin-ayo ni Jesus ang Buktot nga Babayi

¹⁰ Sang isa ka Adlaw nga Inugpahuway, nagkadto si Jesus sa simbahan sang mga Judio kag nagpanudlo.

¹¹ May babayi didto nga nangin buktot tungod nga ginapamasakit siya sang *malain nga* espiritu. Sa sulod sang 18 ka tuig indi gid siya makatadlong sang iya lawas.

¹² Sang makita siya ni Jesus, gintawag niya siya kag ginsilingan, “Tyay, maayo ka na sa imo masakit.”

¹³ Dayon gintungtong niya ang iya mga kamot sa babayi, kag sa gilayon nagtadlong ang iya likod kag nagdayaw siya sa Dios.

¹⁴ Pero nangakig gid ang manugdumala sang simbahan, tungod kay nagpang-ayo si Jesus sa Adlaw nga Inugpahuway. Nagsiling siya sa mga tawo, “Sa isa ka semana may anom ka adlaw para mag-obra. Sa sina nga mga adlaw magkadto kamo diri sa pagpabulong, pero indi sa Adlaw nga Inugpahuway.”

¹⁵ Nagsabat ang Ginoo sa iya, “Mga hipokrito kamo! Indi bala nga kon may baka kamo ukon kabayo, ginahubaran ninyo kag ginaguyod sa mga palaimnan bisan sa Adlaw nga Inugpahuway?”

¹⁶ Kon ginahimo ninyo ina sa sapat, ngaa indi ko paghimuon ang maayo sa sini nga babayi nga isa man sang mga kaliwat ni Abraham? Gin-gapos siya ni Satanas sa sulod sang 18 ka tuig, gani dapat nga hilwayon siya sa gahom ni Satanas bisan sa Adlaw nga Inugpahuway.”

¹⁷ Sa sabat nga ini ni Jesus nahuy-an ang mga nagakontra sa iya. Sa pihak nga bahin, nalipay gid ang mga tawo tungod sa makatilingala nga mga butang nga iya ginpanghimo.

*Ang Paanggid Parte sa Binhi sang Mustasa
(Mat. 13:31-32; Mar. 4:30-32)*

¹⁸ Nagpadayon pa gid si Jesus sa paghambal, “Sa ano ko bala ipaanggid ang paghari sang Dios?

¹⁹ Ang paghari sang Dios pareho sa binhi sang mustasa* nga ginpanggas sang isa ka tawo sa iya katamnan. Nagtubo ini kag nagdako nga daw sa kahoy ang iya kataason, kag ginpugaran sang mga pispis ang iya mga sanga.”

*Ang Paanggid Parte sa Inugpahabok sang Tinapay
(Mat. 13:33)*

²⁰ Dayon nagsiling pa gid si Jesus, “Sa ano ko pa gid bala ipaanggid ang paghari sang Dios?

²¹ Pareho ini sa inugpahabok nga ginmiksla sang babayi sa isa ka labador nga harina nga iya masahon, kag naghabok dayon ang bilog nga linamas.”

*Ang Makitid nga Puwertahan
(Mat. 7:13-14, 21-23)*

²² Sang nagapakadto si Jesus sa Jerusalem, nagapanudlo siya sa mga baryo kag mga banwa nga iya ginaagyan.

²³ Karon, may nagpamangkot sa iya, “Ginoo, diutay lang bala ang maluwas?” Nagsabat si Jesus,

²⁴ “Magtinguha gid kamo sa pagsulod sa makitid nga puwertahan. Kay ang matuod, madamo ang gusto nga magsulod, pero indi sila makasulod.

* **13:19** *mustasa*: isa ka klase sang mustasa nga dako gid.

²⁵ Kon nakapanirado na ang tagbalay magatindog gid lang kamo sa guwa kag magapanuktok nga nagasiling, ‘Ginoo, pasudla kami.’ Pero sabton niya kamo, ‘Wala ako makakilala sa inyo.’

²⁶ Dayon magasiling kamo, ‘Indi bala nga nagupod kita sa pagkaon, kag nagtudlo ka sa mga kalye sang amon banwa?’

²⁷ Pero magasabat siya sa inyo, ‘Wala gid ako makakilala sa inyo. Palayo kamo sa akon, tanan kamo nga nagahimo sang malain!’

²⁸ Magahibi kamo kag magabagrot ang inyo mga ngipon[†] kon makita ninyo si Abraham, Isaac, Jacob kag ang tanan nga propeta nga nasakop sa paghari sang Dios, pero kamo ya wala nasakop.

²⁹ Kag makita ninyo ang mga indi Judio nga naghalin sa tanan nga parte sang kalibutan[‡] nga magapungko sa punsyon sa paghari sang Dios.

³⁰ May mga tawo nga kubos subong, pero sa ulihi mangin dungganon. Kag may mga dungganon subong, pero sa ulihi mangin kubos.”

Ang Paghigugma ni Jesus sa Jerusalem
(Mat. 23:37-39)

³¹ Sang sadto nga tion, may mga Pariseo nga nagpalapit kay Jesus kag nagsiling, “Kinahanglan maghalin ka na diri kay gusto ni Herodes nga patyon ka.”

³² Pero ginsabat sila ni Jesus, “Lakat, sugiri ninyo inang madaya[§] nga Herodes nga nagatabog

[†] **13:28** *magabagrot ang inyo mga ngipon*: siguro tungod sa kaakig ukon kasakit. [‡] **13:29** *sa tanan nga parte sang kalibutan*: sa literal, sa east, west, north, kag south [§] **13:32** *madaya*: ang literal sini sa English, fox

ako sang mga demonyo kag nagapang-ayo sang mga masakiton subong hasta buwas, kag sa ikatlo nga adlaw matapos ko na ang akon obra.

³³ Basta kinahanglan gid nga padayunon ko ang akon paglakat subong, sa buwas, kag sa sunod nga adlaw, kay indi nagakabagay nga ang propeta patyon sa iban nga lugar luwas sa Jerusalem.

³⁴ “Kamo nga mga taga-Jerusalem, ngaa gin-abato ninyo kag ginapamatay ang mga propeta nga ginpadala *sang Dios* sa inyo? Permi ko ginahandom nga tipunon kamo *kag atipanon* pareho sang munga nga nagatipon sang iya mga piso sa idalom sang iya mga pakpak, pero indi kamo gusto sini.

³⁵ Karon, bahala kamo sa inyo kaugalingon. Indi na gid ninyo ako makita hasta sa pag-abot sang adlaw nga magasiling kamo, ‘Ginapaka-maayo sang Ginoo ang iya pinadala.*†”

14

Gin-ayo ni Jesus ang Masakiton nga Tawo

¹ Isa sadto ka Adlaw nga Inugpahuway, gin-imbatar si Jesus sang isa ka manugdumala sang mga Pariseo nga magkaon sa iya balay. Pag-abot ni Jesus didto, ginbantayan siya sang mga tawo nga nagakontra sa iya *kon bala lapason niya ang Kasuguan*.

² Karon, may tawo didto nga nagapalamanog ang bilog niya nga lawas.

* **13:35** *ang iya pinadala:* sa literal, *ang nagakari sa ngalan sang Ginoo* † **13:35** Sal. 118:26

³ Nagpamangkot si Jesus sa mga manunudlo sang Kasuguan kag sa mga Pariseo, “Ginatugot bala sang aton Kasuguan nga magpang-ayo *sang mga masakiton* sa Adlaw nga Inugpahuway ukon wala?”

⁴ Pero naghupos lang sila. Dayon ginkaptan ni Jesus ang tawo kag gin-ayo. Pagkatapos ginpalakat niya.

⁵ Kag nagsiling siya sa mga tawo didto, “Abi may bata kamo ukon baka nga mahulog sa bubon sa Adlaw nga Inugpahuway. Ano, pabay-an lang bala ninyo tungod kay Adlaw nga Inugpahuway? Siyempre, kuhaon ninyo!”

⁶ Pero wala gid sing may nakasabat sa iya pamangkot.

Ang Pagpaubos kag ang Pagkamaabiabihon

⁷ Napanilagan ni Jesus nga ang mga tawo nga ginpang-imbitar nagapili sang mga pulungkuan nga para sa dungganon nga mga tawo. Gani ginsugiran niya sila sini nga paanggid,

⁸ “Kon imbitaron ka sa punsyon sang kasal, indi mo pagpilion ang pulungkuan nga para sa dungganon nga mga tawo. Kay basi may gin-imbitar nga mas dungganon pa gid sang sa imo.

⁹ Kag ang nag-imbitar sa inyo nga duha magapalapit sa imo kag magsiling, ‘Abi halin ka anay dira, kay napreparar na ini nga pulungkuan sa sini nga tawo.’ Ti mahuy-an ka kag mapungko ka na lang sa pulungkuan nga para sa ordinaryo nga mga tawo.

¹⁰ Pero kon imbitaron ka, pilion mo ang pulungkuan nga para sa ordinaryo nga mga tawo,

para sa pag-abot sang nag-imbitar sa imo palapitan ka niya kag papungkuon sa pulungkuan nga para sa dungganon nga mga tawo. Kundi mapadungan ka pa sa atubangan sang tanan nga ginpang-imbitar.

¹¹ Kay ang bisan sin-o nga nagapakataas sang iya kaugalingon paubuson, pero ang nagapaubos sang iya kaugalingon pataason.”

¹² Dayon nagsiling si Jesus sa tawo nga nag-imbitar sa iya, “Kon mag-imbitar ka sang mga tawo nga magpanyaga ukon magpanyapon sa inyo, indi *lang* pag-imbicara ang imo mga amigo ukon ang imo mga utod ukon ang imo mga paryente ukon ang imo mga kasilingan nga manggaranon, kay basi kon imbitaron ka man nila kag mabaton mo na ang imo balos.

¹³ Kon magpapunsyon ka, imbitaron mo *man* ang mga imol, ang mga pingkaw, ang mga piang, kag ang mga bulag.

¹⁴ Mangin bulahan ka tungod kay indi sila makabalos sa imo. Ang Dios amo ang magabalos sa imo sa pag-abot sang panahon sang pagkabanhaw sang mga matarong.”

*Ang Paanggid Parte sa Punsyon
(Mat. 22:1-10)*

¹⁵ Sang pagkabati sadto sang isa nga nakaupod kay Jesus sa pagkaon, nagsiling siya, “Bulahan atong mga tawo nga magakaon sa punsyon sa paghari sang Dios!”

¹⁶ Dayon gin-estoryahan siya ni Jesus, “May isa ka tawo nga nagpreparar sang dako nga punsyon, kag madamo ang iya ginpang-imbitar.

¹⁷ Pag-abot sang oras nga inugkaon na, ginsugo niya ang iya ulipon nga kadtuan ang mga ginpang-imbitar kag silingon, 'Magkadto na kamo kay preparado na ang tanan!'

¹⁸ Pero kada isa sa ila nagbalibad nga indi sila makakadto. Nagsiling ang isa, 'Bag-o lang ako nakabakal sang duta kag kinahanglan nga kadtuan ko kag tan-awon. Gani nagapangabay ako nga pasensyaha lang anay ako.'

¹⁹ Nagsiling pa gid ang isa, 'Indi ako makakadto kay bag-o lang ako nakabakal sang napulo ka baka kag tilawan ko na kon bala maayo iarado. Gani pasensyaha lang anay ako.'

²⁰ Nagsiling pa gid ang isa, 'Bag-o gid lang ako ginkasal, gani indi ako makakadto.'

²¹ Pagkatapos nagbalik ang ulipon sa iya amo kag ginsugiran niya siya kon ngaa indi sila makakadto. Pagkabati sang amo nangakig siya. Gani nagsiling siya sa iya ulipon, 'Kadto didto sa mga karsada kag mga kalye sang aton banwa kag dal-a diri ang mga imol, mga pingkaw, mga bulag, kag mga piang.'

²² Sang mahimo ato sang ulipon, nagsiling siya sa iya amo, 'Sir, natuman ko na ang imo sugo, pero may bakante pa gid sa kalan-an.'

²³ Gani nagsiling ang amo sa iya, 'Kadto didto sa mga dalan sa guwa sang banwa kag piliton mo ang mga tawo nga imo makita nga magkadto diri para mapuno ang akon balay.

²⁴ Sugiran ko kamo sang matuod, sa mga tawo nga akon gin-imbitar, wala gid sing may makati-law sa ila sang akon ginpreparar nga pagkaon.'"

*Ang Pagsunod sa Ginoo
(Mat. 10:37-38)*

²⁵ Sang nagapadayon si Jesus sa iya paglakat *pakadto sa Jerusalem*, madamo nga tawo ang nag-upod sa iya. Ginbalikid niya sila kag nagsiling,

²⁶ “Kon may tawo nga luyag magsunod sa akon, pero mas palangga pa niya ang iya mga ginikanan, asawa, mga bata, mga utod, ukon ang iya kaugalingon sang sa akon, indi siya takos nga mangin akon sumulunod.

²⁷ Ang bisan sin-o nga indi magsunod sa akon tungod kay nahadlok siya nga mapatay para sa akon* indi takos nga mangin akon sumulunod.

²⁸ Ang tawo nga luyag magsunod sa akon pareho siya sang isa ka tawo nga nagaplano nga magpatindog sang tore. Una, bantaon niya anay kon pila ang magasto niya kag kon bala makaigo ang iya kuwarta nga gastuhon hasta mahuman ini.

²⁹ Kay kon indi niya ini paghimuon basi pundasyon pa lang ang iya maobra kag maubos na ang iya kuwarta kag indi na niya mahuman. Gani kadlawan gid siya sang mga tawo nga makakita.

³⁰ Magasiling sila, ‘Nagsagi lang patindog nga indi man lang makapahuman.’

³¹ Pareho man sa isa ka hari nga magapakig-away sa iban nga hari. Kinahanglan planohon niya anay kon bala ang iya mga soldado nga

* **14:27** *nahadlok siya nga mapatay para sa akon:* sa literal, *indi siya magpas-an sang iya krus*. Ang krus diri nagasimbolo sang kamatayon, kay isa sa mga paagi sa pagsilot sa mga kriminal sadto nga panahon amo ang kamatayon sa krus.

10,000 makasarang magpakig-away sa hari nga may 20,000 ka soldado.

³² Kon banta niya nga indi siya makasarang, maayo pa nga samtang wala pa ang away mag-sugo siya sang pila sang iya mga tinawo sa pag-pangabay sa iya kontra nga hari nga luyag na lang niya nga magpakighusay.

³³ Gani binagbinagon man ninyo anay ang inyo pagsunod sa akon, kay kon indi ninyo pagbayaan ang tanan nga inyo ginapasulabi diri sa kalibutan, indi man kamo takos nga mangin akon sumu-lunod.

Ang Asin

(Mat. 5:13; Mar. 9:50)

³⁴ “Ang asin maayo, pero kon maglain ang iya sabor, wala na sing may mahimo para mapabalik pa ang iya sabor.

³⁵ Indi na mapuslan bisan ilakot pa sa mga higko para iabuno, gani ginapilak na lang. Kamo nga nagapamati, dapat intiendihon gid ninyo ining inyo nabatian.”

15

Ang Nadula nga Karnero

(Mat. 18:12-14)

¹ Madamo nga manugsukot sang buhis kag *iban pa nga ginakabig nga* mga makasasala ang nag-palapit kay Jesus sa pagpamati sang iya mga pag-panudlo.

² Nagkumod ang mga Pariseo kag ang mga ma-nunudlo sang Kasuguan. Siling nila, “Ini nga tawo

nagabaton sang mga makasasala, kag nagaupod sa ila sa pagkaon!”

³ Gani ginsugiran sila ni Jesus sang *mga* paanggid. Siling niya,

⁴ “Halimbawa, may tawo nga may 100 ka karnero. Ang isa nadula. Ti ano ang iya himuon? Siyempre bayaan niya anay ang 99 sa palahalban kag pangitaon ang nadula hasta nga makita niya ini.

⁵ Kon makita na niya magakalipay siya kag pasanon niya ini puli.

⁶ Pag-abot niya sa ila balay panawgon niya ang iya mga abyan kag mga kasilingan kag magsiling, ‘Dali kamo, magkalipay kita, kay nakita ko na ang akon karnero nga nadula.’”

⁷ Dayon nagsiling si Jesus, “Pareho man sina didto sa langit. Mas dako ang kalipay tungod sa isa ka makasasala nga nagahinulsol sang sa 99 nga mga matarong nga indi kinahanglan nga maghinulsol.

Ang Nadula nga Kuwarta

⁸ “Ukon halimbawa may isa ka babayi nga may napulo ka sinsilyo. Ano ayhan ang iya himuon kon madula ang isa? Siyempre sindihan niya ang suga kag silhigan sing maayo ang iya balay para pangitaon ang sinsilyo hasta nga makita niya ini.

⁹ Kon makita na niya ini, panawgon niya ang iya mga amiga kag mga kasilingan kag magsiling, ‘Magkalipay kita, kay nakita ko na ang akon sinsilyo nga nadula.’”

10 Dayon nagsiling si Jesus, “Pareho man sina ang kalipay sang mga anghel sang Dios sa langit kon ang isa ka makasasala maghinulsol.”

Ang Nadula nga Anak

11 May isa pa gid ka paanggid nga ginsugid si Jesus. Nagsiling siya, “May isa ka tawo nga may duha ka anak nga lalaki.

12 Nagsiling ang manghod sa iya amay, ‘Tay, ihatag na sa akon ang akon parte nga palanublion.’ Gani ginpartida niya ang iya mga pagkabutang sa ila nga duha.

13 Pagligad sang pila ka adlaw, ginpamaligya sang manghod ang iya parte kag naglakat sa malayo nga lugar. Kag didto nagpagusto siya gasto sang iya kuwarta sa wala gid sing kapuslanan.

14 Sang naubos na niya gasto ang iya kuwarta, nag-abot ang puwerte nga gutom sa sadto nga lugar. Binudlayan gid siya.

15 Gani nag-obra na lang siya sa uma sang tawo nga taga-didto bilang manugbahog sang baboy.

16 Kon kaisa gusto niya nga magkaon sang kalan-on sang baboy para mauli-ulian ang iya kagutom, kay wala gid sing may nagahatag sang pagkaon sa iya.

17 “Sang ulihi nakatalupangod siya sa iya kahimtangan. Nadumduman niya nga didto sa ila pagusto sa pagkaon ang mga trabahador sang iya amay, pero siya ya daw mapatay na sa kagutom.

¹⁸ Gani nagsiling siya, ‘Maayo pa mapuli na lang ako didto kay tatay kag magsiling sa iya, “Tay nakasala ako sa Dios kag sa imo.

¹⁹ Karon indi na ako takos nga tawgon nga imo anak, kabiga na lang ako nga isa sang imo mga trabahador.”’

²⁰ Gani nagpuli siya.

“Sang malayo pa siya, nakita siya sang iya amay. Naluoy gid ang amay sa iya anak, gani nagdalagan siya pakadto sa iya anak kag ginhakos niya siya kag ginhalukan.

²¹ “Dayon naghambal ang iya anak sa iya, ‘Tay, nakasala ako sa Dios kag sa imo. Indi na ako takos nga tawgon nga imo anak. Kabiga na lang ako nga isa sang imo mga trabahador.’*’

²² “Gintawag sang amay ang iya mga ulipon kag nagsiling, ‘Dali, kuha kamo sang pinakamatahom nga bayo kag ipabayo sa iya. Suksuki man ninyo siya sang singsing kag sandalyas.

²³ Dayon kuhaa ninyo ang ginpatambok nga bataon nga baka kag ihawa. Magapunsyon kita.

²⁴ Tungod kay ining akon anak, *nga ginakabig ko* nga patay na, karon nabuhi. Nadula siya pero karon nakita.’ Gani nagsugod sila sa pagsinadya.

²⁵ “Natabo ini sang sa uma pa ang magulang niya nga bata. Sang nagpuli na siya, kag malapit na sa balay, nabatian niya ang sunata kag may nagasinaot.

²⁶ Gani gintawag niya ang isa sang mga sulugon kag nagpamangkot, ‘May ano diri sa balay?’

* **15:21** *Kabiga...trabahador:* Indi ini makita sa iban nga mga kopya sang orihinal nga teksto.

²⁷ Ginsugiran siya sang suluguon, ‘Ang imo utod nagpulì na kag ginpaihaw ni tatay mo ang ginpatambok nga bataon nga baka, kay nagbalik siya nga maayo ang iya lawas kag wala man maano.’

²⁸ “Pagkabati niya sadto nangakig siya kag indi siya magsulod sa balay. Gani nagguwa ang iya amay kag gin-uloulohan siya.

²⁹ Pero nagsabat siya sa iya amay, ‘Dumduma bala kon pila na ka tuig ang akon pag-alagad sa imo. Wala gid ako magsupak sa mga sugo mo. Pero bisan isa lang ka bataon nga kanding wala mo gid ako paghatagi para magkalipay ako upod sa akon mga amigo.

³⁰ Karon, pag-abot sang imo anak nga nagwal-das sang imo pagkabutang upod sa mga babayi nga nagabaligya sang ila lawas, ginpaihawan mo pa siya sang ginpatambok nga bataon nga baka.’

³¹ “Pero nagsabat ang iya amay, ‘Ikaw permi diri sa akon, kag ang tanan nga akon imo man.

³² Dapat kita magkalipay, kay ang imo utod *nga ginkabig ta* nga patay na, karon nabuhi. Nadula siya pero karon nakita na.’”

16

Ang Dayaon nga Tinugyanan

¹ Nagsugid si Jesus *sang isa ka paanggid* sa iya mga sumulunod. *Siling niya*, “May isa ka manggaranon nga may suluguon nga gintugyanan niya sang iya mga pagkabutang. Karon may nagsugid sa manggaranon nga ang iya mga pagkabutang ginausikan lang sang iya tinugyanan nga suluguon.

² Gani ginpatawag niya siya kag ginhambalan, ‘Ano ining nabatian ko nga ginausikan mo lang ang akon pagkabutang? Maayo pa magsumahay kita parte sa akon pagkabutang kay halin subong pahalinin ko na ikaw.’

³ Tungod nga ginapahalin na siya sang iya amo, nagsiling siya sa iya kaugalingon, ‘Ano bala ang akon himuon? Indi ako makasarang sang mabugat nga obra pareho sang pagkutkot sang buho, kag nahuya man ako nga magpakilimos.

⁴ Ah, nahibaluan ko na kon ano ang akon himuon agod bisan pahalinin ako sang akon amo may makadtuan ako nga mga tawo nga magabaton sa akon sa ila mga balay.’

⁵ Ang iya ginhimo, isa-isa niya nga ginpatawag ang mga may utang sa iya amo. Nagpamangkot siya sa nahauna, ‘Pila ang imo utang sa akon amo?’

⁶ Nagsabat siya, ‘100 ka banga* nga lana sang olibo.’ Nagsiling ang tinugyanan sa iya, ‘Sige, ari ang lista sang imo utang, pungko kag isulat 50.’

⁷ Pagkatapos nagpamangkot siya sa ikaduha, ‘Pila ang imo utang sa akon amo?’ Nagsabat siya, ‘100 ka sako nga trigo.†’ ‘Sige, ari ang lista sang imo utang, isulat nga 80 lang ka sako.’

⁸ *Pagkahibalo sang amo sang iya ginhimo*, gin-dayaw niya ang dayaon nga tinugyanan tungod nga maayo siya magpadihot. Kay ang mga tawo sa sini nga panahon mas maayo magpadihot sa ila isigkatawo sang sa mga tawo nga ginpasanagan na *sang Dios*.

* **16:6** 100 ka banga: ukon, 800 ka galon † **16:7** trigo: sa English, wheat

⁹ “Gani sugiran ko kamo, bisan matuod nga ang manggad ginagamit sa pagpangdaya, gamita ninyo ini sa pagpakig-amigo, para pag-abot sang adlaw nga wala na ini nga manggad, batunon nila[‡] kamo didto sa puluy-an nga wala na sing katapusan.

¹⁰ Ang tawo nga masaligan sa gagmay nga mga butang masaligan man sa dalagko nga mga butang. Kag ang tawo nga nagadaya sa gagmay nga mga butang, nagadaya man sa dalagko nga mga butang.

¹¹⁻¹² Gani kon indi kamo masaligan sa manggad sa kalibutan nga indi gid inyo, sin-o ang magatugyan sa inyo sang matuod gid nga manggad nga napreparar para sa inyo?

¹³ “Wala sing suluguon nga makaalagad sa duha ka agalon. Kay magasikway siya sa isa kag magahigugma sa isa; magadampig siya sa isa kag magapakalain sa isa. Indi man kamo makaalagad sing dungan sa Dios kag sa manggad.”

Ang Iban pa gid nga mga Butang nga Gintudlo ni Jesus

(Mat. 11:12-13; 5:31-32; Mar. 10:11-12)

¹⁴ Pagkabati sadto sang mga Pariseo, ginyaguta nila si Jesus kay dalok gid sila sa kuwarta.

¹⁵ Nagsiling si Jesus sa ila, “Ginapakita-kita lang ninyo sa mga tawo nga maayo kamo. Pero nahibaluan sang Dios kon ano gid ang sa inyo tagipusuon. Kay ang mga butang nga ginapasulabi sang tawo ginakahigkuan sang Dios.

[‡] **16:9** nila: ukon, mga anghel

16 “Sa wala pa mag-abot si Juan *nga manug-bautiso*, ang Kasuguan ni Moises kag ang *mga sinulatan sang* mga propeta amo ang ginasunod sang mga tawo. Halin sang pag-abot ni Juan ginawali na ang Maayong Balita parte sa paghari sang Dios, kag madamo gid ang nagapamilit nga magpasakop.

17 Pero *wala ini nagakahulugan nga nadula na ang Kasuguan*. Mahapos pa nga madula ang langit kag ang duta sang sa mangin wala sing pulos bisan ang pinakagamay nga parte sang Kasuguan.

18 “Gani kon bulagan sang lalaki ang iya asawa kag magpangasawa sang iban, nagapanginbabayi siya. Kag ang magpangasawa sa babayi nga ginbulagan nagapanginbabayi man.

Si Lazarus kag ang Manggaranon

19 “Sang una may isa ka manggaranon nga ang iya bayo malahalon gid kag nagapagusto siya sa manamit nga mga pagkaon adlaw-adlaw.

20 May isa man ka tawo nga imol nga ang iya ngalan si Lazarus. Ang iya lawas puno sang katol. Ginadala siya didto sa puwertahan sang balay sang manggaranon.

21 Gusto niya nga makakaon kuntani bisan sang mga pagkaon na lang nga nagakalahulog sa lamisa sang manggaranon. Ginapalapitan siya sang mga ido kag ginadilapan ang iya mga katol.

22 Sang ulihi napatay si Lazarus kag gindala siya sang mga anghel didto sa tupad gid ni Abraham. Ang manggaranon napatay man kag ginlubong.

²³ Kag sang nagaantos siya sing puwerte gid sa impyerno[§] nakita niya sa malayo si Abraham kag didto sa iya tupad si Lazarus.

²⁴ Gani nagsinggit ang manggaranon kay Abraham, ‘Amay Abraham, kaluoyi man ako! Sugua si Lazarus nga itum-oy niya sa tubig bisan ang iya na lang tudlo kag patuluan ang akon dila para mabugnawan, kay puwerte gid ang akon pag-antos sa sini nga kalayo.’

²⁵ Pero ginsabat siya ni Abraham, ‘Anak, sang nagakabuhi ka pa sa kalibutan maayo gid ang imo kahimtangan, kag si Lazarus ya nag-antos. Pero subong ginalipay siya diri kag ikaw nagaantos.

²⁶ Luwas pa sina, ang imo ginapangayo indi gid mahimo, tungod may dako nga kadadalman nga nagaseparar sa aton, nga ang bisan sin-o diri sa amon nga gusto magsaylo dira indi gid makatabok, kag wala man sang may makatabok nga halin dira sa inyo pakadto diri sa amon.’

²⁷ Dayon nagsiling ang manggaranon, ‘Amay Abraham, kon amo gali sina, nagapangabay ako sa imo nga kon mahimo ipadala mo si Lazarus sa balay sang akon amay,

²⁸ kay may lima pa ako ka utod nga lalaki, kag paandaman niya sila para indi sila makakadto sa sini nga lugar nga puro lang pag-antos.’

²⁹ Pero nagsabat si Abraham, ‘Ato man didto sa ila ang mga ginsulat ni Moises kag sang mga propeta. Dapat pamtian nila ina.’

³⁰ Nagsabat ang manggaranon, ‘Pero amay Abraham, indi sila magpati. Pero kon may nap-

§ 16:23 *impyerno*: ukon, lugar sang mga patay. Sa Griego, *Hades*.

atay nga magkadto didto sa ila, magahinulsol sila sa ila mga sala.'

³¹ Pero nagsiling si Abraham, 'Kon indi gani sila magpati sa mga ginsulat ni Moises kag sang mga propeta, ti indi man sila magpati bisan pa may mabanhaw nga patay!'"

17

Mga Kabangdanan sang Pagpakasala

(Mat. 18:6-7, 21-22; Mar. 9:42)

¹ Nagsiling si Jesus sa iya mga sumulunod, "Indi mahimo nga indi mag-abot ang mga butang nga mangin kabangdanan sang pagpakasala sang tawo. Pero kaluluoy ang tawo nga mangin kabangdanan sang pagpakasala sang iya isigkatawo.

² Mas maayo pa sa iya nga higtan ang iya liog sang galingan nga bato kag itagbong siya sa dagat sang sa mangin kabangdanan siya sang pagpakasala sang isa sining mga kubos.*

³ Gani mag-andam kamo!

"Kon makasala ang imo utod sa imo, sawaya siya. Kag kon maghinulsol siya, patawara siya.

⁴ Kon sa sulod sang isa ka adlaw makapito siya makasala sa imo, kag kada makasala siya naga-pangayo siya sing patawad, patawara siya."

Ang Pagtuo

⁵ Nagsiling ang mga apostoles sa iya, "Ginoo, dugangi ang amon pagtuo!"

* **17:2** mga kubos: posible ang buot silingon, mga imol; ukon, mga bag-o pa lang sa pagtuo; ukon, mga kabataan

⁶ Nagsabat ang Ginoo sa ila, “Kon may pagtuo kamo nga pareho sa binhi sang mustasa, sarang kamo makasiling sa sini nga kahoy, ‘Gabuta ang imo kaugalingon kag magsaylo sa dagat!’ Kag mapati ini sa inyo.”

Ang Katungdanan sang Ulipon

⁷ Nagsiling pa gid si Jesus sa ila, “Halimbawa, may ulipon ka nga nagaarado ukon nagabantay sang imo mga sapat, kag bag-o lang siya makapuli halin sa iya obra. Bilang amo magasiling bala ikaw sa iya, ‘Dali kaon na’?”

⁸ Siyempre indi, kundi magasiling ka, ‘Abi, himusi ako sang akon panyapon kag magserbi ka sa akon. Pagkatapos ikaw naman ang magkaon.’

⁹ Wala ginapasalamati ang ulipon tungod kay ginahimo lang niya ang iya katungdanan.

¹⁰ Gani kamo man, sa tapos nga inyo mahimo ang ginapahimo sa inyo, hunahunaon ninyo nga kamo mga ulipon lang nga nagatuman sang inyo katungdanan.”

Gin-ayo ni Jesus ang Napulo ka Tawo nga May Delikado nga Balatian sa Panit

¹¹ Sang nagapanglakaton si Jesus pakadto sa Jerusalem, nag-agi siya sa border sang Samaria kag Galilea.

¹² Sang nagapasulod siya sa isa ka baryo, gin-sugata siya sang napulo ka tawo nga may delikado

nga balatian sa panit.[†] Nagtindog lang sila sa ulohan,[‡]

¹³ kag nagasinggit, “Jesus, Manunudlo!§ Maluoy ka sa amon!”

¹⁴ Pagkakita ni Jesus sa ila, nagsiling siya, “Kadto kamo sa mga pari kag magpatan-aw sa ila.”*

Sang nagalakat pa lang sila, naglimpyo na ang ila panit.

¹⁵ Pagkakita sang isa sa ila nga naayo na siya, nagbalik siya kay Jesus nga nagasinggit sang pagdayaw sa Dios.

¹⁶ Nagluhod siya kag nagpasalamat kay Jesus. Ato nga tawo Samariahanon.

¹⁷ Dayon nagsiling si Jesus, “Indi bala nga napulo ang nag-alayo? Diin na ang siyam?”

¹⁸ Ngaa wala nagbalik ang iban para magpasalamat sa Dios luwas sa sining tawo nga indi Judio?”

¹⁹ Kag nagsiling si Jesus sa iya, “Tindog ka kag magpuli. Ang imo pagtuo nagluwas[†] sa imo.”

Ang Parte sa Paghari sang Dios

(Mat. 24:23-28, 37-41)

²⁰ May mga Pariseo nga nagpamangkot kay Jesus kon san-o magaabot ang paghari sang Dios.

[†] **17:12** *delikado nga balatian sa panit*: Tan-awa ang footnote sa 4:27. [‡] **17:12** Wala sila nagpalapit kay Jesus kay bawal sa ila ang magpalapit sa mga tawo, kay basi madagtaan nila ang mga tawo sang ila pagkahigko. § **17:13** *Manunudlo*: sa literal, *Agalon*

* **17:14** *magpatan-aw sa ila* para makita sang mga pari nga nadula na ang ila balatian kag makabig na sila nga matinlo sa ila relihiyon.

[†] **17:19** *nagluwas*: ang buot silingon sini sa Griego, *nagluwas* ukonkag *nag-ayo*

Nagsiling si Jesus sa ila, “Sa pagsugod sang paghari sang Dios wala sing tanda nga makita.

²¹ Gani wala sing may makasiling, ‘Diri nagahari ang Dios!’ ukon, ‘Didto siya nagahari!’ kay ang paghari sang Dios ara mismo sa inyo.”

²² Dayon nagsiling si Jesus sa iya mga sumulunod, “Magaabot ang tion nga magahandom kamo nga kuntani makita ninyo *ako nga* Anak sang Tawo bisan isa lang ka adlaw, pero indi pa ina matabo.

²³ May mga tawo nga magasiling sa inyo, ‘Didto siya!’ ukon ‘Ari siya!’ Indi kamo magpati sa ila ukon magpangita sa akon.

²⁴ Kay *ako nga* Anak sang Tawo magabalik pareho sang kilat nga nagakirab sa palibot.[‡]

²⁵ Pero madamo anay nga mga pag-antos ang akon dapat pagaagyan. Pagasikwayon ako sang *mga tawo sa* sini nga henerasyon.

²⁶ “Kon ano ang ginhimo sang mga tawo sang tiyempo ni Noe amo man ang himuon sang mga tawo sa tiyempo nga mag-abot na *ako nga* Anak sang Tawo.

²⁷ *Sang tiyempo ni Noe*, ang mga tawo *wala na sing iban pa nga ginapinsar kundi magpangalipay*. Sige lang ang ila kaon, inom, kag inasawahay hasta sa adlaw nga nagsulod si Noe sa barko. Dayon nag-abot ang grabe gid nga baha kag nalumos sila tanan.

²⁸ Ang himuon sang mga tawo mangin pareho man sang ginhimo sang mga tawo sang tiyempo ni

[‡] **17:24** Ang buot silingon ni Jesus, kon magbalik siya, makita gid sang tanan.

Lot. Ang mga tawo sadto sige lang kaon, inom, pamakal, pamaligya, pananom, kag patindog sang ila mga balay.

²⁹ Pero sang adlaw nga si Lot nakaguwa na sa Sodom, nag-ulan didto sang kalayo kag asupre. § Kag nagkalamatay sila tanan.

³⁰ Amo man ina ang matabo kon *ako nga* Anak sang Tawo mag-abot na.

³¹ Sa sina nga adlaw, ang tawo nga matabuan nga ara sa guwa sang iya balay indi na magsulod pa sa pagkuha sang iya mga pagkabutang. Kag ang didto sa talamnan indi na magpuli pa sa iya balay.

³² Dumduma ninyo ang natabo sa asawa ni Lot.

³³ Ang bisan sin-o nga nagatinguha nga indi madula ang iya kabuhi madula pa gani. Pero ang bisan sin-o nga nagasikway sang iya kabuhi *tungod sa iya pagsunod sa akon* makabaton sang kabuhi nga wala sing katapusan.

³⁴ Ang matuod, sa sina nga gab-i, kon matabuan nga may duha ka tawo nga nagahulid nga nagakatulog, ang isa kuhaon kag ang isa ibilin.

³⁵ Kon may duha ka babayi nga nagagaling, ang isa kuhaon kag ang isa ibilin.

³⁶ Kag kon may duha ka tawo nga nagaobra sa uma, ang isa kuhaon kag ang isa ibilin.”*

³⁷ Dayon nagpamangkot ang iya mga sumulud, “Ginoo, diin bala ini matabo?” Ginsabat niya sila sa paanggid, “Kon diin may patay nga lawas, didto man nagatilipon ang mga uwak.”

§ 17:29 *asupre*: sa English, *sulfur* * 17:36 Ini nga bersikulo indi makita sa iban nga mga kopya sang orihinal nga teksto.

18

Ang Balo nga Babayi kag ang Huwis

¹ Ginsugiran pa gid ni Jesus ang iya mga sumu-lunod sang isa ka paanggid para tudluan sila sa pagpangamuyo permi kag indi madulaan sing paglaom.

² Nagsiling siya, “May isa ka huwis sa isa ka siyudad nga wala nagakahadlok sa Dios kag baliwala lang sa iya ang iya isigkatawo.

³ Kag didto man sa sina nga siyudad may isa ka balo nga babayi nga permi nagabalik-balik sa huwis kag nagsiling, ‘Hatagi ako sang hustisya kontra sa akon kaaway.’

⁴⁻⁵ Sang premiro indi magbulig ang huwis. Pero sang ulihi, tungod nga sige ang pagbalik-balik sang balo kag ginadisturbo siya permi, naghuhuna siya nga bisan wala siya nagakahadlok sa Dios kag baliwala lang sa iya ang iya isigkatawo, magabulig na lang siya para makuha sang balo ang hustisya agod indi na siya matak-an sa iya nga pagbalik-balik.”

⁶ Dayon nagsiling si Ginoo *ng Jesus* sa ila, “Ti nakita ninyo ang ginhimo sang huwis nga indi gani matarong?

⁷ Ang Dios pa ayhan! Indi gid mahimo nga indi niya paghatagan hustisya ang iya katawhan nga nagapanawag sa iya adlaw-gab-i. Sigurado gid nga indi niya sila pagpabay-an.

⁸ Ang matuod, buligan niya sila gilayon. Pero kon magbalik na *ako nga* Anak sang Tawo diri sa kalibutan, may makita ayhan ako nga mga tawo nga nagatuo?”

Ang Paanggid Parte sa Pariseo kag sa Manugsukot sang Buhis

⁹ May mga tawo didto nga nagasalig nga sila gid lang ang matarong kag nagainsulto sila sa iban. Gani ginsugiran sila ni Jesus sining paanggid:

¹⁰ “May duha ka tawo nga nagkadto sa templo sa pagpangamuyo. Ang isa Pariseo kag ang isa manugsukot sang buhis.

¹¹ Nagtindog ang Pariseo kag nagpangamuyo parte sa iya kaugalingon sing subong sini, ‘Dios ko, nagapasalamat ako sa imo nga indi ako pareho sang iban nga mga tawo, nga mga kawatan, dayaon, kag babahedor. Kag salamat nga indi man ako pareho sa sini nga manugsukot sang buhis.

¹² Kaduha ako magpuasa kada semana, kag ginahatag ko ang ikanapulo sang tanan ko nga kinitaan.’

¹³ Ang manugsukot sang buhis nagtindog sa malayo kag indi gani siya magtangla sa langit, kundi ginapukpok niya ang iya dughan sa paghinulsol nga nagasiling, ‘Dios ko, kaluoyi ako nga makasasala!’

¹⁴ Sa pagkamatuod, ining tawo nagpuli sa iya balay nga ginpakamatarong *sang Dios* sang sa isa. Kay ang bisan sin-o nga nagapakataas sang iya kaugalingon paubuson *sang Dios*, pero ang nagapaubos sang iya kaugalingon pataason.”

Ginbendisyanan ni Jesus ang Magagmay nga mga Bata

(Mat. 19:13-15; Mar. 10:13-16)

¹⁵ May mga tawo nga nagdala sang ila magagmay nga mga bata kay Jesus para tungtungan niya

sang iya kamot *kag bendisyunan*. Sang makita ini sang mga sumulunod *ni Jesus*, ginsaway nila ang mga tawo.

¹⁶ Pero gintawag ni Jesus ang mga bata nga magpalapit sa iya, kag nagsiling siya *sa iya mga sumulunod*, “Pabay-i lang ninyo ang mga bata nga magpalapit sa akon. Indi ninyo sila pagpunggi, kay ang mga pareho sa ila nasakop sa paghari sang Dios.

¹⁷ Sa pagkamatuod, ang bisan sin-o nga indi magpasakop sa paghari sang Dios pareho sang pagpasakop sang mga bata nga ini indi gid malakip sa paghari sang Dios.”

Ang Tawo nga Manggaranon
(*Mat. 19:16-30; Mar. 10:17-31*)

¹⁸ May isa ka manugdumala sang mga Judio nga nagpamangkot kay Jesus, “Maayo nga Manunudlo, ano bala ang akon himuon para maangkon ko ang kabuhi nga wala sing katapusan?”

¹⁹ Nagsabat si Jesus sa iya, “Ngaa nagasiling ka nga maayo ako? Wala gid sing bisan sin-o nga maayo kundi ang Dios lang.

²⁰ Kon parte sa imo pamangkot, nahibaluan mo naman ang ginasiling sang Kasuguan: ‘Indi ka magpanginbabayi ukon magpanginlalaki, indi ka magpatay, indi ka magpangawat, indi ka magsaksi sing butig, tahuron mo ang imo amay kag iloy.’”*

²¹ Nagsabat ang tawo, “Ina tanan ginatuman ko halin sang bata pa ako.”

* **18:20** Exo. 20:12-16; Deu. 5:16-20

²² Sang pagkabati ni Jesus sang iya sabat, nagsiling siya, “Isa pa ka butang ang kulang sa imo. Ibaligya ang imo mga pagkabutang, kag ang kuwarta ipanagtag sa mga imol. Kag makaangkon ka sang manggad sa langit. Dayon magbalik ka kag magsunod sa akon.”

²³ Pero sang pagkabati niya sadto, nagkasubo siya tungod kay manggaranon gid siya.

²⁴ Sang makita ni Jesus nga nagkasubo siya, nagsiling siya, “Mabudlay gid para sa mga manggaranon nga magpasakop sa paghari sang Dios.

²⁵ Mas mahapos pa nga mag-agi ang camel sa buho sang dagom sang sa magpasakop ang manggaranon sa paghari sang Dios.”

²⁶ Dayon nagpamangkot ang mga nakabati sang ginhambal ni Jesus, “Ti kon amo sina, sin-o na lang ang maluwas?”

²⁷ Ginsabat sila ni Jesus, “Ang indi mahimo sang tawo mahimo sang Dios.”

²⁸ Dayon nagsiling si Pedro, “Ti kami, ginbayaan namon ang amon mga pagkabutang kag nagsunod sa imo.”

²⁹ Nagsiling si Jesus sa ila, “Sa pagkamatuod, wala gid sing tawo nga nagbiya sang iya balay, asawa, mga utod, ginikanan, ukon mga bata tungod sang iya pagpasakop sa paghari sang Dios,

³⁰ nga indi makabaton sa sini nga panahon sang madamo pa gid sang sa iya ginbayaan, kag sa palaabuton makabaton man sang kabuhi nga wala sing katapusan.”

Ang Ikatlo nga Paghambal ni Jesus Parte sa Iya

Kamatayon

(Mat. 20:17-19; Mar. 10:32-34)

³¹ Ginpain ni Jesus ang *iya* dose *ka apostoles* kag ginsilingan, “Pamati kamo! Nagapataklad kita sa Jerusalem, kag didto matuman ang mga ginsulat sang mga propeta parte sa *akon nga* Anak sang Tawo.

³² Kay itugyan ako sa mga tawo nga indi Judio. Yagutaon nila ako, pakahuy-an kag duplaan.

³³ Hanuton man nila ako kag patyon, pero sa ikatlo nga adlaw mabanhaw ako.”

³⁴ Pero wala gid makaintiendi ang mga apostoles kon ano ang buot silingon ni Jesus, kay ginlipod sa ila ang kahulugan sang *iya* ginhambal.

Gin-ayo ni Jesus ang Bulag nga Manugpakilimos
(Mat. 20:29-34; Mar. 10:46-52)

³⁵ Sang malapit na sila ni Jesus sa Jerico, may isa ka bulag nga nagapungko sa higad sang dalan nga nagapakilimos.

³⁶ Pagkabati niya nga nagaalagi ang madamo nga tawo, nagpamangkot siya kon ano ato.

³⁷ Ginsugiran nila siya nga nagaagi si Jesus nga taga-Nazaret.

³⁸ Pagkahibalo niya sadto nagsinggit siya, “Jesus, kaliwat ni David,[†] kaluoyi ako!”

³⁹ Ginsaway siya sang mga tawo nga maghipos. Pero gintuduhan pa gid gani niya singgit, “Kaliwat ni David, kaluoyi ako!”

[†] **18:38** *Kaliwat ni David:* Amo ini ang tawag sang mga Judio sa Mesias ukon Cristo tungod nga nagapati sila nga siya magahalin sa lahi ni Haring David kag manunubli sang *iya* ginharian.

⁴⁰ Dayon nagpundo si Jesus kag nagsugo nga dal-on ang bulag sa iya. Pag-abot sang bulag ginpamangkot siya ni Jesus,

⁴¹ “Ano bala ang imo gusto nga himuon ko sa imo?” Nagsabat ang bulag, “Ginoo,[‡] gusto ko nga makakita.”

⁴² Nagsiling si Jesus sa iya, “Makakita ka na. Ang imo pagtuo nag-ayo[§] sa imo.”

⁴³ Kag sa gilayon nakakita siya. Dayon nag-sunod siya kay Jesus nga nagadayaw sa Dios. Pagkakita sang mga tawo sini, nagdayaw sila sa Dios.

19

Si Zakeus

¹ Nagsulod si Jesus sa Jerico kay didto siya maagi *pakadto sa Jerusalem.*

² May isa ka tawo didto nga manggaranon nga ang iya ngalan si Zakeus. Siya amo ang pangulo sang mga manugsukot sang buhis.

³ Gusto gid niya nga makita kon sin-o gid si Jesus. Pero putot si Zakeus kag tungod sa kadamuon sang mga tawo indi siya makakita kay Jesus.

⁴ Gani nagdalagan siya sa unhan kag nagsaka sa kahoy nga sikomoro para makita niya si Jesus, kay didto gid siya dampi maagi.

⁵ Pag-abot ni Jesus didto nagtangla siya kag nagsiling, “Zakeus, dali-dali ka nga magpanaog, kay subong nga adlaw kinahanglan didto ako ma-dayon sa imo balay.”

[‡] **18:41** *Ginoo:* ukon, Sir [§] **18:42** *nag-ayo:* ukonkag nagluwas

⁶ Gani dali-dali nga nagpanaog si Zakeus, kag ginbaton niya si Jesus sing malipayon gid.

⁷ Sang makita sang mga tawo nga didto nagadayon si Jesus sa balay ni Zakeus, nagkumod sila nga nagsiling, “Ngaa dira gid siya nagadayon sa balay sinang tawo nga makasasala?”

⁸ *Didto sa iya balay* nagtindog si Zakeus kag nagsiling, “Ginoo, ipanagtag ko sa mga imol ang katunga sang akon pagkabutang. Kag kon may gindayaan ako, ibalik ko sa iya ang apat ka pilo.”

⁹ Nagsiling si Jesus sa iya, “Karon ginluwas ini nga pamilya, tungod nga kaliwat man siya ni Abraham.

¹⁰ Kay *ako nga Anak* sang Tawo nagkadto diri sa kalibutan sa pagpangita kag sa pagluwas sang mga nagtalang.”*

*Ang Paanggid Parte sa Tatlo ka Ulipon
(Mat. 25:14-30)*

¹¹ Samtang nagapamati pa ang mga tawo, ginsugiran sila ni Jesus sang paanggid tungod kay malapit na sila sa Jerusalem kag ang hunahuna sang mga tawo masugod na gid ang paghari sang Dios.

¹² Nagsiling si Jesus sa ila, “May isa ka dungganon nga tawo nga naglakat sa malayo nga lugar sa pagbaton sang awtoridad bilang hari *sa iya lugar*, kag magabalik man siya dayon.

¹³ Pero *sa wala pa siya makahalin* ginpatawag niya ang iya napulo ka ulipon kag ginpanghatagan ang kada isa sa ila sang palareho nga kantidad sang kuwarta, kag nagsiling siya sa ila, ‘Gamita

* **19:10** *nagtalang* sa matuod nga dalan, ukon sa relasyon sa Dios.

ninyo sa negosyo ang akon ginhatag sa inyo sam-tang wala ako.'

¹⁴ "Karon, ang iya mga kasimanwa wala naluyag sa iya. Gani sang nakahalin na siya, nagpadala sila sing mga representante sa ginkadtuan niya sa pagsiling nga indi nila gusto nga maghari siya sa ila.

¹⁵ Pero ginhimo man siya gihapon nga hari. Pagbalik niya sa iya lugar, ginpatawag niya ang mga ulipon nga iya ginpanghatagan sang kuwarta nga inegosyo, para mahibaluan niya kon pila ang ila naganansya.

¹⁶ Ang premiro nga nag-abot nagsiling sa iya, 'Sir, ang imo kuwarta nga ginhatag sa akon nakaganansya sang napulo ka pilo.'

¹⁷ Nagsiling ang hari, 'Maayo gid! Maayo ka nga ulipon. Tungod nga masaligan ka sa diutay nga butang, padumalahon ko ikaw sa napulo ka siyudad.'

¹⁸ Ang ikaduha nga ulipon nag-abot man kag nagsiling, 'Sir, ang imo kuwarta nga ginhatag sa akon nakaganansya sing lima ka pilo.'

¹⁹ Nagsabat ang hari sa iya, 'Padumalahon ko ikaw sa lima ka siyudad.'

²⁰ Kag nag-abot ang isa pa gid kag nagsiling, 'Sir, ari ang imo kuwarta. Ginputos ko gid ini kag gintago,

²¹ kay nahadlok ako sa imo tungod masyado ka kaestrikto. Ginakuha mo ang ganansya sang pinangabudlayan sang iban, kag ginakuha mo ang patubas bisan indi ikaw ang nagtanom.'

²² Nagsiling ang hari sa iya, 'Wala ka sing

pulos nga ulipon! Ang imo ginhambal amo mismo ang akon gamiton sa pagsentensya sa imo. Nahibaluan mo gali nga estrikto ako kag ginakuha ko ang ganansya sang pinangabudlayan sang iban, kag ginakuha ko ang patubas bisan indi ako ang nagtanom.

²³ Ti ngaa wala mo pag-ibutang sa bangko ang akon kuwarta para sa akon pagbalik makuha ko ang akon kuwarta nga may saka pa?’

²⁴ Kag nagsiling ang hari sa mga tawo nga nagatindog didto, ‘Kuhaa ninyo sa iya ang kuwarta kag ihatag sa tawo nga nakaganansya sing napulo ka pilo.’

²⁵ Pero nagsabat sila, ‘Sir, may napulo na siya ka pilo.’

²⁶ Nagsabat ang hari, ‘Sugiran ko kamo, ang bisan sin-o nga may ara hatagan pa. Pero ang wala iya, bisan ang diutay nga ara sa iya kuhaon pa.

²⁷ Kon parte sa sadto nga mga tawo nga nagakontra sa akon kag indi gusto nga maghari ako sa ila, dal-a ninyo sila diri sa akon kag pamatyon!’”

Ang Madinalag-on nga Pagsulod ni Jesus sa Jerusalem

(Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Juan 12:12-19)

²⁸ Pagkatapos niya hambal sadto, nagpadayon sila ni Jesus sa paglakat pakadto sa Jerusalem.

²⁹ Sang malapit na sila sa *mga baryo sang* Betfage kag Betania, sa bukid nga ginatawag Bukid sang mga Olibo, ginpauna ni Jesus ang duha sang iya mga sumulunod.

³⁰ Nagsiling siya sa ila, “Mag-una kamo didto sa sunod nga baryo. Pagsulod ninyo, may makita kamo nga bataon nga donkey nga nahigot. Wala pa gid ini masakyi. Hubari ninyo kag dal-a diri.

³¹ Kon may magpamangkot sa inyo kon ngaa ginahubaran ninyo ang donkey, sabton ninyo nga kinahanglan sang Ginoo.”

³² Gani naglakat sila nga duha, kag ang ginsiling ni Jesus sa ila natuman gid.

³³ Sang ginahubaran nila ang bataon nga donkey ginpamangkot sila sang tag-iya, “Ngaa ginahubaran ninyo ina?”

³⁴ Nagsabat sila, “Kinahanglan ini sang Ginoo.”

³⁵ Gindala nila dayon kay Jesus. Pag-abot didto, ginhapinan nila ang donkey sang ila mga panapton kag ginpasakay si Jesus.

³⁶ Sang nagasakay siya *pakadto sa Jerusalem*, ginhumlad sang mga tawo ang ila mga panapton sa dalan *bilang pagpadungog sa iya*.

³⁷ Kag sang nagapadulhog na siya halin sa Bukid sang mga Olibo, nagakalipay ang iya mga sumulud kag nagasinggit sa pagdayaw sa Dios tungod sang mga milagro nga ila nakita.

³⁸ Nagsiling sila,
“Ginapakamaayo sang Ginoo ang Hari nga iya pinadala!”[†]

“Maayo na ang aton relasyon sa Dios.[‡]
Dayawon ta ang Dios!”

[†] **19:38** Sal. 118:26 [‡] **19:38** *Maayo na ang aton relasyon sa Dios: ukon, May kalinong na nga halin sa Dios.*

³⁹ Sa kadam-an may mga Pariseo nga nagsiling kay Jesus, “Manunudlo, pahipusa ang imo mga sumulunod.”

⁴⁰ Nagsabat si Jesus sa ila, “Sa pagkamatuod, kon maghipos sila, ang mga bato amo ang magasinggit sang mga pagdayaw.”

Naghibi si Jesus Para sa mga Taga-Jerusalem

⁴¹ Sang malapit na si Jesus sa siyudad sang Jerusalem, kag sang makita niya ini, naghibi siya para sa mga pumuluyo sini.

⁴² Nagsiling siya, “Kuntani nahibaluan ninyo subong nga adlaw kon ano ang makahatag sa inyo sang kalinong! Ugaling nalipdan ang inyo pag-intiendi.

⁴³ Magaabot ang adlaw nga ang inyo siyudad libutan sang kuta sang inyo mga kaaway. Ki-bunon nila kamo sa tanan nga direksyon para indi gid kamo makapalagyo.

⁴⁴ Pamatyon nila kamo, kag gub-on nila ang inyo siyudad nga wala na gid sang may mabilin nga mga bato nga nagasalampaw. *Ini tanan matabo sa inyo tungod nga wala ninyo pagsapaka ang tion nga luwason na kuntani kamo sang Dios.”*

Gintabog ni Jesus ang mga Nagabaligya sa Templo

(Mat. 21:12-17; Mar. 11:15-19; Juan 2:13-22)

⁴⁵ *Pag-abot nila sa Jerusalem, nagkadto si Jesus sa templo kag gintabog niya ang mga nagabaligya didto.*

⁴⁶ Nagsiling siya sa ila, “Nagsiling *ang Dios* sa Kasulatan, ‘Ang akon balay lugar nga palangamuyuan.’[§] Pero ginhimo ninyo nga palanaguan sang mga tulisan.”*

⁴⁷ Halin sadto, nagatudlo siya sa templo adlaw-adlaw. Ang manugdumala nga mga pari, ang mga manunudlo sang Kasuguan, kag ang mga opisyal sang banwa nagtinguha sa pagpatay sa iya.

⁴⁸ Pero wala sila sing kahigayunan sa paghimo sini tungod kay nawili ang mga tawo sa pagpamati sang iya mga pagpanudlo.

20

Ang Pamangkot Parte sa Awtoridad ni Jesus (Mat. 21:23-27; Mar. 11:27-33)

¹ Isa ka adlaw, samtang nagatudlo si Jesus kag nagawali sang Maayong Balita sa mga tawo didto sa templo, nagpalapit sa iya ang manugdumala nga mga pari, ang mga manunudlo sang Kasuguan, kag ang mga manugdumala sang mga Judio.

² Nagpamangkot sila, “Sugiri kami kon ano ang imo awtoridad sa paghimo sang mga butang nga imo ginahimo diri sa templo. Sin-o ang naghatag sa imo sang sini nga awtoridad?”

³ Nagsabat si Jesus sa ila, “May pamangkot man ako sa inyo. Sugiri ninyo ako,

⁴ kay sin-o bala naghalin ang awtoridad ni Juan sa pagbautiso, sa Dios* bala ukon sa tawo?”

§ 19:46 Isa. 56:7 * 19:46 Jer. 7:11 * 20:4 Dios: sa literal, *langit*

⁵ Nagbinaisay sila kon ano ang ila isabat, “Kon magsiling kita nga halin sa Dios, masiling siya, ‘Ti ngaa wala kamo nagpati kay Juan?’

⁶ Pero kon magsiling kita nga halin sa tawo, batuhon kita sang mga tawo, kay nagapati sila nga si Juan propeta *sang Dios*.”

⁷ Gani nagsabat sila kay Jesus, “Wala kami kahibalo kon kay sin-o naghalin *ang awtoridad ni Juan*.”

⁸ Dayon nagsiling si Jesus sa ila, “Ti indi ko man kamo pagsugiran kon kay sin-o awtoridad ginahimo ko ini nga mga butang.”

*Ang Paanggid Parte sa Agsador
(Mat. 21:33-46; Mar. 12:1-12)*

⁹ Dayon nagsugid si Jesus sa mga tawo sini nga paanggid: “May isa ka tawo nga may duta nga ginpatamnan niya sang ubas. Pagkatapos ginpaagsahan niya ini kag naglakat sa malayo nga lugar kag nagtiner didto sing malawig.

¹⁰ Sang tion na sang pagpangharvest sang ubas, ginsugo niya ang isa ka ulipon sa mga agsador[†] sa pagkuha sang iya parte. Pero pag-abot didto sang ulipon, ginbunal siya sang mga agsador kag ginpapuli nga wala gid sing dala.

¹¹ Dayon nagsugo liwat ang tag-iya sang isa pa ka ulipon. Pero pag-abot sang ulipon sa mga agsador, ginbunal man siya kag ginpakahuy-an kag ginpabalik man nila nga wala gid sing dala.

¹² Ginsugo pa gid sang tag-iya ang ikatlo nga ulipon, pero pag-abot niya didto ginsakit nila siya kag gintabog pauli.

[†] **20:10** *agsador*: sa English, *tenant*

¹³ Gani nagsiling ang tag-iya sang talamnan, ‘Ano na lang ang akon himuon? Ah, ipadala ko na lang ang akon pinalangga nga anak. Kay siguro tahuron nila siya.’

¹⁴ Pero pagkakita sang mga agsador sa iya anak, nagsiling sila, ‘Ari na ang manunubli. Dali, patyon ta siya para mangin aton ang iya palanublion.’

¹⁵ Gani gindala nila siya sa guwa sang talamnan kag ginpatay.”

Dayon nagsiling si Jesus sa mga tawo, “Ti ano ayhan ang himuon sang tag-iya sa ila?

¹⁶ Sigurado gid nga kadtuan niya ang mga agsador kag pamasyon. Dayon paagsahan niya sa iban ang iya talamnan.” Pagkabati sadto sang mga tawo nagsiling sila, “Kabay pa nga indi lang pag-itugot sang Dios nga matabo ang pareho sina!”

¹⁷ Pero gintulok sila ni Jesus kag ginpamangkot, “Ano bala ang kahulugan sang Kasulatan nga nagasing,

“‘Ang bato nga ginsikway sang mga panday amo ang nangin pundasyon nga bato’?”

¹⁸ Ang bisan sin-o nga mahulog sa sadto nga bato mabali, pero ang mahulugan sang amo nga bato madugmok gid.”

*Ang Pamangkot Parte sa Pagbayad sang Buhis
(Mat. 22:15-22; Mar. 12:13-17)*

¹⁹ Sa sadto gid nga tion dakpon na siya kuntani sang mga manunudlo sang Kasuguan kag sang manugdumala nga mga pari, kay nahibaluan nila

‡ **20:17** Sal. 118:22

nga sila gid ang iya ginatumod sa iya nga paang-gid. Pero nahadlok sila sa mga tawo.

²⁰ Gani naghulat pa gid sila sing kahigayunan. Nagpadala sila sing mga espiya nga nagpakunokuno nga maayo ang ila tuyo, para kon may makita sila nga sala sa iya ginapanghambal iakusar nila siya sa gobernador.

²¹ Nagpamangkot ini nga mga espiya kay Jesus, “Manunudlo, nahibluan namon nga husto ang imo ginapanghambal kag ginapanudlo. Kag wala ka sing may ginapasulabi bisan sin-o, kundi kon ano ang kamatuoran parte sa kabubut-on sang Dios sa mga tawo amo gid ang imo ginatudlo.

²² Ano bala sa imo, husto bala nga kita *nga mga Judio* magbayad sang buhis sa Emperador sang Roma ukon indi?”

²³ Pero nahibluan ni Jesus ang ila madaya nga tinutuyo, gani nagsiling siya sa ila,

²⁴ “Abi pakitai ninyo ako sang kuwarta. § Kay sin-o bala hitsura kag ngalan ang nabutang dira?” Nagsabat sila, “Iya sang Emperador.”

²⁵ Gani nagsiling si Jesus sa ila, “Ti kundi ihatag ninyo sa Emperador ang iya sang Emperador kag sa Dios ang iya sang Dios.”

²⁶ Gani sa atubangan sang tanan wala gid nila siya madakpi sa iya mga paghambal. Kag tungod nga natingala sila sa sabat ni Jesus, naghipos na lang sila.

*Ang Pamangkot Parte sa Pagkabanhaw
(Mat. 22:23-33; Mar. 12:18-27)*

§ **20:24** *kuwarta*: sa literal, *denarius*, nga kuwarta sang mga Romanhon.

²⁷ May mga Saduceo nga nagpalapit kay Jesus. Ini nga mga tawo wala nagapati nga may pagkabanhaw.

²⁸ Nagpamangkot sila, “Manunudlo, suno sa ginsulat ni Moises sa aton, kon mapatay ang lalaki nga wala sila sing bata sang iya asawa, dapat ang iya utod ang magpangasawa sa nabalo para makapabata siya para sa iya utod nga napatay.*

²⁹ Karon, may pito ka mag-ulutod nga lalaki. Ang kamagulangan nagpangasawa, kag napatay nga wala sing bata.

³⁰ Gani ang balo ginpangasawa sang sunod nga utod. Pero napatay man siya nga wala sila sang bata.

³¹ Amo man ang natabo sa ikatlo nga utod, hasta sa ikapito. Nagkalamatay sila tanan nga wala gid nakapabata sa sadto nga babayi.

³² Sang ulihi ang babayi napatay man.

³³ Karon, kon mag-abot na ang pagkabanhaw, kay sin-o gid siya nga asawa? Kay sila nga pito nagpangasawa sa iya.”

³⁴ Ginsabat sila ni Jesus, “Ang mga tawo sa sini nga panahon nagaasawahay.

³⁵ Pero ang bisan sin-o nga suno sa Dios takos nga banhawon kag magkabuhi sa palaabuton nga panahon indi na magaasawahay.

³⁶ Indi na sila mapatay tungod nga mangin pareho na sila sang mga anghel; mga anak sila sang Dios, kay ginbanhaw sila.

³⁷ Kon parte sa pagbanhaw sang mga patay, bisan gani ang ginsiling ni Moises didto sa nagadabadaba nga kahoy-kahoy nagapamatuod sini.

* **20:28** Deu. 25:5

Indi bala nga gintawag niya ang Ginoo nga ‘Dios ni Abraham, Isaac, kag Jacob’†?

³⁸ *Ti buhi sila, kay ang Dios indi Dios sang mga patay kundi Dios sang mga buhi, kay kon sa iya, buhi ang tanan.*”

³⁹ Nagsiling ang iban nga mga manunudlo sang Kasuguan, “Manunudlo, husto ang imo sabat.”

⁴⁰ Kag wala na gid sing may nangahas nga mag-pamangkot sa iya.

Ang Pamangkot Parte sa Cristo

(Mat. 22:41-46; Mar. 12:35-37)

⁴¹ Karon, nagpamangkot si Jesus sa mga tawo, “Ngaa nagasiling sila nga ang Cristo kaliwat *lang* ni David?”

⁴² Kay si David mismo nagsiling sa Libro sang mga Salmo:

“Nagsiling ang Ginoo sa akon Ginoo,
Pungko diri sa akon tuo

⁴³ hasta mapaidalom ko sa imo ang imo mga ka-away.”‡

⁴⁴ Kon gintawag siya ni David nga *iya* Ginoo, paano bala nga siya kaliwat *lang* ni David?”

Nagpaandam si Jesus Parte sa mga Manunudlo sang Kasuguan

(Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40)

⁴⁵ Sang nagapamati ang mga tawo kay Jesus, nagsiling siya sa iya mga sumulunod,

⁴⁶ “Mag-andam kamo sa mga manunudlo sang Kasuguan nga gusto maglagaw-lagaw nga nagsuksok sang espesyal nga bayo.§ Sa mga lugar nga

† 20:37 Exo. 3:6 ‡ 20:43 Sal. 110:1 § 20:46 espesyal nga bayo:
sa literal, *malaba nga bayo*

madamo sang tawo,* gusto nila nga tamyawon sila. Sa mga simbahan ukon sa mga punsyon ginapili gid nila ang mga pulungkuan nga para sa mga dungganon.

⁴⁷ Ginaubos nila kuha ang mga pagkabutang sang mga balo nga babayi, kag ginatabon-tabunan lang nila ang ila ginahimo paagi sa malawig nga mga pagpangamuyo. Ini sila magabaton sang mas dako nga silot.”

21

Ang Halad sang Balo nga Babayi (Mar. 12:41-44)

¹ Sang ulihi nagpanan-aw tan-aw si Jesus kag nakita niya ang mga manggaranon nga nagahulog sang ila kuwarta sa ginahulugan sini.

² Kag nakita man niya ang isa ka imol nga balo nga babayi nga nagahulog sang duha lang ka sinsilyo.

³ Dayon nagsiling si Jesus, “Sa pagkamatuod, mas madamo ang ginhulog sang imol nga balo sang sa ila tanan.

⁴ Kay sila madamo ang ila kuwarta kag ang ila ginhatag baliwala lang sa ila; pero ang balo, bisan imol siya, ginhatag niya ang tanan nga iya ginasaligan para mabuhi.”

Ang Parte sa Pagkaguba sang Templo (Mat. 24:1-2; Mar. 13:1-2)

⁵ May mga tawo didto nga nagaestorya parte sa matahom nga mga bato sang templo kag sa mga

* **20:46** mga lugar nga madamo sang tawo: sa literal, mga merkado

dekorasyon sini nga ginregalo sang mga tawo. Pero nagsiling si Jesus sa ila,

⁶ “Magaabot ang adlaw nga ang mga butang nga ini nga inyo nakita gub-on, kag wala gid sing may mabilin nga mga bato nga nagasalampaw.”

*Ang Parte sa Palaabuton nga mga Inadlaw
(Mat. 24:3-14; Mar. 13:3-13)*

⁷ Nagpamangkot sila kay Jesus, “Manunudlo, san-o bala matabo ang mga butang nga imo ginsiling? Ano bala ang tanda nga madali na lang ini matabo?”

⁸ Nagsiling si Jesus sa ila, “Mag-andam kamo nga indi kamo pagpatalangon. Kay madamo ang magaabot kag magasiling nga sila amo ako, kag magasiling man sila nga nag-abot na ang tion. Pero indi kamo *magpati ukon* magsunod sa ila.

⁹ Kon makabati kamo nga may mga gira kag mga ginamo, indi kamo magkahadlok, kay ina kinahanglan nga matabo anay, pero wala nagakahulugan nga magaabot na ang katapusan.”

¹⁰ Kag nagsiling pa gid si Jesus sa ila, “Magailinaway ang mga nasyon kag magailinaway ang mga ginharian.

¹¹ May magaabot nga mabaskog nga mga linog, kag may mga gutom kag mga kahalitan nga maga-abot sa nagkalain-lain nga lugar. Kag makita man ninyo ang mga makahaladlok kag makatilingala nga mga tanda halin sa langit.

¹² “Pero sa wala pa ini matabo, pagadakpon kamo kag hingabuton sang mga tawo. Pagadal-on nila kamo sa mga simbahan sang mga Judio *para sentensyahan* kag prisohon. Pagadal-on man nila

kamo sa mga hari kag mga gobernador *para im-bistigaron*. Ini tanan himuon nila sa inyo tungod sang inyo pagsunod sa akon.

¹³ Pero ini mangin kahigayunan ninyo sa pagsugid sa ila sang Maayong Balita.

¹⁴ Gani itanom ninyo sa inyo hunahuna nga kon matabo ini, indi kamo magpalibog kon ano ang inyo isabat,

¹⁵ kay hatagan ko kamo sang kaalam sa pagsabat para indi makasabat kontra sa inyo ang inyo mga kaaway.

¹⁶ Itugyan kamo sa inyo mga kaaway sang inyo mismo mga ginikanan, mga utod, mga paryente, kag sang inyo mga amigo. Kag ang iban sa inyo patyon gid nila.

¹⁷ Dumtan kamo sang tanan tungod sang inyo pagsunod sa akon.

¹⁸ Pero *indi gid kamo maano*; wala sing bisan isa ka buhok ninyo nga madula.

¹⁹ Kay kon magpadayon kamo makaangkon kamo sang kabuhi *nga wala sing katapusan*.

*Ang Parte sa Pagkaguba sang Jerusalem
(Mat. 24:15-21; Mar. 13:14-19)*

²⁰ “Kon makita ninyo nga ang Jerusalem ginalibutan na sang mga soldado, mahibaluan ninyo nga madali na lang ang iya kalaglagan.

²¹ Gani ang nagaestar sa Judea dapat magpalagyo sa kabukiran. Kag ang ara sa siyudad sang Jerusalem magpalagyo man. Ang mga tawo sa uma dapat indi magsulod sa Jerusalem.

²² Kay amo na ina ang mga inadlaw nga silutan sang Dios ang Jerusalem sa pagtuman sang ginasiling sang Kasulatan.

²³ Makaluluoy ang mga nagabulusong kag ang mga nagapatiti sa sina nga mga inadlaw *tungod nga mabudlayan sila sa pagpalagyo*. Magaabot ang puwerte nga pag-antos sa sini nga lugar, kay dako ang kaakig sang Dios sa sini nga mga tawo.

²⁴ Ang iban sa ila magakalamatay sa gira, kag ang iban pagabihagon sa iban nga mga nasyon. Kag ini nga siyudad sang Jerusalem pagagub-on kag pagadumalahan sang mga indi Judio samtang ginatugutan sang Dios.

*Ang Pagbalik ni Jesus Diri sa Kalibutan
(Mat. 24:29-31; Mar. 13:24-27)*

²⁵ “Matabo man nga may mga tanda nga makita sa adlaw, sa bulan, kag sa mga bituon. Diri sa kalibutan makulbaan ang mga nasyon tungod sang dalagko nga mga balod nga nagalinagumba.

²⁶ Magakalalipong ang mga tawo sa kahadlok kon ano ang matabo sa sini nga kalibutan. Kay ang mga butang sa langit* pagapatalangon sa ila kinaandan nga alagyan.†

²⁷ Dayon *ako nga Anak* sang Tawo makita sa panganod nga nagabalik *diri sa kalibutan* nga may gahom kag puwerte nga kadunggan.‡

* **21:26** mga butang sa langit: sa literal, mga gahom sa langit

† **21:26** pagapatalangon...alagyan: ukon, uyugon ‡ **21:27** gahom kag puwerte nga kadunggan: ukon, gahom nga nagasilak gid

28 Kon ini nga mga butang magasugod na nga magkalatabo, maglaom kamo kag maghulat[§] kay madali na lang ang pagluwas sa inyo.”

*Ang Leksyon sa Kahoy nga Higera
(Mat. 24:32-35; Mar. 13:28-31)*

29 Dayon ginsugiran sila ni Jesus sini nga paang-gid: “Tan-awa ninyo ang kahoy nga higera kag ang iban pa nga mga kahoy.

30 Indi bala nga kon makita ta nga nagapang-ugbos na nagasiling kita nga madali na lang ang tig-ilinit?

31 Sa amo man nga bagay, kon makita ninyo nga nagakalatabo na ini nga mga butang nga akon ginasugid sa inyo, mahibaluan ninyo nga malapit na^{*} ang paghari sang Dios.

32 Sa pagkamatuod, magakalatuman ini tanan nga butang sa wala pa mapatay ang *mga tawo* sa sini nga henerasyon.

33 Madula ang langit kag ang duta, pero ang akon mga pulong indi gid madula *kundi matuman gid ini*.

Mag-andam Kamo

34 “Gani bantayan ninyo ang inyo kaugalin-gon nga indi kamo mawili sa pagpangalipay, sa pagpahubog, kag sa pagpalibog sa inyo pag-pangabuhi, kay basi kon hinali lang nga mag-abot ato nga adlaw *nga wala kamo makabantay*,

§ 21:28 *maglaom kamo kag maghulat*: sa literal, *magtindog kamo kag magtangla* * 21:31 *malapit na*: ukon, *nag-abot na*

³⁵ nga daw sa nasiod kamo. Kay *gulpi lang* ini nga magaabot sa tanan nga nagaestar diri sa kalibutan.

³⁶ Gani magpreparar kamo permi kag magpangamuyo nga kon matabo na ini tanan, may kabakod kamo para indi kamo maano, kag makaatubang kamo sa *akon nga* Anak sang Tawo *nga indi mahuya*.”

³⁷ Adlaw-adlaw nagakadto si Jesus sa templo kag nagapanudlo. Kon gab-i, nagatulog siya sa Bukid sang mga Olibo.

³⁸ Aga pa gid nagakadto ang mga tawo sa templo sa pagpamati sa iya.

22

Ang Plano sa Pagpatay kay Jesus

(Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Malapit na lang ang Piesta sang Tinapay nga Wala sing Inugpahabok nga ginatawag man nga Piesta sang Paglabay sang Anghel.

² Ang manugdumala nga mga pari kag ang mga manunudlo sang Kasuguan nagapangita sing paagi kon paano nila mapatay si Jesus *nga indi magkinagamo*, kay nahadlok sila sa mga tawo.

Nagsugot si Judas sa Pagtraidor kay Jesus

(Mat. 26:14-16; Mar. 14:10-11)

³ Nagsulod si Satanas kay Judas nga ginatawag Iscariote, nga isa sang dose *ka apostoles ni Jesus*.

⁴ Gani naglakat siya kag nagpakigkita sa manugdumala nga mga pari kag sa mga opisyal sang mga guwardya sa templo. Ginhambalan nila kon paano niya matugyan si Jesus sa ila.

⁵ Nalipay gid sila kag nagsugot nga bayaran siya.

⁶ Nagsugot man si Judas, kag halin sadto nagpangita siya sing kahigayunan kon paano niya matugyan si Jesus sa ila nga indi mahibalan sang mga tawo.

Nagsugo si Jesus nga Magpreparar sang Panihapon Para sa Piesta

(Mat. 26:17-25; Mar. 14:12-21; Juan 13:21-30)

⁷ Karon, nag-abot na ang Piesta sang Tinapay nga Wala sing Inugpahabok. Amo ini ang adlaw nga kinahanglan sang mga Judio nga maghalad sing mga karnero nga ila pagakaunon para sa Piesta sang Paglabay sang Anghel.

⁸ Gani ginsugo ni Jesus si Pedro kag si Juan. Siling niya, “Mag-una kamo kag magpreparar sang aton panyapon para sa Piesta sang Paglabay sang Anghel.”

⁹ Nagpamangkot sila sa iya, “Diin bala ang gusto mo nga magpreparar kami sini?”

¹⁰ Nagsabat si Jesus sa ila, “Pag-abot ninyo sa siyudad sang Jerusalem, may masugata sa inyo nga tawo nga nagadala sang banga nga may tubig. Sunod kamo sa iya sa balay nga iya pagasudlan,

¹¹ kag magsiling kamo sa tagbalay, ‘Nagapamangkot ang Manunudlo kon diin ang kuwarto nga pagakaunan niya upod sang iya mga sumulunod sa pagselebrar sang Piesta sang Paglabay sang Anghel.’

¹² Ipakita niya sa inyo ang malapad nga kuwarto sa ibabaw nga kompleto sang kagamitan. Didto kamo maghimos sang aton panyapon.”

¹³ Naglakat ang duha nga iya ginsugo, kag nakita nila ang tanan suno sa ginsiling ni Jesus sa ila. Kag ginpreparar nila didto ang panyapon para sa piesta.

Ang Panihapon sang Ginoo

(Mat. 26:26-30; Mar. 14:22-26; 1 Cor. 11:23-25)

¹⁴ Pag-abot sang tion nga inugpanyapon na, nagpungko si Jesus kaupod sang iya mga apostoles para magkaon.

¹⁵ Dayon nagsiling si Jesus sa ila, “Dako gid ang akon handom nga sa wala pa ako mag-antos, mag-ulupod kita anay sa pagkaon sa pagselebrar sining Piesta sang Paglabay sang Anghel.

¹⁶ Kay ang matuod, indi na ako magkaon liwat sini hasta matuman ang iya matuod nga kahulugan sa paghari sang Dios.”

¹⁷ Dayon nagkuha siya sang ilimnon, nagpasalamat sa Dios, kag nagsiling, “Palibuta ninyo ini kag bulus-bulusan inom.

¹⁸ Sugiran ko kamo, indi na ako mag-inom liwat sang ilimnon nga halin sa ubas hasta mag-abot ang paghari sang Dios.”

¹⁹ Nagkuha siya sang tinapay kag ginpasalamat niya sa Dios. Ginpamihak-pihak niya dayon, kag ginpanagtag sa ila nga nagasiling, “Amo ini ang akon lawas nga ginahatag para sa inyo. Himua ninyo ini sa pagdumdom sa akon.”

²⁰ Pagkatapos nila kaon sang tinapay, amo man ang iya ginhimo sa ilimnon: *ginkuha niya ini, ginpasalamatan, kag* nagsiling, “Ini nga ilimnon amo ang bag-o nga kasugtanan nga patigayunon paagi sa akon dugo nga iula para sa inyo.

21 “Pero pamati kamo! Kaupod ta diri sa pagkaon ang tawo nga magatraidor sa akon.*

22 Kay *ako nga* Anak sang Tawo pagapatyon suno sa plano sang Dios, pero kaluluoy ang tawo nga magatraidor sa akon.”

23 Pagkabati nila sadto nagpinamangkutanay sila kon sin-o ayhan sa ila ang magahimo sina.

Ang Pagbinais-bais kon Sin-o ang Labaw sa Tanan

24 Sang ulihi nagbinais-bais ang mga apostoles kon sin-o gid sa ila ang labaw sa tanan.

25 Gani nagsiling si Jesus sa ila, “Ang mga hari sang mga nasyon may gahom sa ila mga sakop. Kag gusto sang sini nga mga manugdumala nga tawgon sila nga mga ‘manugbulig sa mga tawo.’

26 Pero sa inyo ya indi pareho sina. Kay kon sin-o sa inyo ang may mataas nga katungdanan, dapat magpaubos siya. Kag kon sin-o sa inyo ang nagadumala, dapat mangin pareho siya sa suluguon.

27 Sin-o sa duha ang mas labaw, ang ginaserbihan sang pagkaon ukon ang nagaserbi? Indi bala mas labaw ang ginaserbihan? Pero ako mismo ang nagaserbi sa inyo bisan ako ang inyo agalon.

28 “Kamo ang nagaunong sa akon sa mga pagti-law nga akon ginaagyan.

29 Gani tungod nga ginhatagan ako sang akon Amay sang gahom sa paghari, hatagan ko man kamo sang gahom sa paghari.

* 22:21 *magatraidor sa akon*: buot silingon, *magatugyan sa akon sa akon mga kaaway*

³⁰ Mangin kaupod ko kamo sa pagkaon kag pag-inom sa akon paghari. Magadumala kag magahukom kamo sa dose ka tribo sang Israel.”

Naghambal si Jesus nga Ipanginwala Siya ni Pedro

(Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Juan 13:36-38)

³¹ Dayon naghambal si Jesus kay Pedro, “Simon, pamati bala! Naglisensya si Satanas nga tilawan gid niya kamo nga daw sa ginaayag nga trigo.

³² Pero ginpangamuyuan ko gid ikaw nga indi madula ang imo pagtuo. Kag kon makapanumbalik ka na, palig-unon mo ang pagtuo sang imo mga utod.”

³³ Nagsabat si Pedro, “Ginoo, handa gid ako nga mag-unong sa imo bisan sa prisohan ukon sa kamatayon.”

³⁴ Nagsiling si Jesus sa iya, “Pedro, sugiran ko ikaw sing matuod, sa wala pa makapamalo ang manok karon nga gab-i ipanginwala mo ako sing tatlo ka beses nga wala ka makakilala sa akon.”

Sa Panahon sang Kabudlayan

³⁵ Dayon ginpamangkot ni Jesus ang iya mga apostoles, “Sang ginsugo ko kamo anay nga maglakat sa pagwali, ginsilingan ko kamo nga indi magdala sing kahita, bag, ukon sandalyas. Ti ano, ginkulang bala kamo?” Nagsabat sila, “Wala gid.”

³⁶ Nagsiling si Jesus, “Pero karon, ang bisan sin-o nga may kahita ukon bag, dapat dal-on niya. Kag kon sin-o sa inyo ang wala sing espada, magbaligya siya sang iya bayo kag magbakal sing espada.

³⁷ Sa pagkamatuod, dapat matuman ang ginasil-ing sang Kasulatan parte sa akon nga, ‘Ginkabig siya nga isa sang mga kriminal.’† Ang nasulat gani sa Kasulatan parte sa akon nagakatuman na.”

³⁸ Nagsiling ang mga apostoles, “Ginoo, ari may duha ka espada diri.” Nagsabat si Jesus, “Husto na ina.”

Nagpangamuyo si Jesus sa Bukid sang mga Olibo

(Mat. 26:36-46; Mar. 14:32-42)

³⁹ Sang paghalin didto ni Jesus, nagkadto siya sa Bukid sang mga Olibo pareho sang permi niya nga ginahimo. Nag-upod sa iya ang iya mga sumulunod.

⁴⁰ Pag-abot nila didto nagsiling siya, “Magpangamuyo kamo nga indi kamo madaog sang temtasyon.”

⁴¹ Nagpalayo siya sa ila kag nagkadto sa ulohan. Didto nagluhod siya kag nagpangamuyo.

⁴² Siling niya, “Amay, kon luyag mo, ilikaw ini nga pag-antos nga nagaabot sa akon. Pero indi ang akon luyag ang dapat matuman kundi ang imo.”

⁴³ Nagpakita sa iya ang anghel halin sa langit kag nagpabakod sa iya.

⁴⁴ Tungod sang dako nga kasakit nga iya ginabatyag, nagpangamuyo pa gid siya sing hugot sa iya tagipusuon, kag ang iya balhas daw sa dugo nga nagatulo sa duta.‡

⁴⁵ Pagkatapos niya pangamuyo, nagtindog siya kag nagbalik sa iya mga sumulunod. Naabtan

† 22:37 Isa. 53:12 ‡ 22:44 Ini nga mga bersikulo indi makita sa iban nga mga kopya sang orihinal nga teksto.

niya sila nga nagakatulog tungod kay ginkapoy sila sang puwerte gid nga pagpangasubo.

⁴⁶ Nagsiling si Jesus sa ila, “Ngaa nagakatulog kamo? Magbangon kamo kag magpangamuyo nga indi kamo madaog sang temtasyon.”

Ang Pagdakop kay Jesus

(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Juan 18:3-11)

⁴⁷ Sang nagahambal pa si Jesus, nag-abot ang madamo gid nga mga tawo. Si Judas mismo nga isa sa dose *ka apostoles* ang nagapanguna sa ila. Nagpalapit si Judas kay Jesus sa paghalok sa iya.

⁴⁸ Nagsiling si Jesus sa iya, “Judas, traiduran mo bala *ako nga* Anak sang Tawo paagi sa isa ka halok?”

⁴⁹ Sang makita sang mga upod ni Jesus nga may himuon na sa iya ang mga tawo, nagsiling sila, “Ginoo, panglabuon bala namon *sila?*”

⁵⁰ Kag ginlabo sang isa sang mga sumulunod ni Jesus ang ulipon sang pangulo nga pari, kag nautod ang iya tuo nga dulunggan.

⁵¹ Pero nagsiling si Jesus sa ila, “Husto na ina!” Dayon ginbalik ni Jesus ang nautod nga dulunggan sang tawo kag gin-ayo niya.

⁵² Dayon nagsiling si Jesus sa manugdumala nga mga pari, sa mga opisyal sang mga guwardya sa templo, kag sa iban nga mga manugdumala sang mga Judio nga nagkadto didto sa pagdakop sa iya, “Ano, tulisan bala ako nga kinahanglan gid nga magdala pa kamo sang mga espada kag mga inuglampos sa pagdakop sa akon?”

⁵³ Adlaw-adlaw didto ako sa templo kag kamo didto man. Ti ngaa wala ninyo ako pagdakpa?

Pero amo na ini ang inyo tion nga *dakpon ako*. *Kag sa sini nga tion* nagahari ang kadulom.”

Ginpanginwala ni Pedro si Jesus

(*Mat. 26:57-58, 69-75; Mar. 14:53-54, 66-72; Juan 18:12-18, 25-27*)

⁵⁴ Gindakop nila si Jesus kag gindala sa balay sang pangulo nga pari. Si Pedro nagsunod man, pero malayo-layo ang iya antad.

⁵⁵ Didto sa tunga sang ugsaran nagadabok sang kalayo ang mga tawo kag nagapungko sa malapit para magpainit-init. Nagpalapit man si Pedro didto sa ila kag nagpungko.

⁵⁶ May isa ka suluguon nga babayi nga nakakita kay Pedro nga nagapungko malapit sa kalayo. Ginhimutaran niya si Pedro, kag nagsiling dayon, “Ini nga tawo kaupod man sadtong tawo.”

⁵⁷ Pero nagpanginwala si Pedro. Siling niya, “Day, wala gani ako makakilala sa iya.”

⁵⁸ Dugay-dugay may nakakita naman sa iya nga lalaki nga nagsiling, “Ikaw isa man sang iya mga kaupod.” Pero nagsabat si Pedro, “Indi ako iya kaupod.”

⁵⁹ Pagkaligad sang mga isa ka oras may nagsiling naman, “Matuod gid nga ining tawo kaupod niya kay siya taga-Galilea man.”

⁶⁰ Pero nagsabat si Pedro, “Wala ako kahibalo sang imo ginapanghambal.” Sang nagahambal pa si Pedro, nagpamalo ang manok.

⁶¹ Nagbalikid ang Ginoo kag gintulok niya si Pedro. Dayon nadumduman ni Pedro ang ginsiling sang Ginoo sa iya, “Sa wala pa makapamalo ang

manok karon, ipanginwala mo ako sing tatlo ka beses.”

⁶² Gani nagguwa si Pedro kag naghilibion gid.

Ginyaguta kag Ginbunal si Jesus

(Mat. 26:67-68; Mar. 14:65)

⁶³ Ginyaguta kag ginbunal si Jesus sang mga tawo nga nagaguwardya sa iya.

⁶⁴ Ginbuta-butahan nila siya *kag ginsumbag*, kag ginsilingan, “Pakta abi kon sin-o ang nagsumbag sa imo?”

⁶⁵ Kag madamo pa gid ang ila ginpanghambal nga malain kontra sa iya.

Gindala si Jesus sa Korte sang mga Judio

(Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Juan 18:19-24)

⁶⁶ Pagkaaga, nagtilipon ang mga manugdumala sang mga Judio. Ang iban sa ila manugdumala nga mga pari, kag ang iban mga manunudlo sang Kasuguan. Gindala nila si Jesus sa ila Korte.

⁶⁷ Nagsiling sila kay Jesus, “Sugiri kami kon ikaw bala ang Cristo.” Nagsabat siya, “Bisan sugiran ko kamo indi man gihapon kamo magpati.

⁶⁸ Kag kon may pamangkot ako sa inyo indi man kamo magsabat.

⁶⁹ Pero halin subong, *ako nga* Anak sang Tawo magapungko na sa tuo sang makagagahom nga Dios.”

⁷⁰ Nagsiling sila tanan, “Kon amo, ikaw gali ang Anak sang Dios.” Nagsabat si Jesus, “Ti kamo mismo ang nagasiling.”

⁷¹ Gani nagsiling sila, “Ti ano pa gid nga mga ebidensya ang aton kinahanglan? Kita na mismo ang nakabati sang iya ginhambal.”

23

Gindala si Jesus kay Pilato

(Mat. 27:1-2; 11:14; Mar. 15:1-5; Juan 18:28-38)

¹ Pagkatapos sadto, nagtindog sila tanan kag gindala nila si Jesus kay Pilato.*

² Dayon gin-akusar nila si Jesus kay Pilato. Siling nila, “Ini nga tawo nadakpan namon nga nagapatalang sang amon kasimanwa nga mga Judio, kay ginasilingan niya sila nga indi magbayad sing buhis sa Emperador, kag nagasiling pa gid siya nga siya amo ang Cristo. Ang buot niya silingon nga siya isa ka hari.”

³ Gani ginpamangkot siya ni Pilato, “Ikaw bala ang hari sang mga Judio?” Nagsabat si Jesus sa iya, “Ginasiling mo.”

⁴ Dayon nagsiling si Pilato sa manugdumala nga mga pari kag sa mga tawo, “Wala ako sang nakita nga sala sa sini nga tawo para silutan siya.”

⁵ Pero nagpamilit gid sila nga nagasiling, “Nagadala siya sang gamo sa mga tawo sa bilog nga Judea paagi sa iya mga pagpanudlo, halin sa Galilea hasta diri sa Jerusalem.”

Gindala si Jesus kay Herodes

⁶ Pagkabati sadto ni Pilato, nagpamangkot siya kon taga-Galilea bala si Jesus.

⁷ Sang pagkahibalo niya nga si Jesus halin sa lugar nga sakop sang ginadumalahan ni Herodes, ginpadala niya si Jesus sa iya, kay sang sadto nga tion ato man si Herodes sa Jerusalem.

* **23:1** *Pilato:* Ang Romanhon nga gobernador sang Judea, Samaria, kag Idumea.

⁸ Pagkakita ni Herodes kay Jesus nalipay gid siya, kay dugay na ang iya handom nga makita si Jesus tungod kay madamo na ang iya nabatian parte sa iya, kag ginaekspektar niya nga maghimo siya sang milagro para makita niya.

⁹ Madamo ang mga pamangkot ni Herodes kay Jesus, pero wala gid siya magsabat.

¹⁰ Ang manugdumala nga mga pari kag ang mga manunudlo sang Kasuguan nagatindog didto kag kon anu-ano pa ang ila mga akusasyon kay Jesus.

¹¹ Gin-insulto kag ginyaguta siya ni Herodes kag sang iya mga guwardya. *Kag dugang pa gid nga pagyaguta*, ginpasuksukan nila siya sang matahom gid nga bayo, nga daw isa ka dungganon nga tawo, kag ginpabalik didto kay Pilato.

¹² Sa sadto nga adlaw nag-amigohay si Pilato kag si Herodes, kay sadto anay nagakontrahanay sila.

Ginsentensyahan si Jesus nga Patyon

(Mat. 27:15-26; Mar. 15:6-15; Juan 18:39-19:16)

¹³ Ginpatawag ni Pilato ang manugdumala nga mga pari, ang mga manugdumala sang banwa, kag ang mga tawo.

¹⁴ Dayon nagsiling siya sa ila, “Gindala ninyo diri sa akon ining tawo nga ginasiling ninyo nga nagapatalang sa mga tawo. Pero sa akon pag-usisa sa iya sa atubangan mismo ninyo, wala gid ako sing may nakita nga sala sa iya nga pareho sang inyo ginasugid.

¹⁵ Bisan si Herodes gani wala man sing may nakita nga sala sa sining tawo. Amo gani nga ginpabalik niya siya diri. Wala gid sing may nahimo ini nga tawo nga takos sang kamatayon.

16 Gani ipahanot ko lang siya kag buy-an.”

17 Sa tagsa ka Piesta sang Paglabay sang Anghel kinahanglan ni Pilato nga maghilway sang isa ka priso.†

18 Pero nagsinggit ang mga tawo, “Patya ang tawo nga ina kag buy-i sa amon si Barabas!”

19 (Napriso si Barabas tungod nga kaupod siya nga nagrebelde sa Jerusalem kag nakapatay pa siya.)

20 Gusto kuntani ni Pilato nga buy-an si Jesus, gani ginhambalan pa gid niya ang mga tawo.

21 Pero sige ang singgit sang mga tawo, “Ilansang siya sa krus! Ilansang siya sa krus!”

22 Naghambal pa gid sa ila si Pilato sa ikatlo, “Ngaa, ano gid bala nga sala ang nahimo niya? Wala ako sing may nakita nga sala sa iya nga takos sang kamatayon. Ipahanot ko siya kag buy-an dayon.”

23 Pero sige pa gid ang ila sininggit nga ilansang siya sa krus. Kag sang ulihi ginpamatian gid man sila.

24 Nagdesisyon si Pilato nga pasugtan ang gusto sang mga tawo *nga ilansang si Jesus sa krus*.

25 Ginbuy-an niya ang tawo nga napriso tungod sang iya pagrebelde sa gobyerno kag pagpamatay, kay amo ato ang ginpangayo sang mga tawo. Pero si Jesus ya, gintugyan niya sa ila para mahimo nila ang ila gusto sa iya.

Ginlansang si Jesus sa Krus

(Mat. 27:32-44; Mar. 15:21-32; Juan 19:17-27)

† 23:17 Ini nga bersikulo indi makita sa iban nga mga kopya sang orihinal nga teksto.

²⁶ Sang ginadala nila si Jesus sa lugar nga pagalansangan sa iya, may nasugata sila nga tawo nga si Simon nga taga-Cyrene. Nagapasulod siya sa siyudad halin sa uma. Ginhawiran nila siya, kag ginpapas-an nila sang krus, kag ginpasunod kay Jesus.

²⁷ Madamo nga tawo ang nagsunod kay Jesus. May mga babayi didto nga nagahilibion kag nagapanalambiton tungod nga naluoy gid sila kay Jesus.

²⁸ Pero ginbalikid sila ni Jesus kag ginsilingan, “Kamo nga mga babayi nga taga-Jerusalem, indi kamo maghibi tungod sa akon. Hibii ninyo ang inyo kaugalingon kag ang inyo mga anak.

²⁹ Tungod nga magaabot ang mga inadlaw nga magasiling ang mga tawo, ‘Bulahan ang mga babayi nga baw-as kag wala sing may ginapatiti.’

³⁰ Sa sina nga tion magasiling ang mga tawo sa mga bukid, ‘Tiphagi kami kag tabuni!’[‡]

³¹ Kay kon ginahimo nila ini sa akon nga wala gani sing sala, ti ano pa gid ayhan kalain ang ila himuon sa tawo nga may sala?”[§]

³² Luwas kay Jesus may duha pa ka tawo nga mga kriminal nga ila gindala para pagapatyon.

³³ Pag-abot nila sa lugar nga ginatawag “Bagol,” ginlansang nila si Jesus sa krus upod ang duha ka kriminal. Ang isa ginbutang nila sa tuo ni Jesus kag ang isa sa wala.

³⁴ Nagsiling si Jesus, “Amay, patawara sila kay

[‡] **23:30** Hos. 10:8 [§] **23:31** sa literal, *Kay kon ginahimo nila ini sa buhi pa nga kahoy, ano pa gid ayhan sa laya na nga kahoy?*

wala sila kahibalo sang ila ginahimo.”* Kag naggabot-gabot ang mga soldado para partidahon ang mga bayo ni Jesus.

³⁵ Nagatilindog didto ang mga tawo nga nagat-ulok. Ginyaguta siya sang mga manugdumala sang banwa. Siling nila, “Ginluwas niya ang iban, luwason man niya ang iya kaugalingon kon siya amo ang Cristo nga pinili sang Dios.”

³⁶ Nagyaguta man sa iya ang mga soldado sam-tang nagapalapit sila para paimnon siya sang maaslom nga bino.

³⁷ Siling nila, “Kon ikaw ang Hari sang mga Judio, luwasa ang imo kaugalingon!”

³⁸ Kag may ginbutang sila nga karatula didto sa iya uluhan nga nagsiling:

AMO INI ANG HARI SANG MGA JUDIO.

³⁹ Ang isa sa mga kriminal nga nalansang sa krus nagyaguta man kay Jesus. Siling niya, “Indi bala nga ikaw ang Cristo? Luwasa ang imo kaugalingon kag kami man!”

⁴⁰ Pero ginsaway siya sang isa ka kriminal. Siling niya, “Wala ka bala nahadlok sa Dios? Pareho man lang kita nga ginasilutan.

⁴¹ Kita nga duha dapat lang nga silutan tungod sang aton mga sala. Pero ini nga tawo wala gid sing sala.”

⁴² Dayon nagsiling siya kay Jesus, “Jesus, dum-duma man ako kon maghari ka na!”

⁴³ Nagsiling si Jesus sa iya, “Matuod ining ginasing ko sa imo nga subong nga adlaw mangin kaupod ko ikaw sa Paraiso.”

* **23:34** *Nagsiling...ginahimo*: Indi ini makita sa iban nga mga kopya sang orihinal nga teksto.

Ang Pagkapatay ni Jesus

(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Juan 19:28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵ Sang mga alas dose na sang udto, wala na nagsilak ang adlaw kag nagdulom ang bug-os nga duta sa sulod sang tatlo ka oras. Napihak ang kurtina sang templo *halin sa ibabaw paidalom*.

⁴⁶ Nagsinggit sing mabaskog si Jesus, “Amay, ginatugyan ko sa imo ang akon espiritu!”[†] Sang makahambal siya sadto nabugto ang iya ginhawa.

⁴⁷ Pagkakita sang kapitan sang natabo, nagdayaw siya sa Dios. Siling niya, “Matuod gid nga wala sing sala ini nga tawo!”

⁴⁸ Ang mga tawo nga nagtilipon sa pagtan-aw sang nagakalatabo nagpalauli nga nagapamukpok sang ila dughan *tungod sang dako nga kasubo*.

⁴⁹ Ang mga nakakilala kay Jesus kag ang mga babayi nga nag-upod sa iya halin pa sa Galilea nagtindog sa malayo kag nakita man nila ang nagkalatabo.

Ang Paglubong kay Jesus

(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Juan 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ May isa ka tawo nga ang iya ngalan si Jose nga taga-Arimatea nga sakop sang Judea. Miyembro siya sang Korte sang mga Judio, pero wala siya nagsugot sa ila plano sa pagpatay kay Jesus. Maayo kag matarong siya nga tawo, kag nagapaabot siya sa paghari sang Dios.

⁵² Nagkadto siya kay Pilato kag ginpangayo niya ang bangkay ni Jesus.

[†] **23:46** Sal. 31:5

⁵³ Dayon ginkuha niya ang bangkay ni Jesus sa krus kag ginsamburan sang tela nga linen. Ginbutang niya ang bangkay sa lulubngan nga gin-guhab sa banglid nga wala pa gid malubngi.

⁵⁴ Biyernes sadto kag adlaw sang pagpreparar para sa Adlaw nga Inugpahuway.

⁵⁵ Ang mga babayi nga nag-upod kay Jesus halin sa Galilea nagsunod man kay Jose kag nakita nila ang ginlubngan kag kon paano ang pagbutang sang bangkay ni Jesus.

⁵⁶ Dayon nagpuli sila kag nagpreparar sing mga pahamot nga inughaplas sa bangkay ni Jesus.

Pero sa Adlaw nga Inugpahuway, nagpahuway sila suno sa Kasuguan.

24

Ang Pagkabanhaw

(Mat. 28:1-10; Mar. 16:1-8; Juan 20:1-10)

¹ Aga pa gid sang nahauna nga adlaw sang semana, nagkadto ang mga babayi sa lulubngan nga dala ang ginpreparar nila nga pahamot.

² Pag-abot nila didto, nakita nila nga ang bato nga gintakop sa lulubngan napaligid na.

³ Nagsulod sila, pero wala nila makita ang bangkay ni Ginoong Jesus.

⁴ Sang nagapalibog sila kon ano ang natabo, hinali lang nga may nagtindog nga duha ka lalaki sa tupad nila. Ang ila mga bayo masyado kasilaw.

⁵ Hinadlukan gid ang mga babayi, gani nagduko na lang sila. Pero nagsiling ang duha ka lalaki, “Ngaa ginapangita ninyo ang buhi diri sa mga patay?

⁶ Wala na siya diri. Nabanhaw siya! Indi bala nagsiling siya sa inyo sang didto pa siya sa Galilea,

⁷ nga siya nga Anak sang Tawo kinahanglan itugyan sa mga makasasala kag ilansang sa krus, pero sa ikatlo nga adlaw mabanhaw siya?”

⁸ Kag nadumduman sang mga babayi ang gin-hambal ni Jesus.

⁹ Gani nagpuli sila halin sa lulubngan kag ginsu-giran nila ang onse *ka apostoles* kag ang iban pa nga mga sumulunod.

¹⁰ Ang mga babayi nga nagsugid sa mga apostoles amo sila ni Maria nga taga-Magdala, si Juana, si Maria nga iloy ni Santiago, kag ang iban pa gid nga mga babayi.

¹¹ Pero wala nagpati ang mga apostoles, kay ang hunahuna nila nga himo-himo lang ini sang mga babayi.

¹² Pero nagdalagan si Pedro pakadto sa lulubngan. Pag-abot niya didto nagduko siya kag naglingling sa sulod, kag nakita niya nga ang mga tela nga linen nga ginputos kay Jesus amo na lang ang nabilin. Gani nagpuli siya nga natingala kon ano gid ang natabo.

Sa Dalan nga Pakadto sa Emaus (Mar. 16:12-13)

¹³ Sa sadto gid nga adlaw, may duha ka sumulunod ni Jesus nga nagalakat pakadto sa baryo nga ginatawag Emaus, nga mga onse ka kilometro halin sa Jerusalem.

¹⁴ Nagaestorya sila parte sa mga nagkalatabo sa Jerusalem.

¹⁵ Sang nagaestorya sila kag nagabaisay *parte sadto nga mga butang*, nagpalapit si Jesus kag nag-upod sa ila.

¹⁶ Wala sila makakilala sa iya tungod kay ginlipod ini sa ila mga panulok.

¹⁷ Nagsiling si Jesus sa ila, “Ano ang inyo ginahambalan samtang nagalakat kamo?” Nagpundo ang duha kag ang ila dagway nagapakita nga nagapangasubo sila.

¹⁸ Ang isa sa ila nga ang iya ngalan si Cleopas nagsabat, “Ikaw lang siguro ang pangayaw sa Jerusalem nga wala kahibalo kon ano ang mga nagkalatabo didto sa sining mga inadlaw.”

¹⁹ Nagpamangkot si Jesus sa ila, “Ngaa, ano bala ang natabo?” Nagsabat sila, “Parte bala kay Jesus nga taga-Nazaret. Makagagahom siya nga propeta sa panulok sang Dios kag sang mga tawo paagi sa iya mga pagpanudlo kag gamhanan nga mga hinimuan.

²⁰ Gin-akusar siya sang aton manugdumala nga mga pari kag sang iban pa gid naton nga mga manugdumala para sentensyahan sang kamatayon. Kag ginlansang siya sa krus.

²¹ Naglaom kami nga siya amo na ang amon ginahulat nga magabawi sang aton nasyon nga Israel sa *kamot sang mga taga-Roma*. Ugaling ikatlo na ini subong nga adlaw halin sang ginpatay siya.

²²⁻²³ Pero ang katingalahan pa gid, ginsugiran kami sang amon mga kaupdanan nga mga babayi nga sa ila pagkadto didto sa lulubngan ni Jesus, temprano pa gid kaina sang aga, wala nila makita ang iya bangkay. Ginsugid man nila nga may nakita sila nga mga anghel nga nagsiling sa ila nga

buhi si Jesus.

²⁴ Pagkatapos, ang iban sang amon mga kaupod nagkadto man sa lulubngan, kag ang ginsugid sang mga babayi amo man ang ila nakita. Wala gid nila makita si Jesus didto.”

²⁵ Dayon nagsiling si Jesus sa ila, “Sa pagkabalangag gid sang inyo mga panghunahuna! Ngaa bala wala ninyo pagpatihi dayon ang tanan nga ginhambal sang mga propeta *sa Kasulatan?*”

²⁶ Indi bala nga kinahanglan nga mag-antos anay ang Cristo sang mga butang nga ini sa wala pa siya mapadunggan sang Dios?”

²⁷ Kag ginpaathag sa ila ni Jesus ang tanan nga ginasiling sang Kasulatan parte sa iya, halin sa *mga ginsulat ni Moises* hasta sa *mga ginsulat sang mga propeta*.

²⁸ Pag-abot nila sa baryo nga ila kaladtuan, ginpakita ni Jesus nga daw magapadayon siya sa iya paglakat.

²⁹ Pero ginpilit gid nila nga hawiran siya. Siling nila, “Diri ka lang anay sa amon kay nagasalop na ang adlaw. Dugay-dugay gab-i na.” Gani nag-upod siya sa ila.

³⁰ Sang nagapungko na sila para magkaon, nagkuha si Jesus sang tinapay kag nagpasalamat sa Dios. Dayon ginpamihak-pihak niya kag ginhatag sa ila.

³¹ Kag ginbuksan na ang ila panulok kag nakilala nila nga si Ginoong Jesus gali ato, pero hinali lang nga nadula siya sa ila panulok.

³² Nagsiling sila, “Amo gali nga kanami gid sang aton balatyagon sang ginpaathagan niya kita sang Kasulatan samtang nagalakat kita sa dalan.”

³³ Dayon nagbalik sila sa Jerusalem kag naabtan nila ang onse *ka apostoles* kag ang iban pa gid nga mga sumulunod nga nagatilipon

³⁴ kag nagsiling, “Matuod gid man nga nabanhaw ang Ginoo! Nagpakita siya kay Simon.”

³⁵ Kag nagsugid man ang duha kon ano ang natabo sa ila didto sa dalan pa-Emaus kag kon paano nila nakilala si Jesus sang nagapamihak-pihak siya sang tinapay.

Nagpakita si Jesus sa Iya mga Sumulunod

(Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Juan 20:19-23; Bin. 1:6-8)

³⁶ Samtang ginaestoryahan nila ini, hinali lang nga nagtindog si Jesus didto sa tunga nila kag nagsiling, “Kabay pa nga ang kalinong ara sa inyo.”

³⁷ Kinulbaan kag hinadlukan gid sila kay abi nila kalag ang ila nakita.

³⁸ Pero nagsiling si Jesus sa ila, “Ngaa bala natublag gid kamo? Kag ngaa bala nagapang-duhaduha kamo nga ako ini?”

³⁹ Tan-awa bala ninyo ang *agi sang mga lansang* sa akon mga kamot kag mga tiil. Hikapa ninyo ako. Indi ako kalag. Ang kalag wala sing lawas pero ako ya may lawas kag makita gid ninyo.”

⁴⁰ Pagkatapos niya hambal sini ginpakita niya sa ila ang *mga pilas* sa iya mga kamot kag mga tiil.*

⁴¹ Sa ila dako nga kalipay kag katingala daw indi sila makapati sang ila nakita. Kag nagpamangkot si Jesus sa ila, “May pagkaon bala kamo diri?”

* **24:40** Ini nga bersikulo indi makita sa iban nga mga kopya sang orihinal nga teksto.

⁴² Ginhatagan nila siya sang isa ka gulot nga sinugba nga isda.

⁴³ Ginkuha niya kag ginkaon samtang nagatulo-lok sila.

⁴⁴ Pagkatapos nagsiling siya sa ila, “Amo ini ang akon ginsiling sa inyo sang nagaupdanay pa kita, nga ang tanan nga nasulat parte sa akon sa Kasuguan ni Moises, sa mga *sinulatan sang mga* propeta, kag sa mga salmo kinahanglan gid nga matuman.”

⁴⁵ Dayon ginbuksan ni Jesus ang ila mga huna-huna para maintiendiha nila ang Kasulatan.

⁴⁶ Siling niya sa ila, “Nagasiling ang Kasulatan nga ang Cristo kinahanglan gid nga mag-antos kag mapatay, pero mabanhaw siya sa ikatlo nga adlaw.

⁴⁷ Kag kinahanglan nga isugid sa tanan nga nasyon halin sa Jerusalem nga tungod sa iya[†] patawaron sang Dios ang mga tawo nga nahinuksol sang ila mga sala.

⁴⁸ Kamo ang mga saksi sa sini nga mga butang.

⁴⁹ Ipadala ko sa inyo ang *Espiritu Santo nga* ginpromisa sang akon Amay. Pero indi kamo anay maghalin diri sa Jerusalem samtang wala pa ninyo mabaton ang gahom nga halin sa langit.”

Gindala si Jesus pa-Langit

(Mar. 16:19-20; Bin. 1:9-11)

⁵⁰ Dayon gindala sila ni Jesus sa Betania. Pag-abot nila didto ginbayaw niya ang iya mga kamot kag ginbendisyon sila.

[†] **24:47** *tungod sa iya*: sa literal, *sa iya ngalan*

⁵¹ Samtang nagabendisyon siya sa ila amat-
amat siya nga nagbulag sa ila kag gindala pa-
langit.

⁵² Ginsimba nila siya kag nagbalik sila sa
Jerusalem nga may dako nga kalipay.

⁵³ Kag permi sila didto sa templo nga naga-
dayaw sa Dios.

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios
Hiligaynon: Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios
(Bible) for the Philippines

copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 Biblica, Inc.

Language: Ilonggo

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Magamit sang tanan ini nga obra/translation paagi sa Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Agod makita ang kopya sang ini nga license, bisitahi ang <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> ukon magpadala sang sulat sa Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Ang Biblica® amo ang trademark nga rehistrado para sa Biblica, Inc., ang paggamit sang sini (Biblica®) nga trademark ginakinahanglan sang permiso halin sa Biblica, Inc. Suno sa polisiya nga ginbutyag didto sa CC BY-SA license, mahimo nga kopyahon kag idistribute ining orihinal nga obra/translation basta nga ipabilin ang trademark nga Biblica® suno sa orihinal sini nga pagkasulat. Kon yara ikaw nga ginbag-o ukon ginhimo nga modipikasyon sa sini nga kopya, kinahanglan ipahibalo kon ano ini kag butangan sang sini nga impormasyon: “Ang orihinal nga obra/translation iya sang Biblica Inc. magamit ini nga wala sing bayad, bisitahi lang ang www.biblica.com kag ang open.bible.”

Ang impormasyon bahin sa copyright kinahanglan makita sa Title ukon copyright page sang obra/translation. Amo ini ang dapat masulat:

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Kon may yara ikaw nga ginbag-o sa kopya, kinahanglan nga mahibal-an ini paagi sa paggamit sang pareho gihapon nga license (CC BY-SA).

Kon kinahanglan nga ipahibalo mo sa Biblica Inc., ang imo ginhimo nga pagbag-o ukon modipikasyon sa sini nga kopya, palihog bisitahi kami sa <https://open.bible/#feedback>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 3 May 2025

84488a6a-84c1-596e-af6b-5a0f432656b4